

Ljutomerska Krka je največji evropski izdelovalec pastil v Evropi

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

RAČUNALNIKI, KI LETIJO!
Microsoft
QUALIFIED DEALER

WINDOWS '95 – Predstavitev v grajski dvorani, 5. 12. 1995, ob 12.00

VREME

Ob koncu tedna bo suho in nekoliko hladneje.

Vestnikov koledar
30. november, četrtek, Andrej
1. december, petek, Marjan
2. december, sobota, Blanka
3. december, nedelja, Frančišek
4. december, ponedeljek, Stojan
5. december, torek, Barbara
6. december, sreda, Miklavž

Pregovor
Na Andreja sneg – z žitom kreg.

VESTNIK

Murska Sobota, 30. novembra 1995, leto XLVII, št. 48, cena 150 SIT

Svetloba mi pokaže sliko pravi Sandi Červek v velikem intervjuju za Vestnik

Programa lastninskega preoblikovanja Gradbenika in Loga sta v hladilniku pri. Ropovi komisiji, ki ugotavlja, ali je prišlo do oškodovanja družbenega premoženja na račun Logovih delavcev

Mariborski del EEK-ja iz Vidma je odvisen od pripravljenosti banke za sodelovanje

Soboško cestno podjetje se ne strinja z državnim deležem, zato je sprožilo ustavni spor

KMN
BELTINCI

V Beltincih je veliko zanimanja za nogomet. To lahko sklepamo ne samo po obiskih na tekmah beltinskega prvoligaša, temveč tudi na tre-

ningih. Naš fotograf Jure Zanecker pa je ujel v objektiv gledalca, kako zavzeto spremljata trening Beltinčanov v malem nogometu.

Vse poti vodijo v *Obzorje*

Božično - novoletna košarica

od 1. do 24. decembra

31 IZDELKOV PO SUPER CENAH za 31 PRAZNIČNIH DNI!

v naših drobnoprodajnih trgovinah

Ugodnejše cene tudi za kupce v veleprodajnih skladiščih.

Trgovci, gostinci, šole, vrtci ... izkoristite ugoden nakup!

Severovzhod. Ne vem, zakaj se mi že od nekdaj zdi, da je severovzhod nesrečna, strašna, zlovesča smer. Čas bi bil dognati, od kod imam to. Letalo leti na severovzhod in se ne vrne. S severovzhoda ni novic. Sovražniki prihajajo s severovzhoda. Nekdo je odšel na severovzhod in ga niso več videli. Dovolj ...

Gornje vrstice so zapisane v knjigi, ki jo pravkar berem, vendar so se mi na tisti strani od vsega najbolj vtisnile v spomin. Ker se tako počutimo tudi v Pomurju, ker nas ima nekdo za enaki »severovzhod« ali enostavno zaradi občutka nekakšne podobnosti z razmerami v Sloveniji, čeprav je v knjigi govora o neki povsem drugi deželi izpred 60 let? Pa smo res na »severovzhodu«? Geografsko gledano smo v osrčju Evrope, za Madžare smo na zahodu, za Avstrijce kvečjemu na jugu; na »severovzhodu« smo le z ljubljanskega gladišča, tako nas torej

šuje) in tovarnjake za prevoz surovin, pridelkov in izdelkov znotraj Slovenije. Da, prav zares so ceste na »severovzhodu« močno obremenjene, zato je nujno zgraditi avtocestni križ! Zakaj nihče ne omenja druge možnosti reševanja prometne varnosti (kajne, da gre predvsem za varnost človeka?), in sicer omejevanje tovarnega prometa po cestah: zgornja meja teže tovornih vozil 28 ton, prepoved vožnje tovornih vozil v nedeljo in ponoči (ponoči je na pomurskih cestah največ tovarnjakov) ter dovoljevanje cestnega prevoza le tehnično brezhibnim vozilom?

Ali veste, zakaj naši prometni politiki pozabljajo na to možnost izboljševanja prometne varnosti na cestah? Ker so zaradi posojila EU za gradnjo avtocest pristali na to, da bodo brezpogojno dovoljevali tranzit prek Slovenije. Izgovarjanje na težke prometne razmere na »severovzhodu« je največja politično-prometna

Prometna prevara stoletja

vidijo v Ljubljani in tako se tudi obnašajo do nas. Najsi gre za programe, projekte, akcije ali kaj drugega: kar je više od Maribora, je »slovenski severovzhod«.

Avtocesta na severovzhod. Železnica na severovzhod. Daljnovod na severovzhod. Same po sebi so to zadeve, ki so napisane z gladišča Ljubljane. In kaj bo od vsega tega, se sprašujejo ljudje na »severovzhodu«? Nič. Ker Slovenija nima izdelane ne prometne politike ne realne dolgoročne energetske politike. O slednji zaenkrat ne bi, raje bi še nekaj besed zapisala o prometni politiki. Medtem ko se vsa Evropa usmerja na železnice, se mi usmerjamo na ceste. Res je, potrebujemo jih, dober izgovor za prenatrpanost cest so tovarnjaki. Oktobra je prestopilo državno mejo v Dolgi vasi 22 tisoč tovarnjakov, k temu bi morali prišteti še nekaj tisoč tovarnjakov Petrola (Nafte), ki drvijo ne prestopajo po cesti od Lendave do Ljubljane in Koprca (o smiselnosti in varnosti nihče ne spra-

prevara »severovzhoda« v tem stoletju, saj proti »severovzhodu« avtoceste ne bo, čeprav je zapisana in sprejeta v nacionalnem programu zgraditve avtocest. S kakšno pravico dvomimo o nacionalnem programu? Če bi bil res tako »sveti« in vseobvezujoč, bi začeli graditi avtoceste na vzhodu, ne bi dodajali teh in drugih odsekov in krakov, ki nimajo velike zveze z reševanjem trenutnih prometnih problemov in se ne bi sprenevedali glede dejstva, da so razmere na cesti od Dolge vasi do Maribora res nevarne; ne nazadnje bi po sprejetju nacionalnega programa Ministrstvo za okolje in prostor oziroma Urad za prostorsko planiranje moral začeti izdelovati lokacijsko dokumentacijo za »severovzhodni del avtoceste«, ne pa da čaka na zahtevo in soglasje pomurskih občin. Ali pa je nacionalni program obvezujoč v vsem, le v »severovzhodnem delu« ne!

BERNARDA B. PEČEK

Učinkovitost odločanja v EZ in enakopravnost

Soglasje vseh držav članic je bilo dolgo časa sveto načelo odločanja v EZ. Soglasno odločanje zagotavlja popolno enakopravnost vseh članic, saj ima vsaka enako možnost, da prepreči določeno odločitev. To pomeni, da so lahko sprejeti le tisti predpisi, ki koristijo vsem. S povečevanjem pristojnosti EZ in vključevanjem novih držav pa postaja vedno bolj pereče vprašanje časa, potrebnega za doseganje za vse sprejemljivih kompromisov. Učinkovitost odločanja skušajo zato v EZ povečati tako, da odločajo o vedno več skupnih zadevah po večinskem načelu. Če bi imele vse države EZ v njenih organih odločanja enako število predstavnikov, bi bil njihov možni vpliv na odločitve tudi pri večinskem odločanju enak. Toda dejanska porazdelitev glasovalne moči med države v Evropski komisiji in v Ministrskem svetu EZ je precej bolj neenakomerna.

Evropsko komisijo, ki v EZ edina lahko predlaga zakone, sestavlja 20 članov. Največjih pet držav ima v njej po dva predstavnika, preostale pa po enega. Kot prikazuje tabela, omogoča takšna porazdelitev sedežev majhnim državam večji vpliv na odločitve komisije, kot bi jim pripadal, če bi upoštevali le število prebivalcev. Če pustimo ob strani izjemno majhni Luksemburg, lahko ugotovimo, da imajo države, katerih prebivalstvo predstavlja od 1 do 3 odstotke prebivalstva EZ, v komisiji 5 odstotkov članov. Po drugi strani pa imajo velike države, katerih prebivalstvo dosega 15 ali celo 20 odstotkov prebivalstva EZ, v komisiji le po 10 odstotkov članov. Toda enakopravnost, ki jo zagotavlja takšna porazdelitev sedežev, je omejena. Za sprejem predloga v komisiji praviloma zadošča absolutna večina, se pravi 11 glasov. To pomeni, da lahko pet velikih držav v dogovoru z eno majhno vsili svojo odločitev devetim članicam. Po drugi strani pa vseh deset majhnih držav skupaj nima dovolj glasov, da bi lahko preglasovale peterico velikih.

Zakone, ki jih predlaga evropska komisija, mora obvezno potrditi tudi ministrski svet. Ministrski svet je v resnici skupno ime za številne področne svete, kot so svet finančnih ministrov ali svet zunanjih ministrov, vendar se po sestavi in načinu odločanja ne razlikujejo. Vsaka država ima v posameznem svetu enega predstavnika, to je ministra za ustrezno področje. Toda to še ne pomeni, da je vpliv držav na odločitve enak. Pri seštevanju glasov imajo odločitve ministrov iz različnih držav različno težo. Dejansko to pomeni, da imajo ministri iz velikih držav več glasov kot njihovi kolegi iz majhnih držav. V tabeli lahko vidimo, da imajo nemški, italijanski, britanski in francoski ministri dvakrat večji vpliv na odločitve sveta kot na primer nizozemski ali belgijski ministri ter celo več kot trikrat večji vpliv od danskih, finskih in irskih kolegov. Čeprav je vpliv velikih držav tudi v svetu manjši, kot bi jim pripadal glede deleža v številu prebivalstva EZ, pa je porazdelitev moči med države bolj neenaka kot v evropski komisiji.

Ministrski svet pri odločanju zaenkrat še precej redko uporablja absolutno večino, vendar pa počasi opušta tudi nekoč praktič-

ni, če so večinske odločitve nenehno v nasprotju z njenimi interesi, nikakor pa potreba po učinkovitosti ne opravičuje različne možnosti vpliva držav na večinske odločitve. Neenakost držav je mogoče zagovarjati le, če menimo, da EZ ni le zveza držav, ampak tudi »zveza suverenih državljani«. Sestavo evropske komisije in sveta tako vidimo v drugačni luči.

Velike države imajo v teh organih manjši delež mest oziroma glasov, kot je delež njihovega prebivalstva v celotnem prebivalstvu EZ. To pomeni, da so prebivalci velikih držav slabše zastopani kot prebivalci majhnih. S pomočjo tabele in nekaj preračunavanja lahko to ponazori-

Vpliv posameznih držav v organih odločanja ni odvisen le od njihove sestave, ampak tudi od načina odločanja, ki ga uporabljajo. Manjša kot je večina, potrebna za sprejem odločitve, pomembnejša je relativna zastopanost posameznih držav. Pri soglasnem odločanju, ki je doslej prevladovalo, je sestava povsem nepomembna, zato je razumljivo, da doslej tudi ni bila pogosto predmet razprav med članicami EZ. V prihodnosti pa bo zaradi potrebe po učinkovitem odločanju pridobivalo vedno večjo veljavo večinsko odločanje, obenem pa bodo pristojnosti organov EZ vedno večje in njihove odločitve bolj zavezujoče. Sestava teh organov bi zato v prihodnosti lahko postala zelo vroče politično vprašanje.

bi peterica največjih držav lahko preglasovala vse druge, za dvotretjinsko večino pa si mora ta peterica (Nemčija, Italija, VB, Francija in Španija) na svojo stran pridobiti vsaj še tri države s po petimi glasovi. Dvotretjinsko pravilo odločanja torej navkljub različni teži glasov posameznih držav zagotavlja, da je odločitev lahko sprejeta le, če se z njo strinjajo predstavniki vsaj osmih držav, kar pa že pomeni tudi navadno večino vseh članic. Vprašanje je, kako je sploh mogoče opravičiti sedanjo neenako zastopanost držav v organih odločanja? Če menimo, da je EZ zgolj »zveza suverenih držav«, potem zanjo ni opravičila. Večinsko načelo odločanja je sicer mogoče zagovarjati s potrebo po učinkovitosti in z možnostjo posamezne države, da iz integracije izsto-

mo tudi s številnimi primeri. Italija, ki ima skoraj 58 milijonov prebivalcev, ima v evropski komisiji dva glasova, Danska pa ima en glas. To pomeni, da ima 29 milijonov Italijanov prek (enega) svojega zastopnika ravno tolikšen vpliv na odločitve komisije kot 5 milijonov Dancov. V ministrskem svetu ima Italija 10 glasov. Prav toliko glasov imajo skupaj na primer Danska, Finska in Avstrija, čeprav imajo te tri države skupaj le približno 18 milijonov prebivalcev, kar je več kot trikrat manj od Italije.

Sedanja sestava evropske komisije in sveta pa tudi evropskega parlamenta je torej svojevrsten kompromis med načeloma suverenih držav in suverenih državljanov. Absurdni položaji in politični spori, do katerih lahko pripelje, razkrivajo globljo neu-

streznost inštitucionalne strukture EZ. Dokler so člani evropske

komisije in sveta odgovorni nacionalnim vladam, ki jih imenujejo, ne pa evropskemu parlamentu, je sklicevanje na neenako zastopanost državljanov le sredstvo za povečevanje vpliva velikih držav. Ker naj bi po mastriškem sporazumu EZ postala bolj podobna državi z enotno zakonodajo, politiko in tudi valuto, bi bilo prav, če bi zakonodajne pristojnosti tako kot v vseh demokratičnih državah prevzel tisti organ, ki ga državljanji nepo-

sredno volijo, to je evropski parlament, ki ima trenutno precej simbolično vlogo. V takšnem parlamentu bi nasprotje med nacionalnim in državljanskim nacelom lahko razrešili z dvodomno stjo, tako kot je to običaj v demokratičnih federacijah. Ali bi člani »doma države« volili neposredno ali pa bi jih imenovali nacionalni parlamenti ali celo vlade, pa je potem postransko vprašanje.

Janez Šušteršič

TABELA - Glasovalna moč v Evropski zvezi

Država	Evropska komisija		Ministrski svet			
	Prebivalstvo (mio)	Odstotek prebivalstva	Število članov	Odstotek članov	Število glasov	Odstotek glasov
Nemčija	80,2	21,8%	2	10%	10	11,5%
Italija	57,8	15,7%	2	10%	10	11,5%
VB	57,6	15,7%	2	10%	10	11,5%
Francija	57,2	15,6%	2	10%	10	11,5%
Španija	39,1	10,6%	2	10%	8	9,2%
NZ	15,1	4,1%	1	5%	5	5,7%
Grčija	10,3	2,8%	1	5%	5	5,7%
Belgija	10,0	2,7%	1	5%	5	5,7%
Portug.	9,8	2,7%	1	5%	5	5,7%
Švedska	8,7	2,4%	1	5%	4	4,6%
Avstrija	7,9	2,1%	1	5%	4	4,6%
Danska	5,1	1,4%	1	5%	3	3,4%
Finska	5,1	1,4%	1	5%	3	3,4%
Irska	3,5	1,0%	1	5%	3	3,4%
Luksemb.	0,4	0,1%	1	5%	2	2,3%
SKUPAJ	367,8	100,0%	20	100%	87	100,0%

Vir: T. Peters: Voting Power after the Enlargement and Options for Decision Making in EU, Europa Kolleg, Hamburg, 1995.

Z Dunaja piše

Kvadratura kroga skupnega evropskega denarja

Ko se optimist in pesimist spogledujeta pred kozarcem, do polovice napoljenim z vodo, je njuno razmišljanje o vsebnosti kozarca diametralno nasprotno; za prvega je kozarec do polovice napoljen z vodo, za drugega pa je na pol prazen. Če zgodnico prenesemo na področje resnih in že tudi zelo konkretnih pogovorov o uvedbi skupnega evropskega denarja, imenovanega »euro«, potem vidijo evropski optimisti (Nemčija, Avstrija, Francija) v svojem nedavnem »de iure« sklepu o skupni monetni leta 1999 že tudi »de facto« ukrep. Pesimisti, kamor moramo prištevati predvsem »evropejce z otoka«, torej prebivalce Združenega kraljestva, pa se optimistom samo režijo v brk in že od spočetja tega nikoli donošnega otroka opozarjajo na razcep med političnimi željami in ekonomsko realnostjo. V zgodbo o optimistu in pesimistu lahko vnesemo še zunanizirane opazovalca, ki s svojo pametjo individualiziranega »homo economicusa« vidi časa primerno v zagovarjanju skupne valute željo po zagotavljanju gospodarske in posredno tudi politične stabilnosti.

Potemtakem naj bi bilo na svetovnih borzah proti skupni evropski valuti skoraj nemogoče uspešno spekulirati, zagotavljanje fiksnega menjalnega tečaja in torej vrnitev v srečne čase sporazuma iz Bretton Woodsa pred letom 1973 pa bi omogočilo spokojno obratovanje predvidevne evropske tiskarne denarja v Frankfurtu. Torej nekakšen »Krasen novi svet«, drugi del.

Vendar pa prednost stabilne evropske monetarne trdnjave tudi pesimistov ne moti, kar jim ni všeč, je pot, za katero so se za doseganje tega cilja odločili evropski optimisti. Tradicionalna liberalistična - v našem primeru »pesimistična« - ekonomska šola daje prednost neinstitucionalnemu nastajanju skupnega denarja; ob tekmovalnosti na trgu petnajstih nacionalnih evropskih valut naj bi zmagala najbolj uspešna, ki bi potem tudi predstavljala skupni evropski denar. To bi bilo med drugim videti tako, da bi podjetja in posamezniki hranjenje in nalaganje svojih finančnih sredstev selili iz nestabilnih denarjev, v denarje (ali denar), kjer so stopnje inflacije v mejah normale, tečajna nihanja pa v mejah, določenih z evropskim mehantizmom menjalnih določanj enotnega denarja, menjalnega tečaja med valutami znotraj Evropske zveze ter potem tudi tečajne moči »euro« do recimo ameriškega dolarja ali japonskega jena hočejo priti pesimisti do vsega tega na tržni način. Eden od glavnih argumentov zagovornikov tržne poti do skupnega evropskega denarja je namreč, da lahko zaradi obstoječih razlik v moči in stabilnosti posameznih evropskih gospodarstev prezgodnja in z dekretom določena uvedba skupne valute vodi v propad posameznih nerazvitih regij ter do večje rasti nezaposlenosti v Evropi. Pesimisti torej nikakor ne zagovarjajo revolucionarnih sprememb pri uvajanju skupnega denarja, marč jim je bolj pri srcu različica revolucije kot permanentnega procesa.

Kot konkretni zgled čaščenja revolucionarnih pristopov lahko označimo obnašanje varovalne stabilnosti avstrijskega šilinga. Šiling se je na konca sedemdesetih let s svojo navezo na nemško marko v razmerju 7:1 praktično »zabetoniral« na Olimpu najbolj cenjenih valut. Takšno denarna politika, ki se je Avstrijcem obrestovalno skoraj dve desetletji, pa gre s članstvom v Evropski zvezi proti svojemu koncu. Tako hočejo postati predstavniki avstrijske centralne banke, ki so bolj pa avstrijske politike na vse pretege še bolj papeški od samega papeža in se že na zadetku svojega članstva v EZ postavljajo na čelo zagovornikov samoukinitve avstrijskega šilinga leta 2001 ter čimprejšnje uvedbe »euro«.

Prve reakcije na najave avstrijske centralne banke, da šilinga preprosto ne bo več in da se bo stopil s tako »neresnimi« valutami, kot so vredno italijanska lira, portugalski escudo ali grška dragma, so prinesle tudi prve strahove pred večjo inflacijo. Avstrijci tako že pridno nosijo svoje prihranke čez mejo v Švico v prepričanih, da se lahko na ta način izognejo vsaj pričakovanim porodnim krčem pri rojevanju skupne evropske valute.

ANDREJ HORVAT

Balogh v Prosenjakovcih

Madžarski veleposlanik v Sloveniji dr. Istvan Balogh je obiskal občino Moravske Toplice. V Prosenjakovcih se je pogovarjal s predstavniki občinskega narodnostnega sveta, pogovora pa se je udeležil tudi župan občine Moravske Toplice Franc Cipot, ki je predstavil načrte za razvoj turistično-kmetijske občine. Med drugim je povedal, da se je z vodstvom Železne županije pogovarjal tudi o možnostih skupnih projektov pri pridobitvi sredstev iz programa Phare.

Beseda je stekla tudi o nujnosti odprtja mejnega prehoda Prosenjakovci - Magyarszombatfa. Madžarski veleposlanik je povedal, da naj bi bila v drugi polovici naslednjega leta odprta tako prehođa v Prosenjakovcih kot Kobilju, začeli pa naj bi tudi z gradnjo železniške proge med državama. Ko je ocenjeval položaj Madžarov v Sloveniji, pa je menil, da je ta veliko boljši kot v nekaterih drugih državah.

Ravnatelj prosenjakovske dvojezične osemletke Evgen Kosa je opozoril na probleme s kadri. Odkar je uveden viskošolski študij, se vedno manj mladih z narodnostno mešanega območja odloča za učiteljski poklic. S. E.

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Člika Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar.

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Mauček, Štefan Smej, Štefan Sobocan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za IV. trimesečje 1995 je 1.900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.
Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Delovni skupnosti Alpe - Jadran predseduje Slovenija Razlike jih bogatijo in ne ločujejo

S plenarnim zasedanjem v Mariboru so se končale strukturne reforme, ki so potekale nekaj let

Regionalizem dobiva v Evropi vedno večji pomen, povezovanje dežel na območju Alp in Jadrana pa ima že 17-letno tradicijo, zato je zanimanje za izkušnje, ki jih ima delovanje Delovne skupnosti Alpe - Jadran, vedno večje. O njih so spregovorili tudi na plenarnem zasedanju predsednikov vlad članic te delovne skupnosti, ki je bilo tokrat v Mariboru pod predsedovanjem Slovenije. Vlada Republike Slovenije je predsedovanje Delovni skupnosti Alpe - Jadran prevzela novembra lani od madžarske Somodžske županije za obdobje dveh let, v tem času pa predseduje tudi plenarnemu zasedanju. V Mariboru se je tokrat sestalo 17 uradnih delegacij, v katerih je bilo kar 12 predsednikov vlad iz dežel, ki so povezane s skupnostjo 19 dežel (dve sta kot opazovalki) iz 7 evropskih držav.

Tesno sodelovanje z Evropsko unijo

V okviru Delovne skupnosti Alpe - Jadran deluje pet komisij (komisija za urejanje prostora in varstvo okolja; za gospodarstvo, promet in turizem; za kulturo in sport; za zdravstvo in socialne zadeve ter komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in hribovsko kmetijstvo), ki jim predsedujejo posamezne dežele, in na plenarnem zasedanju so prisluhnili tudi njihovim poročilom. Kot je v poročilu o delu delovnega komiteja delovne skupnosti v letu 1995 povedal Janko Mezelak, podpredsednik slovenske vlade in predsedujoči plenarnemu zasedanju, so dali v skupnosti letos poseben poudarek nadaljnji krepitvi sodelovanja z drugimi regionalnimi in mednarodnimi organizacijami. Skupna usmeritev vseh dežel članic delovne skupnosti

spodarskih, političnih in socialnih sistemov tej zvezi. Na sestanku delovnega komiteja so zato sprejeli usmeritev, da mora biti v prihodnje ena od najpomembnejših nalog posameznih komisij, da svoje delo uskladijo s programi oziroma usmeritvami Evropske zveze. S tem naj bi tudi kar najbolj izkoristili možnosti za izrabo nekaterih programov finančnih sredstev, ki jih v Evropski zvezi namenjujejo za pospeševanje čezmejnega sodelovanja na različnih področjih.

Zanimanje za izkušnje delovne skupnosti

Eden od ciljev Delovne skupnosti Alpe - Jadran je tudi dose-

Delovna skupnost Alpe - Jadran povezuje 17 polnopravnih članic in dve aktivni opazovalki. Polnopravne članice so Baranja, Bavarska, Gradišćansko, Emilia - Romagna, Furlanija - Julijska krajina, Győr - Moson - Sopron, Hrvaška, Koroška, Lombardija, Gornja Avstrija, Slovenija, Somogy, Štajerska, Tridentinsko-Gornje Poadižje, Vas, Veneto in Zala, aktivni opazovalki pa Salzburg in Ticino. Delovna skupnost Alpe - Jadran sega na območje sedmih držav: Nemčije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Avstrije in Slovenije, uradni jeziki skupnosti pa so: nemški, hrvaški, italijanski, madžarski in slovenski.

Alpe - Jadran je čim tesneje sodelovanje z Evropsko zvezo, zato dajejo poseben poudarek pospeševanju posredovanja izkušenj o sodelovanju tistih držav, ki so že članice Evropske zveze, državam, ki so še v fazi prilagajanja svojih go-

ganje čim boljsega medsebojnega razumevanja, zaupanja in sožitja v tem delu Evrope. Članice skupnosti so na tem področju zabeležile pozitivne rezultate, ker pa postaja regionalizem eden od pomembnih dejavnikov nove ev-

ropske arhitekture, se je v zadnjem času povečalo zanimanje drugih za pozitivne in negativne izkušnje večletnega sodelovanja med regijami v tem delu Evrope. Sekretariat delovne skupnosti in ustrezne službe so zato mednarodnim institucijam in organizacijam iz različnih evropskih držav na njihovo željo posredovali potrebne informacije o Delovni skupnosti Alpe - Jadran.

Ker so se v tej skupnosti dežel odločili za nekatere strukturne reforme, se je 1. januarja letos število komisij zmanjšalo s sedem na pet, vendar se delovno področje ni skrčilo.

S temi spremembami želijo doseči večjo učinkovitost pri delu in racionalizirati oziroma prihraniti stroške. Strukturna reforma, ki je tekla že nekaj let, se je s tokratnim plenarnim zasedanjem, na katerem so potrdili ustrezne dokumente, ki jih je že pred tem sprejel delovni komitej, tudi končala.

Publikacija v šestih jezikih

Na novinarski konferenci, ki so jo pripravili po plenarnem zasedanju, so prvič predstavili tudi publikacijo Delovne skupnosti Alpe - Jadran, ki jo je pripravila delovna skupina za informiranje. Okusno urejena barvna publikacija, ki je izšla v petih uradnih jezikih dežel članic skupnosti in v angleškem jeziku, predstavlja delovno skupnost ter povezavo dežel in ljudi v njej.

Simbol povezav so v tej publikaciji vode, zato so njeni sestavljenci že v uvodu zapisali: *Povezave med ljudmi, ki jih družijo delovna skupnost, spominjajo na vode med Alpami in Jadrantom. Pretakajo se kakor znanje, ideje in dosežki med ljudmi ... Ne ustavijo jih ne ovire ne pregrade. Premagujejo jih z lahkoto in se vedno znova zlijejo v eno.*

LUDVIK KOVAČ

V ospredju zanimanja odgovori ter nova vprašanja, pobude in predlogi članov Občinskega sveta Občine Ljutomer Po Križevcih še Razkrižje za samostojno občino

Do združitve naj bi prišlo tudi v KS Veržej

Svojčas smo že zapisali, da znajo svetniki ljutomerske občine tako rekoč vedno doobra razgibati svoje seje, in to predvsem takrat, ko so na dnevnem redu vprašanja, pobude in predlogi. V zadnjem obdobju dobivajo še kar redno tudi odgovore, ki jih večinoma pripravlja odsek za občne, splošne in gospodarske zadeve pri občinski upravi skupaj z županom Ludvikom Bratušo. Prejšnji ponedeljek je bilo po tradiciji spet najbolj živahno in zanimivo ravno pri omenjeni točki, čeprav so bile osrednje teme poročila o izvedbi gradnje nove OŠ Mala Nedelja, o realizaciji prenove mestne hiše v Ljutomeru in adaptaciji prizidka pri Vrtcu Ljutomer ter rebalans občinskega proračuna za letos.

Potem ko je bilo na eni od prejšnjih sej rečeno, da je KS Križevci začela uraden postopek za ustanovitev samostojne občine, je tokrat napovedala osamosvojitve tudi Krajevna skupnost Razkrižje. Med glavnimi vzroki za tako odločitev je gospodarsko zaostajanje njihovega območja, nezadovoljni pa so tudi z delovanjem lokalne samouprave. Drugih razlogov raje niso navedli, da ne bi še bolj zaostriili napetih odnosov. Sicer pa nameravajo v zvezi z ustanovitvijo samostojne občine izvesti referendum in takrat naj bi bile tudi volitve članov sveta krajevne skupnosti. Če referendum ne bo uspel, bodo seveda še naprej ostali v Občini Ljutomer in pričakujejo, da jih zaradi tega potem ne bodo še bolj zapostavljali.

Nezadovoljstvo je tudi v Krajevni skupnosti Veržej, vendar zaenkrat ne načrtujejo ustanovitve samostojne občine (na poizvedovalnem referendumu je bila večina za tako odločitev), temveč gre za hotenje prebivalcev vasi Grlava, Krištanci in Šalinci, da bi ustanovili samostojno krajevno skupnost, v kateri naj bi bili tudi Banovci, kjer pa dokončnega stališča o tem še niso sprejeli.

Iz odgovorov na že postavljena vprašanja pa omenimo, da v občinskem proračunu še zdaleč ni dovolj denarja za sanacijo plazu na Ptujski Cesti (predračun znaša 7, na voljo pa je le 2,2 milijona tolarjev), tako da bo ta problem možno rešiti le z »generalno spremembo« (prezapeditvijo) sredstev v občinskem proračunu ali z dodatnim obremenjevanjem občanov (takse, davki, samoprispjevki).

Čeprav je rok za zaprtje skupnega odlagališča odpadkov v Ljutomeru potekel že leta 1991, zdaj ugotavljajo, da bo deponija »vzdržala« še kakšnih pet let, medtem pa bo potrebno na vsak način sprejeti koncept za dokončno rešitev tega problema - ali zgraditi tovarno za predelavo smeti v sodelovanju s sosednjimi občinami ali najti ustrezno mesto za novo odlagališče odpadkov. Obstoječa smetiščna jama ima lokacijsko dovoljenje že iz leta 1980, novelirano pa leta 1989. In kaj so medtem ugotovili v zvezi s pobudo, da naj bi porabo javnih sredstev v nekdanjem podjetju Turri-In preverilo Računsko sodišče Republike Slovenije? Takšno revizijo je možno zahtevati in torej tudi opraviti. Poleg tega so zaposlili Okrožno javno tožilstvo Murska Sobota, da jim posreduje poročilo o ugotovitvah v podjetju Turri-In, ki ga je tožilstvu posredoval Urad kriminalistične službe pri UNZ-ju M. Sobota.

JOŽE GRAJ

Seja vlade

Kruh dražji, elektrika pa ne

Vlada je morala popustiti pekem in določiti nove cene moke in kruha - Eles je zahteval za 10,4 odstotka višjo ceno elektrike - Do zakona o nadomestilu zaradi naravnih nesreč po hitrem postopku - Podpis ministra Maksa Tajnikarja za izplačilo provizij ni bil potreben

Vlada je z uredbo določila nova razmerja med cenami pšenice, moke in kruha. Cena pšenice iz blagovnih rezerv za mletje v moko in peko kruha je tako kot doslej - 28 tolarjev za kilogram, cena pšenične moke T-400 je 53,70 tolarja za kilogram, moke T-500 47,50 tolarja, moke T-850 pa 42 tolarjev za kilogram.

Najvišje drobnoprodajne cene vseh vrst pšenične moke, razen namenskih pšeničnih mok, so po vladni uredbi sedaj takele: pšenična moka T-400 je po 82,90 tolarja za kilogram, pšenična moka T-500 je po 75,20 tolarja za kilogram, pšenična moka T-850 pa po 68,40 tolarja za kilogram. Najvišje drobnoprodajne cene dnevnega pšeničnega kruha so tako 129,40 tolarja za kilogram kruha iz moke tipa T-500 (beli) in 124,80 tolarja za kilogram kruha iz moke tipa T-850 (polbeli). Drobnoprodajne cene kruha so se povečale za 3,3 do 5,1 odstotka. Vlada je na svoji zadnji redni seji zavrnila zahtevo Elesa za zvi-

žamnjala ministrico Meto Zupančič v mešani krovni komisiji za sodelovanje vlade s katoliško Cerkvijo zaradi njene prezasedenosti. Novi predstavnik vlade v tej komisiji je minister Pavle Gantar, ki je dejal, da je - kljub številnim delovnim obveznostim - to za njega velik izziv, saj se bo pogovarjal z organizacijo, ki ima dvatisočletno tradicijo, medtem ko ima (demokratska) slovenska vlada za seboj le nekaj let obstoja. Direktor Urada za informiranje je tudi povedal, da se je vlada seznanila s pripravami NATA za prihod v Bosno in Hercegovino, vendar se pri tem Slovenija ne bo intenzivneje aktivirala, bo pa budno spremljala vsa dogajanja in po potrebi oz. interesih tudi sodelovala.

Novinarjem je minister za okolje Pavle Gantar predstavil tudi predlog zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic neurja s poplavo, točo in burjo v letu 1995, ki naj bi nadomestil intervencijske zakone. Iz rezervnih sredstev v proračunu je letos in drugo leto namenjenega toliko denarja, da bo povrnjenih 18 odstotkov ocenjene škode. To pa pomeni 2,481 milijarde tolarjev. Iz letošnjega proračuna bo šlo za to 965 milijonov tolarjev, iz pro-

računa 1996 pa 1,528 milijarde tolarjev. Občine bodo poleg tega dobile še nekaj sredstev na račun oprostite plačila trošarine na alkoholne pijače. Sredstva bodo morala biti strogo namensko porabljena, za kar bodo odgovorni župani, porabo sredstev pa bodo kontrolirala tudi ministrstva. V občini Puconci, kjer je toča 1. junija prizadela vasi Beznovci, Strukovci in Zenkovci in kjer je škoda nastala na kmetijskih pridelkih na površini 151,1 hektarja, sredstev še niso dobili, ker v prvem poročilu ni bila zajeta. Julijska toča je v občini Puconci v krajih Dankovci, Mačkovci in Prosečka vas poškodovala sadno drevje, vinograde in poljedelsko kulturo po ocenitvah za 58 milijonov tolarjev. V občini Gornji Petrovci v krajih Križevci, Kukeč, Košarovci in Panovci je bila povzročena škoda na trajnih nasadih, koruzi, pšenici, ječmenu, bučah in krmni pesi. Škoda pa še ni ocenjena. Na občini so mnenja, da bo (je) pri posevkih, ki so v intenzivni rasti, prišlo do regeneracije, pri pšenici in trajnih nasadih pa so (bile) poškodbe nenadomestljive. V občini Gornja Radgona je 7. julija toča povzročila za 86 milijonov tolarjev škode. Prizadete so bile poljščine in krajevne ceste. Plaz na območju Police - Zbigovci je povzročil za 2,5 milijona tolarjev škode, vsega skupaj pa je na cestah škode za 4,6 milijarde tolarjev. Prizadeta naselja so še v KS Spodnja Ščavnica s naselji Zagajski Vrh, Plitvički Vrh, Lastomeri in v KS Črešnjevci z naselji Zbigovci, Orehovci, Ore-

hovski Vrh, Ptujška Cesta in Police.

Ministrov neprimeren podpis

Vlada je obravnavala tudi poročilo posebne komisije o »primeru Tajnikar«, za katerega je opozicija v državnem zboru vložila zahtevo za interpelacijo. Po splošno formuliranih izjavah vladnega predstavnika Boruta Šukljeta naj bi bil podpis ministra Maksa Tajnikarja za izplačilo provizij posredniku Vukomiru Zariću »nepotreben«. Vlada naj bi bila mnenja, da v formalnopravnem smislu njegov podpis ne velja, ker ne vlada in ne posamezniki ne smejo podpisovati komercialnih pogodb, če jih za to kdo ali zakon posebej ne pooblasti. To sporno pogodbo pa je Maks Tajnikar podpisal kot minister in ne občan. O provizijah pri prodaji svojih izdelkov pa lahko

odloča le upravni odbor podjetja. Komisija in vlada je dobila tudi odgovor iz policijskih krogov, da ni nikakršnih sumov, da bi imel minister kakšne nakane ali naklepe o osebnem okoriščenju s svojim podpisom. Ena od točk interpelacije je govorila tudi o odpravinah vodilnim delavcem Tama, ki naj bi znašale kar 274 milijonov tolarjev. Komisija je ugotovila, da je šlo le za 20 milijonov tolarjev. Pri peti točki interpelacije pa je mnenje komisije in vlade, da je Tajnikarjeva spornost odvisna od razlage zakona, oblast pa je sprejela razlago ministrstva za gospodarstvo, po kateri minister Maks Tajnikar ni kriv. Pri sedmi točki interpelacije, ki je ministru očitala posredovanje pri službi za moža ene od svojih sodelavk, pa je bila vlada mnenja, da je šlo za zasebno pismo z ministrovim podpisom, ne pa za uraden zahtev.

Marjan Horvat

Soboški župan na študijskem potovanju

Na enotedenski študijski obisk v Zvezno republiko Nemčijo je odpotovala delegacija Republike Slovenije, ki jo vodi namestnik direktorja Službe vlade republike Slovenije za reformo lokalne samouprave mag. Stane Vlaj. V njegovi ekipi so še poslanka državnega zbora Jana Primožič in poslanec Janez Podobnik ter županja občine Ljubno ob Savinji Anka Rakun in župan občine Murska Sobota Andrej Gerenčar. Potovanje je posledica pobude nemskega veleposlaništva v Ljubljani in povabila zunanega ministrva te države. Tema pa je »Sestava komunalnih samoupravnih struktur«. Naši politiki se bodo v Bonnu, Düsseldorfu, Berlinu, Münchnu in Potsdamu seznanili z načeli komunalne samouprave in uprave za notranje zadeve. Obiskali bodo tudi zvezni nemški parlament, notranje ministrstvo dežele Nordrhein-Westfalen, Nemško parlamentarno družbo, Bavarsko državno ministrstvo za šolstvo, kulturo, znanost in umetnost, okrožno deželno upravo in okrožno deželno zvezo v Potsdamu, Višjo šolo za upravne zadeve v Berlinu in še druge ustanove. (mah)

Popravek

V prispevku v prejšnjem Vestniku 23. novembra O odnosu slovenske države do Cerkve je prišlo do napake, ko smo zapisali, da je senior Erniša povedal, da Evangelikijske cerkve ne vključujejo (v krovno komisijo za odnose med Katoliško cerkvijo in državo), ker želijo tako med seboj spreiti obe avtohtoni cerkvi. Pravilno bi moralo biti zapisano, da je to izjavil predsednik SDSS Janez Janša. Za napako se g. seniorju Gezi Erniši in Evangelikijski cerkvi opravičujemo.

Sklad za razvoj skuša rešiti problematiko Gospodarskega razstavišča

Sejemski trikotnik

Radgonsko sejmišče se bo lastninilo ločeno, najverjetneje s prodajo nepremičnin - Lokalno gospodarstvo naj ustanovi novo družbo - Rešitve ne bo, dokler v Ljubljani ne bo soglasja

slej Sklad jemati nekoliko resneje kot v zadnjih sedmih mesecih, saj je povsem legalni, pravni lastnik vseh sejmskih nepremičnin in je kot tak tudi vpisan v sodni register.

Prekinitev najemne pogodbe

Odnosi med delniško družbo Ljubljanski sejem (ki organizira

Uspešno dveletno delo Pomurskega društva za kakovost Kakovost - strategija uspešnih

V svetu so doslej podelili že 110 tisoč certifikatov kakovosti serije ISO 9000 - Takšne certifikate je doslej dobilo že 120 slovenskih podjetij, med njimi tudi 8 pomurskih

Spoznanje, da je poslovni uspeh potrebno graditi na sistemu celostnega obvladovanja kakovosti, vedno bolj prodira tudi v zavest slovenskih in pomurskih gospodarstvenikov. Uspešnost in konkurenčnost na zahtevnih tujih trgih je mogoče zagotoviti le s kakovostjo, pri čemer pa ni pomembna le kakovost izdelkov in storitev, pač pa celostna poslovna kakovost. Prav s tem namenom je bilo jeseni pred dvema letoma v okviru medobčinske gospodarske zbornice ustanovljeno Pomursko društvo za kakovost, ki je v dveh letih svojega delovanja opravilo pomembno poslanstvo. S številnimi predavanji, seminarji in osebnimi pogovori so člani društva veliko prispevali k spremembi miselnosti in obnašanja v številnih podjetjih, kjer so spoznali, da postaja celostno obvladovanje kakovosti potreba sedanjega časa.

V Pomurju se že nekaj podjetij ponaša s certifikati kakovosti serije ISO 9000, kot je na prvi letni konferenci Pomurskega društva za kakovost, ki je potekala pod geslom Kakovost - strategija uspešnih, povedal njegov predsednik Štefan Ošljaj, pridobitev certifikata še ne pomeni, da imajo v podjetju uvedeno celostno obvladovanje kakovosti. Je pa pridobitev certifikata prvi pogoj za prehod v celostno obvladovanje kakovosti, saj je kakovost potrebno nenehno dopolnjevati in izboljševati. Da tako obvladovanje kakovosti vedno bolj pridobiva veljavo, najbolj zgovorno potrjuje podatek, da je v svetu že več kot 110 tisoč podjetij, ki so si pridobila certifikate kakovosti.

Tudi v Sloveniji se uspešno vključujemo v tovrstna prizadevanja, saj je bilo do 1. septembra izdanih 100 certifikatov kakovosti, danes pa se z njimi ponaša že več kot 120 slovenskih podjetij. Če je bil v letih 1989 in 1990 v Sloveniji podeljen le po en certifikat kakovosti serije ISO 9000, jih je letos dobilo že 38 podjetij, v naslednjih treh letih pa se bo število podjetij s certifikatom kakovosti v Sloveniji potrojilo. Kot pravijo poznavalci, v naslednjih desetih letih v Evropi ne bo več podjetja, ki v svoje poslovanje ne bi uvajalo ISO-standardov, zato se morajo v te aktivnosti še aktivneje vključiti tudi slovenska in pomurska podjetja.

V Sloveniji je položaj trenutno ugoden, saj podjetja, ki se ponašajo s certifikati kakovosti, zaposlujejo 12 odstotkov vseh delavcev, s takšnim rezultatom pa se Slovenija uvršča na 7. mesto na svetovni lestvici. Tudi Pomurje ne zaostaja za slovenskim povprečjem, saj so podjetja na tem območju doslej prejela že 8 certifikatov kakovosti, kmalu pa bodo dobila še 3. V nacionalnem programu kakovosti je zapisano, da bo morala Slovenija do leta 2000 na tem področju dohiteti EU, če želi biti primerljiva, po letu 2001 bo že lahko konkurenčna, medtem ko naj bi po letu 2020 v kakovosti že dosegla odličnost.

Tem ciljem sledi tudi Pomursko društvo za kakovost, ki povezuje in združuje strokovnjake s tega področja ter organizira izmenjavo izkušenj med njimi. Prva letna konferenca društva je to potrdila, strokovni referati, ki so jih pripravili domači strokovnjaki, pa so pokazali, da pomurska podjetja kakovosti posvečajo še posebno pozornost. Skrb za kakovost pa mora ostati ena od prednostnih nalog tudi v prihodnje, so poudarili na prvi letni konferenci Pomurskega društva za kakovost, zato bodo k sodelovanju pritegnili tudi tiste, ki kakovosti doslej še niso posvečali posebne pozornosti. Takšna strokovna srečanja, kot je bila tokratna konferenca, pa naj bi v prihodnje postala tradicionalna.

LUDVIK KOVAC

22. novembra je bil Sklad za razvoj vpisan v sodni register kot lastnik Gospodarskega razstavišča, torej šele sedaj, ko je preteklo več kot sedem mesecev od vložitve zahtevka za registracijo. Pred slabim mesecem je bila tudi prekinjena najemna pogodba med Gospodarskim razstaviščem in Ljubljanskim sejmom, povod za prekinitev pogodbe pa je nenakazovanje denarja od najemnine, ki jo je plačeval Pomurski sejem Ljubljanskemu sejmu, ta pa lastniku nepremičnin Gospodarskemu razstavišču. Vse to, najverjetneje pa tudi spoznanje vodstva Ljubljanskega sejma, da so njihove delnice zaradi nesodelovanja resno ogrožene, so razlogi, ki nam dajejo upanje, da se bo sejmska problematika rešila še do konca tega leta. V Gornji Radgoni naj bi s sejmiščem kot celoto upravljalo novo podjetje, ki naj bi ga ustanovila domača lokalna podjetja. Sklad čaka na primerno pobudo.

Ločeno lastninjenje

Sklad za razvoj je naklonjen rešitvi sejmske problematike v Gornji Radgoni z ločenim lastninjenjem, torej naj bi bilo v prihodnosti v Gornji Radgoni samostojno profesionalno sejmišče. V ta namen so dali oceniti vse nepremičnine na sejmišču v Gornji Radgoni, ki so v lasti Gospodarskega razstavišča in ki bi jih potem prodali na javni dražbi. Pravno je to menda edina možnost za izvedbo lastninjenja. V novem podjetju (predlog za ustanovitev bo pač moral priti iz Pomurja!) se bodo kot vložki lahko uporabljale tudi druge nepremičnine na sejmišču, vendar zahteva zakon o gospodarskih družbah tudi gotovinska vplačila. To je bila tudi osnovna napaka, zaradi katere je bila že ustanovljena družba Radgonski sejem izbrisana iz sodnega registra - so

dalo. Sklad je v minulih mesecih menda že večkrat predlagal odgovornim v Gornji Radgoni (?), da naj bi več podjetij skupaj nastopilo kot kupci nepremičnin na sejmišču v Gornji Radgoni.

Težko pa je pričakovati, da se bo sejmišče v Gornji Radgoni lastninilo, dokler ne bo rešena problematika v Ljubljani. Gospodarsko razstavišče oziroma Sklad in Ljubljanski sejem bosta morala najprej doseči takšen dogovor, ki bo sprejemljiv tudi za družbenega pravobranilca. Zakaj? Ker se bojijo, da bo v nasprotju pri lastninjenju sejmišča v Gornji Radgoni želel sodelovati tudi Ljubljanski sejem, ki mu zaradi velikih dobičkov v preteklosti ne bo težko vložiti potrebnega denarja ali odkupiti nepremičnin. Podobno vprašljivo je tudi sodelovanje Pomurskega sejma, ki je le storitveno po-

1. februarja 1995 je župan mesta Gornja Radgona Miha Vodenik na Sklad RS za razvoj naslovil naslednje sporočilo:

Z željo, da pristopimo k dolgoročnemu načrtovanju urbanističnega razvoja mesta Gornja Radgona, se obračam na vas z vpljudno prošnjo, da z ustreznim sklepom izločite iz premoženja podjetja Gospodarsko razstavišče Ljubljana, locirano v Gornji Radgoni, vse spodaj navedene zemljiške parcele, ki naj se vrnejo prvotnemu lastniku Občini Gornja Radgona oz. njenemu pravnemu nasledniku Skladu nezazidanih stavbnih zemljišč ... Skupna velikost vseh parcel znaša 69 468 kvadratnih metrov. Iz priloženih dokumentov je razvidno, da so bila vsa zgoraj navedena zemljišča dana v brezplačno uporabo Gospodarskemu razstavišču. Z vrnitvijo teh zemljišč bi Občini Gornja Radgona omogočili možnost dolgoročne širitve mesta in celosten pristop k urejevanju komunalne infrastrukture v skladu z zazidalnimi načrti, ki so v sklepni fazi izdelave.

ni, ki je Ljubljanskemu sejmu plačeval okrog 20 milijonov letne najemnine.

Občina se bo obrisala pod nosom

V nasprotju z mestom Ljubljana (ki se doslej ni niti poskušalo zanimati, kaj se dogaja z njihovim sejmiščem v središču mesta in kako da si nekaj deset delničarjev zasebnega Ljubljanskega sejma baše v žep denar, ki bi lahko pripadal tudi mestu) si občina Gornja Radgona že nekaj let zelo prizadeva za rešitev sejmske problematike na ta način, da bi imelo v prihodnosti od sejma vsaj nekaj koristi tudi mesto.

Vse kaže, da z zahtevkom o vrnitvi »podarjenega« zemljišča ne bodo uspešni, zato bo morala občina razmisliti morebiti o konkretnem sodelovanju v novem podjetju. Nataša Bernik, ki je na Skladu odgovorna za reševanje problematike Gospodarskega razstavišča, je povedala: »Večina podjetij je dobila v času ustanavljanja v petdesetih in šestdesetih letih od lokalnih uprav nepremičnine oziroma zemljišča. Kjer je dokazano, da so bili to odplačni prenos, da je bilo še naprej kakorkoli opredeljeno kot lastništvo občine, je jasno, da lahko občina to uveljavlja. V tem konkretnem (radgonskem) primeru je občina brezplačno in brez kakršnih koli obvez te parcele prenesla na Gospodarsko razstavišče. Tisto sejmišče je bilo menda takrat tik pred bankrotom in ga je Gospodarsko razstavišče saniralo. Mi smo tukaj v zelo nelagodnem položaju, saj nas zakon veže, da ne smemo na nikogar brezplačno prenesti nikakršnega premoženja, saj bi nam potem lahko kdo očital oškodovanje premoženja. Mi smo dolžni ponuditi premoženje upravičencem v lastninjenje, ki bi v nasprotnem težili Sklad. Tu smo mi glede na občino v izredno nelagodnem položaju.«

Če bodo dosegli dogovor med Gospodarskim razstaviščem, Ljubljanskim sejmom in družbenim pravobranilcem, bo vse rešeno, so prepričani pri Skladu. Ali so enotnega mnenja tudi zaposleni v Pomurskem sejmu in vodstvo Občine Gornja Radgona, bomo še izvedeli. Vsekakor bodo morali od-

sejme) in javnim podjetjem Gospodarsko razstavišče (lastnikom in upravljalcem sejmišča) so bili v preteklosti skrhani tudi zaradi slabo sestavljene najemne pogodbe, ki je bila sklenjena za dobo 25 let, po njej pa je Ljubljanski sejem kot najemnik plačeval lastniku smešno nizko ceno. Zato so mnogi menili, da bi prav prekinitev te škodljive pogodbe pomenila prvi znak, da je Sklad učinkovit. Konec oktobra (v začetku novembra) se je zgodilo: obe pogodbi sta bili prekinjeni. Sklad je prekinil pogodbo z Ljubljanskim sejmom za sejmišče v Ljubljani in tudi uradni razlog je bil ta, da Ljubljanski sejem Gospodarskemu razstavišču ni redno plačeval najemnine za lokacijo v Gornji Radgoni; dokazano je, da je podnajemnik Pomurski sejem Ljubljanskemu sejmu redno nakazoval najemnino, vendar Ljubljanski sejem tega plačila ni nakazal dalje dejanskemu lastniku Gospodarskemu razstavišču. Razstavišče je najprej tožilo Ljubljanski sejem in sprožilo najemno pogodbo za Ljubljano, malo kasneje pa je bila odpovedana najemna pogodba za Gornjo Radgono.

Dosedanji različni interesi in pogledi na lastninjenje sejma v Ljubljani so tudi onemogočali reševanje denacionalizacijskih zahtevkov; cerkev zahteva vrnitev ceotnega zemljišča, kjer je danes sejem, ki sta ga 2/3 posredani. Doslej so se le »otipavali« in pogovarjali le prek odvratnih

Če bodo v Gornji Radgoni morali čakati z lastninjenjem tako dolgo, dokler ne bo rešen tudi ta problem, bodo morali biti nadvse potrpežljivi. Se bodo morali čakati, da bodo vrnili znesek, za katerega naj bi vrnili v Ljubljanskem sejmu po mnenju revizorjev prejšnjega SDK-ja oškodovali družbeno premoženje. Nataša Bernik je prepričana, da bo morebitna poravnava vsebovala tudi takšno zahtevo, kajti le s tako poravnavo bi soglašal tudi družbeni pravobranilec, prav tako pa ne verjame, da bi to problematiko sploh lahko rešili brez neke vrste sankcioniranja.

BERNARDA B. PECEK

Nataša Bernik je na Skladu R Slovenije za razvoj odgovorna za rešitev problematike Gospodarskega razstavišča.

dišče v Murski Soboti je dejstvo, da so nekatere zadeve iz registracije Radgonskega sejma v nasprotju za zakonom, enostavno sprele-

djetje in 80 odstotkov v lasti Ljubljanskega sejma - Pomurski sejem je danes le podnajemnik razstavnih prostorov v Gornji Radgo-

ne bi bili tako moteči, če bi bilo razmerje razdelitve med občinami in državo nasprotno, torej da bi večji del lastnine dobile občine in ne država. In koliko bo odpadlo na 220 zaposlenih v pomurskem cestnem podjetju, ki ima izpostave v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi? Preostanek - 54,08 odstotka - se lastnini po zakonu o lastninskem preoblikovanju, torej bo 40 odstotkov tega preostanka premoženja odpadlo na državne sklade, 20 odstotkov ga bodo olastnili z interno razdelitvijo, 40 odstotkov pa z notranjim odkupom. V okviru skupnega premoženja bodo delavci pridobili z interno razdelitvijo 10,81, z notranjim odkupom pa 21,64 odstotkov premoženja. Zdaj je le od objektivnosti sodišča odvisno, če bodo delavci dobili večji ali manjši delež - se bo upošteval 73. ali 76. člen. Kaj pomeni večji delež državne lastnine v takšnem podjetju? Jih bo omejeval, jim bo določalo prednostne naloge, jim preprečeval širjenje ali pa jim bo pomagal, da ne bo slabih finančnih rezultatov, bodo imeli prednost pri dodeljevanju del? Slednje je težko verjetno. Težko pa je tudi verjeti, da bi nekaj cestnih podjetij zmagalo v sodnem sporu z državo. B. B. P.

Čigava bodo cestna podjetja: državna, regijska ali zasebna?

Cestna podjetja tožijo prometno ministrstvo

Cestna podjetja se sklicujejo na 73. člen, Ministrstvo za promet in zveze pa na 76. člen zakona o gospodarskih javnih službah - Bo država dobila 23,32 odstotka lastnine preveč?

Cestna podjetja so ena zadnjih prijavila programe za lastninjenje. Pa ne po lastni krivdi. Ministrstvo za promet in zveze je šele januarja letos določilo deleže lastništva, ki naj bi jih pri lastninjenju cestnih podjetij imela država. Njihova razdelitev temelji na vsebini 76. člena zakona o gospodarskih javnih službah, cestna podjetja pa se sklicujejo na 73. člen zakona. 2. februarja so cestna podjetja proti državi vložila tožbo, vendar jih je do jeseni od desetih cestnih podjetij v Sloveniji vztrajalo pri tožbi le pet. Med tistimi, ki vztrajajo pri tožbi in so prrepičani, da je zahteva države krivična, je tudi Cestno podjetje Murska Sobota. Menijo, da ministrstvo (država) nima pravice imeti odločujoče večine lastnine cestnih podjetij, saj si morajo 80 odstotkov posla podjetja priskrbeti sama na javnih natečajih.

Čeprav tožba še ni končana, so stinjenje - v programu je tudi zapisano, da je del lastništva sporen. Cestnem podjetju Murska Sobota Celotna vrednost premoženja je prejeli prvo soglasje Agencije za la-

Kar 45,92 odstotka te lastnine naj bi prešlo na državo in občine v primeru, da bo obveljal predlog ministrstva in bo država prejela dodatnih 23,32 in ne le 15,05 odstotka lastnine, kakor je predlagalo podjetje po 73. členu. Tako država zahteva zase kar 38,37 odstotka lastnine cestnih podjetij, le okrog sedem odstotkov pa odpade na štiri nekdanje občine (in njihove naslednice). Murska Sobota bo udeležena s 4,58-ostotnim deležem, Gornja Radgona z 0,89, Ljutomer z 1,45- in Lendava z 0,63-odstotnim deležem. Ti »javni« deleži

Slovenska veterinarska zbornica opozarja na težave v primarni veterinarski službi

Država dolguje veterinarjem 200 milijonov tolarjev

Če ministrstvo za kmetijstvo ne bo poravnalo dolga, bodo veterinarji 1. decembra prenehali izdajati potne liste za živali in ne bodo izvajali preventivnih akcij

Vzrok za težave, v kakršnih se je v zadnjem času znašla primarna veterinarska služba, ne moremo iskati v novem zakonu o veterinarstvu, ki je začel veljati 1. januarjem letos, pač pa pripisujejo veterinarji izključno krivdo za to državi oziroma ustreznemu ministrstvu. Bistvo problema je namreč v tem, da je država veterinarjem naložila opravljanje nekaterih del, za katera pa jim ni zagotovila tudi plačila. Naloge so veterinarji ustno opravljali, izpad prihodkov, ki jih država ni zagotovila, so nekaj časa premoščali z rezervami iz preteklosti in s posojili, zdaj pa so razmere postale kritične in veterinarjem je prekipelo. Od 1. januarja, ko je začel veljati novi zakon, se je veterina oblikovala na treh ravneh. Kot pravijo v veterinarski zbornici, je država dobro poskrbela za sekundarne in terciarne dejavnosti veterine, na primarno veterino, ki vključuje sedanje veterinarske zavode in obratne ambulante, pa je pozabila.

Naročilo izdano, plačila pa ni

Veterinarji v preteklosti posebnih težav niso imeli, zato tudi nikoli niso sklicevali tiskovnih konferenc, tokrat pa jih je država temu tako rekoč prisilila. Siskovno konferenco so namreč želeli javnost seznaniti s svojimi težavami, ker v ustreznih ministrstvih niso bili pripravljene za reševanje le-teh, hkrati pa so tudi opozorili na posledice, če njihove zahteve ne bodo uresničene. S 30. junijem lani smo namreč v Sloveniji uvedli obvezno številčenje vseh živali v prometu, vendar so to zaradi nekaterih tehni-

nih težav začeli uresničevati šele po 1. januarju letos. Do 11. januarja so veterinarji to delo zaračunavali lastnikom živali, takrat pa je Veterinarska uprava Republike Slovenije izdala odredbo, po kateri so lastniki oproščeni plačila za številčenje, saj bo stroške veterinarski službi povrnila država. 1. marca letos so veterinarji začeli izdajati tudi potne liste oz. zdravstvena spričevala za živali, ki pa jih lastniki morajo plačati. Sredstva, ki so jih prej zbrali z izdajo potnih listov (izdajali so jih krajevni uradi), so se zbirala na posebnem računu v občinah, po novem pa so jih morali veterinarji v celoti nakazovati

v integralni proračun države, povrh pa so morali še sami nositi stroške provizij, ki jih zaračunava agencija za plačilni promet. Samo Veterinarski zavod iz Murske Sobote je tako v desetih mesecih z izdajo potnih listov zbral 30 milijonov tolarjev in jih nakazal v integralni proračun, poleg tega pa je iz lastnih sredstev plačal še 260.000 tolarjev provizije.

Od 1. decembra brez preventive

V slovenski veterinarski zbornici zatrjujejo, da sta doslej tako številčenje kot izdaja potnih listov tekla nemoteno, so pa državo ves čas opozarjali, da se zaradi neplačevanja teh storitev povečujejo finančne težave v primarni veterinarski službi. Kot pravijo, so na ministrstvu za kmetijstvo ostali gluhi za vsa opozorila, zato veterinarjem ni preostalo drugega, kot da posežejo po skrajnih ukrepih. Kot so povedali na novinarski konferenci, bodo do 1. decembra še počakali, nato pa bodo prenehali izdajati potne liste in izvajati vse preventivne akcije. Pri slednjih

mislijo predvsem na cepljenje proti kužnim boleznim (tuberkulizacija, cepljenje proti steklini), ki so nevarne tudi za človeka. Posebej pa poudarjajo, da bo zdravljenje bolnih živali potekalo nemoteno in tako kot doslej, zato se rejcem ni treba vznemirjati. Z izvajanjem ukrepov, za katere so se odločili, so namerali začeti že 1. novembra, vendar so jih preložili za mesec dni, saj so upali, da se bo v tem času našla rešitev.

Nas bo

Evropa izolirala?

Država slovenski primarni veterinarski službi doslej dolguje 200 milijonov, do konca leta pa se bo ta dolg povečal še za 75 milijonov tolarjev. Če jim država tega zneska ne bo poravnala, bodo dosledno izvajali napovedane ukrepe, ustrezne veterinarske organizacije v Evropi pa bodo obvestili, da ne izvajajo tudi preventivnih ukrepov.

In kakšne bodo posledice? Brez potnih listov se bo povsem ustavil promet z živino, kmetje ne bodo mogli prodajati, klavnice bodo ostale brez živine, ustavila se bo proizvodnja, mesnice bodo ostale brez mesa, posledica neopravljanja preventivnih ukrepov bo takojšnja zapore evropskega tržišča, njegovo odpiranje pa bo dolgotrajno. Tega pa si prav gotovo ne želi nihče, zato je pričakovati, da bo prišlo do ustrezne rešitve sedanjih težav.

LUDVIK KOVAČ

Zorica Abraham - Panič, dipl. kmet. inž. Rejska središča zasebne prašičereje v Pomurju

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Neposrednega testa mladice zaenkrat v rejskih središčih ne izvajamo, ker je zelo težko izračunati količino zaužite krme, ki je osnova za izračun indeksa.

Neposredni test merjascev, ki poteka na selekcijskih farmah, je na koncu ovrednoten z indeksom, ki razvršča živali v pet kategorij (klanje, plemo - pripust, plemo - osemenjevanje, plemo - dom in plemo - ohranitev linije). Poleg tega se pojavljajo v prodaji merjaci, za katere nimajo neposrednega testa in so t. i. netestirani merjaci. Seleksijski indeks, ki razvršča živali v posamezne kategorije prodaje, je sestavljen iz treh osnovnih podatkov:

- število dni pitanja do teže od 30 do 100 kilogramov,
- poraba krme za kilogram prirastka,
- debelina hrbtne slanine, merjena z ultrazvokom.

Ali je direktni test primeren za določanje plemenske vrednosti živali?!

Najpogostejši očitki so, da s takim načinom dela lahko izgubimo veliko dobrih živalih in s tem ne dosežemo zaželenega seleksijskega napredka. Edina prednost je, da je ta test hitrejši in cenejši kot recipročni testi - test potomcev, ki pa je natančnejši. Biotehniška fakulteta, Katedra za prašičerejo skuša uvesti nov način ocenjevanja prašičev, tako imenovani sistem BLUP, ki temelji na velikem številu podatkov in zajema v izračun tudi plemenske vrednosti sestrskih skupine. Ali se bo uveljavil v praksi, je odvisno od organiziranosti prašičerejev v Sloveniji, kar bo jasno čez dve ali tri leta.

Kratka predstavitev pasem, pomembnih za slovensko prašičerejo, in njen seleksijski program

ŠVEDSKA LANDRACE

To je pasma prašičev, ki izhaja iz Švedske. Njena odlika je predvsem dobra plodnost in malo podkožne maščobe. V zadnjem času je to tudi zelo mesnata pasma. V slovenskem seleksijskem programu se uporablja kot materina linija za linijo 12. Je dokaj občutljiva pasma prašičev fine konstitucije s slabim fundamentom (medvedja stoja), kar je pogosto vzrok za številne izločitve teh živali iz nadaljnje reje.

LARGE WHITE - VELIKI JORKŠIR

Pasma prašičev, ki izvira iz Anglije. V številnih državah je to osnovna pasma ali po materini liniji kot čista pasma (Avstrija). Je zelo robustna z močno poudarjenimi prednjimi šunkami, dolga, s kratko nosno linijo. Pri nas je pomembna kot očetova linija za proizvodnjo linije 12.

NEMŠKA LANDRACE

Razširjena pasma prašičev v Nemčiji, zelo mesnata z malo hrbtne slanine. Primerna za izboljšanje mesnatosti in rastnosti. Pri nas je to izključno terminalna pasma za izboljšanje klavnih lastnosti. Slaba lastnost te pasme je, da je občutljiva za stres, kar vpliva na kakovost mesa.

PIETRAIN

Zelo mesnata pasma prašičev z zmogljivostjo rasti od 90 do 95 kilogramov. Slaba lastnost te pasme je, da je zelo občutljiva in hitro reagira na stresne razmere. Prav tako je kakovost mesa teh prašičev nezadovoljiva - BMV-meso (bledo mehko vodeno meso). Čiste pasme ni v splošni reji, ker ni plemenskega materiala.

DUROC

Pasma prašičev, razširjena v Kandi in Ameriki. Dokaj robustna z zmogljivostjo rasti do višje teže. Primerna za pitanje do višje teže. Pri nas je v zadnjem času bolj razširjena in se vključuje v slovenski seleksijski program kot pasma terminalna. Nekaj poskusov je bilo tudi z linijo 13, vendar je ta pasma zaenkrat še nepotrjena.

LINJA 54

To je izhodiščna terminalna linija in se uporablja le za štirilinijske križance. S to pasmo dosega dokaj dobre rezultate in je zelo iskana za zasebno prašičerejo.

LINJA 12

To je izključno materina linija kot izhodiščna pasma za rejo pitecev, odlikuje se z dobro plodnostjo in odpornostjo. Linija 12 je nastala v Sloveniji in je rezultat dela slovenske selekcije. To je linija, ki jo razmnožujemo tudi v naših rejskih središčih in je v obliki regresa deležna republiških sredstev.

3. Prehrana prašičev

Tega, kako pomembna je prehrana prašičev, se zaveda vsak vesten in dober prašičerejec. Le z dobro in kakovostno prehrano lahko pričakujemo, da bomo dosegli maksimum, ki nam ga daje seleksijski napredek. Treba je priznati, da pri nas tej problematiki namenimo še vedno premalo pozornosti. V svetu so šle raziskave prehrane tako daleč, da se uravnotežijo posamezne aminokisliline v prehrani, medtem ko mi marsikje še nimamo urejenih beljakovin v obroku. Prav tako so za uravnotežen obrok pomembni minerali, makorelementi in seveda tudi mikroelementi. Energijska bilanca je na našem območju v krmnih obrokih večkrat presežena, kajti pri nas v kolobarju prevladuje koruza, prav na prašičerejskih kmetijah pa je dostikrat tudi monokultura. Cilj vsakega prašičerejca mora biti čim ustrežnejši krmni obrok, seveda pri ustreznih pasemski sestavi črede. Šele takrat lahko pričakuje maksimalne rezultate pri konverziji in mesnatosti prašičev.

Rejska središča imajo uravnotežene krmne obroke za posamezne kategorije živali. Zelo velik poudarek dajemo predvsem vzreji plemenskih mladice. Vzreja mladice do teže 60 kilogramov poteka enako kot pitanje, nad to težo pa se krmni obroki zmanjšajo in prilagodijo vzreji, tako da so povprečni dnevni prirasti okrog 550 g/dan. S tem dosežemo, da so mladice, stare od sedem do osem mesecev, težke okrog 100 kilogramov, kar je najidealnejša teža za pripust. Po pripustu pa krmimo mladice enako kot nizkobreje plemenske svinje vse do prodaje.

4. Tehnologije reje in krmljenja

V zadnjem obdobju razvoja slovenske prašičereje se je dajal zelo velik poudarek tehnologiji reje živali. Posnemali so se danski načini reje, in sicer za velike obrate in z zelo nizkimi normativi, ki so v nasprotju z ekološkimi normativi in minimalnimi površinami, ki jih potrebuje prašič za normalno obnašanje. (nadaljevanje prihodnjič)

Po 16 dneh so se slovenski orači vrnili iz Kenije

Najboljša uvrstitev na svetovnih prvenstvih

V svetu že 42 let pripravljajo svetovna prvenstva traktoristov oračev, zagotavlja pa je prvič na tem tekmovanju sodelovala leta 1958. Pomurski orači so se na republiških in državnih prvenstvih vselej uvrščali med najboljše, in to jim je zagotavljalo tudi pravico do nastopa na svetovnih prvenstvih. Na teh je doslej sodelovalo kar 7 oračev iz Pomurja, medtem so državne barve petkrat zastopali izključno Pomurci, dvakrat jugoslovanske in trikrat slovenske.

Ce zapišemo še nekaj statističnih podatkov, potem omenimo, da je Jožef Režonja na svetovnem prvenstvu sodeloval štirikrat, po trikrat sta se tega prvenstva udeležila Anton Gider in Bela Berglez, dvakrat Stefan Bukvič in po enkrat Blanka Bukvič, Stefan Panker in Jože Muhič.

Letosnje 42. svetovno prvenstvo je bilo v Keniji, slovenske barve pa sta tokrat zastopala Jožef Režonja, ki je sicer zaposlen v kmetijskem gospodarstvu Lendava, in Anton Filak iz Bele krajine.

Slovensci so z letošnjimi uvrstitvami še posebej zadovoljni, saj so med 56 tekmovalci iz 28 držav dosegli doslej najboljšo uvrstitev.

In to prav po zaslugi Jožefa Režonja, ki je v oranju z dvo-

brazdnim plugom na strnišču dosegel 18., na ledini pa 16. mesto, kar mu je v skupni uvrstitvi zagotovilo 12. mesto. Anton Filak je v skupni uvrstitvi dosegel 31. mesto.

Slovensko ekipo na svetovnem prvenstvu oračev v Keniji sta poleg obeh oračev predstavljala še vodja ekipe in sodnik, tale skupinski posnetek pa je nastal v družbi z lastnikom zemljišča, ki je del svoje parcele »prodal« slovenski ekipi za trening. Fotografija: M. KARDINAR

LUDVIK KOVAČ

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA
SKLEP

o razporeditvi finančnih intervencij za pospeševanje in razvoj živinoreje v Mestni občini Murska Sobota v letu 1995.

1. člen

Iz proračuna Mestne občine Murska Sobota za leto 1995 je za živinorejo namenjenih 4.000.000,00 tolarjev.

2. člen

Upravičenci do interventnih sredstev iz proračuna Mestne občine Murska Sobota so fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo z živinorejo in imajo stalno prebivališče oziroma sedež na območju Mestne občine Murska Sobota in svojo dejavnost opravljajo na njenem območju.

3. člen

Za pospeševanje živinoreje v letu 1995 se uvedejo naslednje intervencije:

a) GOVEDOREJA

1. Regresiranje nakupa plemenskih telic in krav molznic
Višina regresa: 50.000 SIT/KOS x 20 KOS = 1.000.000,00 SIT
Upravičenci uveljavljajo regres ob nakupu plemenskih telic iz A-kontrole, ki ima 100-odstotno poreklo in mlečnost matere nad 3000 l mleka v laktaciji in ob nakupu krave mlekarice; regres se uveljavlja na ŽVZ-ju za Pomurje v Murški Soboti.
2. Sofinanciranje analize krme
Analiza krme 20 vzorcev x 7.500,00 SIT = 150.000,00 SIT
Vzorci krme za analizo morajo biti odvzeti ob strokovni pomoči kmetijskega svetovalca ali tehnologa. Naročniki uveljavljajo sofinanciranje pri ŽVZ-ju.
3. Sofinanciranje hladilnih naprav za mleko
Sofinanciranje nakupa 5 hladilnih naprav x 50.000,00 SIT = 250.000,00 SIT
Fizične in pravne osebe uveljavljajo sofinanciranje na podlagi računa dobavitelja hladilne naprave pri Mestni občini Murska Sobota.

b) PRAŠICEREJA

1. Regresiranje nakupa plemenskega materiala:
regres v višini
- plemenski merjasci
20.000,00 SIT x 15 KOSOV = 300.000,00 SIT
- breje plemenske mladice
10.000,00 SIT x 50 KOSOV = 500.000,00 SIT
- ustrezne križanke L 12 in čistopasemske mladice
5.000,00 SIT x 70 KOSOV = 350.000,00 SIT
Upravičenci so kmetje oz. vsi, ki se ukvarjajo s tržno prašičerejo in imajo potrjeno selekcijske službe, da so kupili plemenski material na rejškem središču oziroma na selekcijski farmi.
Regres se uveljavlja z ustreznim dokumentom, ki ga izdela Živinorejsko-veterinarski zavod pri ustreznem organu mestne občine.
Rok za uveljavljanje je do konca januarja za prejšnje leto.
 2. Sofinanciranje analize krme
Sofinancira se 50 % cene analize krme. Predvidenih je 20 vzorcev po 7.500,00 tolarjev, kar zneso 150.000,00 tolarjev.
Sofinanciranje analize krme se uveljavlja na enak način, kot je navedeno v točki a) 2.
- Predsednik mestnega sveta Rudolf HORVAT, dipl. iur., l. r.

Lastninjenje

Gradbenik in Logo na hladnem

Pod drobnogledom vladne komisije (zdaj že znane kot Ropove komisije) za nadzor lastninjenja sta se po do sedaj zbranih podatkih znašli dve lendavski podjetji Logo, d. o. o., in Gradbenik

Temeljni razlog za »hlajenje« in prevetritev obeh programov naj bi bil sodni postopek, ki ga je najprej sprožil Logo kot podjetje in ga po zamjeni direktorja umaknil, potem tožba Jeklotehne, ki pa je svoj delež prodala – za koliko, je sicer poslovna skrivnost – in tako izstopila iz igre in na koncu še tožba enega od prejšnjih poslovnih delavcev Loga, ki je v njem deležnik. Po veljavnem sklepu je bil namreč vložen nekdanji lendavske občine evidentiran in tudi dejansko vložen v Logo kot ustanovni delež takratnega posloводства. V vseh treh postopkih je bila oporekana ničnost pogodbe o fiktivnem prenosu za plačanih terjatev Loga na Gradbenik v prislilni poravnavi, ki jih je ta imel do upnikov svoje ustanoviteljice Tovarne logistične opreme v stečaju.

O tem, kaj se je dogajalo z Logom in kaj je ugotovila revizija SDK-ja, in tudi tem, kako si je LB Pomurska banka s pomočjo fiktivne kreditne pogodbe zagotovila prioriteten položaj v nasprotju z zakonom o stečaju in si svoje terjatve tako v celoti plačala, smo že podrobneje pisali. Da vse ni bilo čisto, dokazujeta sedanje »hlajenje« lastninskih programov in revizija programov, saj naj bi šlo za očitno oškodovanje družbenega premoženja. Navsezadnje pa gre tudi za oškodovanje Logovih delavcev, ki jim je z omenjenim transferjem ob prislilni poravnavi, ko je Logo tako rekoč prišel pod lastniško kontrolo Gradbenika, ostal bistveno manjši kolač za lastninjenje kot bi jim sicer.

Delavcem Loga ostala manj kot polovica premoženja

V predstavitvi lastninskega programa na zboru delavcev je znašala vrednost celotnega Loga 305 milijonov tolarjev. V tem kapitalu je delež Loga 143 milijonov ali 46,8 odstotka, Gradbenik 39,5 odstotka ali 12,8 milijonov, delež LB Pomurske banke 12,2 ali 3,7 milijonov, Jeklotehne 1,1 ali 0,36 milijona (ki pa ga je Jeklotehna prodala) in 0,36 odstotka ali milijon tolarjev pa je evidentiran kot lastniški delež občine oziroma takratnega izvršnega sveta. Kot smo že zapisali, je bil občinski delež razdeljen in vpisan kot lastniški delež posloводства Loga ob ustanovitvi le-

tega, saj je znano, da je po takratni zakonodaji država povezovala svojo udeležbo s sredstvi za zaposlene oziroma nove zaposlitve z lastniškimi deleži vodstvenih ekip.

vsem je bilo zagotovljeno, da so odnosi z Gradbenikom razčiščeni in da so vsa razmerja urejena. Povedano je bilo tudi, da je dokumentacija o premoženju priložena lastninskemu programu.

Revizijska poročila so »prešpricali«

Razlagalec programa, direktor podjetja, se je izognil revizijskemu poročilu SDK-ja v Logu in Gradbeniku, ki kaže na nekatere nepravilnosti in oškodovanje Logovih delavcev. Ne samo v poročilu Loga, tudi v Gradbenikovi revizijskem poročilu je ugotovljeno, da je šlo za pripojitev Tovarne logistične opreme Gradbeniku po sklenjeni prislilni poravnavi. Tudi tu je ugotovljeno, da je Logo ob soglasju stečajnega upravitelja TLO-ja (ki je mimogrede ustanovitelj Loga) prevzel za 64.278.542 milijona tolarjev dolga ali 64 odstotkov vseh priznanih terjatev. Tako je Logo postal večinski upnik svoji materi, ki je na tej osnovi predložila tudi predlog za prislilno poravnavo, ki pa je ni mogla izvesti, ker ni do-

o popolnem plačilu obveznosti do banke iz stečajne mase. Zato tudi ni šlo za neumnosti, ampak za diktat banke, ki si je mimo zakona izplačevala svoje terjatve in tako neupravičeno siromasila družbeno premoženje, kot je bilo ugotovljeno v skorajda vseh revizijskih poročilih stečajnih podjetij z začetka devedesetih. Če se povrnem k terjatvam, je namreč Logo skorajda vse plačal, razen bančnih, ali pa jih je spremeniil v lastniške deleže.

Bosi Logovi delavci

Ker je šlo za prenos terjatev, ki jih ni bilo ali so bile odplačane, je bilo v poročilu Gradbenika nakazano, da gre za oškodovanje družbene lastnine po 46. členu zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij zaradi sklenitve škodljive pogodbe, kajti pri Gradbeniku je bila knjižena pripojitev na podlagi pogodbe, s katero so bile prevzete in knjižene neobstoječe obveznosti v znesku 44,3 milijona tolarjev. Če zanemarimo druge manipulacije, je Gradbenik poravnal borih 2,5 milijona tolarjev obveznosti TLO-ja. Zanimivo je še, da se je vrednost poslovnega sklada pri knjiženju nepremičnin in premičnin podjetja TLO in s tem posredno tudi njegove hčere Loga povečala za slab milijon. Zato revizorji ugotavljajo, da pri pripojitvi ni bil upoštevan družbeni kapital

Narava je najboljša učiteljica

Učenci tretjih razredov iz Bakovcev in Dokležovja so en teden preživeli na Libeliški gori. Tam je dom Ajda, center šolske in občinske dejavnosti, in to predvsem iz naravoslovno-družboslovnih področij, kulture in športa. Vse to je povezano s predavanji, ogledi, ekskurzijami, praktičnim delom in prireditvami. Učenci so sodelovali na učnih pohodih, spoznavali drevesa, določali vrste ratlin, spoznali smrekovega lubadarja in ličinko majskega hrošča, zakurili so taborni ogenj, pripravili kulturni program, se vozili s kanuji po reki Dravi, tekmovali v športu in se sploh največ gibali v naravi, ki je naša najboljša učiteljica. Vsega tega ne bi mogli nadomestiti z nobenim še tako dobrim učnim pripomočkom. Pouk so vodili pedagogi, ki delajo v tem centru. Hvala jim, saj so zares dobro izvedli to obliko dejavnosti! Približali so se razvojni stopnji učencev. Hvala tudi vsem, ki so nam omogočili ta pouk v naravi! H. C.

Seja mestnega sveta Murske Sobote

Podoba mestne občine

Na seji Mestnega sveta Mestne občine Murska Sobota so se svetniki lotili prve obravnave osnutka razvojnega načrta za mandatno obdobje 1995-1998. Župan Andrej Gerencar je načrt predstavil in dodal, da mora razvoj občine temeljiti na dosedanjem razvoju in doseženih ciljih, upoštevajoč naravne danosti. V osnutku posvečajo največ pozornosti gospodarskemu razvoju, infrastrukturi, stanovanjskemu gospodarstvu, energetiki, skladu stavbnih zemljišč, urejanju prostora in varstvu okolja, razvoju družbenih dejavnosti ter varnosti življenja in bivanja. Nekatere naloge iz načrta verjetno ne bodo izvedljive v tem mandatnem obdobju, ampak bodo segale tudi v naslednje tisočletje. Svetniki so se z osnutkom načeloma strinjali, vendar so prepričani, da je načrt presplošen, zato so predlagali nekatere dopolnitve. Miran Gyöök je pogršel zaposlitveno politiko, kajti podatki kažejo, da nezaposlenost raste. Osredotočil se je tudi na obrtnike, ki bistveno ne zaposlujejo nove delovne sile, ter opozoril na majhne možnosti za prekvalifikacijo delavcev. Alojz Sraka je poudaril, da je potrebno k načrtu dodati več finančnih kazalcev. Pripravil je

so na cesti in nimajo od česa živeti. Načela je tudi vprašanje stanovanjske politike. Kar nekaj besed pa je bilo izrečenih na račun obrtnikov. Martin Žižek je predlagal, da bi bilo primerno dobiti, tako kot so dobili na mizo natančne podatke za šolstvo, take podatke tudi za obrtnike. Mestna občina Murska Sobota je namreč znana po »kafičih« in butikih. Inšpekcijske službe morajo preveriti, koliko dobička imajo ti obrtniki. Sredstva pa naj se dajejo tistim, ki bodo ljudi zaposlovali. Josip Kelemen je predlagal, naj se Murska Sobota opredeli kot regijski center, to je rekreacijski, znanstveni, šolski in podobno, kajti ko se pogovarjamo o razvoju mesta, moramo biti pozorni predvsem na to. Obmestna naselja bi se morala čim bolj približati mestu. Tudi Ludvik Sukič se je strinjal z razvojnimi načrtom in dodal, da je dobro izhodišče za naprej. Pogršel pa je etapni načrt in časovno zaporedje projektov ter tudi zaporedje po pomembnosti. Ernest Ebenšpanger se je zavezal, da se naredi vrstni red ter da naj se čim prej začne z delom. Glede neizrabljenih možnosti pa bo v prihodnje potrebno več pozornosti posvečati turizmu. Murska Sobota je na zadnjem izboru zasedla tretje mesto v konkurenci krajev prahodnega turizma. Jože Magdič, državni svetnik, je opozoril na konjeniški klub, ki je na območju SV Slovenije nekaj posebnega, zato ga je potrebno še spodbujati. Sukič je poudaril, da bi bilo dobro, če bi se začeli bolj povezovati s soslednjimi turističnimi kraji, tudi v tujini. Posebno skrb bo potrebno nameniti razvojnim možnostim letališča kot turističnega kompleksa. Posebno pozornost so posvetili šolstvu, tudi zaradi prehoda na devetletno osnovno šolo. To pa tudi pomeni, da se bo morale šole nekoliko drugače organizirati, saj bodo

bila ustreznih bančnih poroštev, ki so jih zahtevali upniki. Ker Logu porošstva ni uspelo dobiti, se je odločil za podpis pogodbe o prevzemu dolga s podjetjem Gradbenik. Tu se sicer postavlja vprašanje, kaj je pripeljalo takratnega direktorja Loga, da se je lotil tovrstne neumnosti in podpisal dokument o prenosu terjatev, ki jih ni bilo več. Tovrstnih neumnosti je bilo še kar nekaj, med njimi tudi podpis pogodbe z banko za dolgoročno posojilo, ki ga podjetje prav tako nikoli ni videlo, saj je šlo za fiktivno pogodbo

TLO-ja in je bilo družbeno oškodovano po 48. členu zakona o lastninskem preoblikovanju, naj naj bi bilo zmanjšano premoženje zaradi statusnega preoblikovanja za nekaj več kot 25,5 milijona tolarjev. A cesta še ni čista, saj se spotaknemo še ob stanovanju, ki so bila pripojena Gradbeniku. Vrednost tega sklada pa je znašala nekaj četr 17,3 milijona tolarjev. Tako je bilo ugotovljenih kar sedem oškodovanj družbene lastnine. To, kar je bilo ugotovljeno v obeh revizijskih poročilih in kar povzemamo, dovolj zgornja priča, da so delavce peljali čez čez vodo. Potemtakem odnosi niso urejeni, saj ne samo, da so delavci svoje dolgeve morali plačati s svojimi žulji v novozastavljenem podjetju, ampak so jim na račun za odplačanih dolgov zase-dili kremplje v vrat drugi in jim odtujili precejšen del premoženja, ki so ga tako ali tako že imeli.

potrebe po prostorih večje. Predvidena je tudi dograditev manjkajočih osnovnošolskih prostorov. Mestno jedro bo v prihodnjih letih dobilo novo podobo, na razpis za natečaj za ureditev mestnega jedra pa je prispelo že šestnajst prijav. Kar nekaj vprašanje se je porodilo v zvezi z gramoznicami, svetnike je zanimalo, ali se od izkoriščanja gramoznic dobiva kakšen odstotek in kdo ga pobira. Zavzemali so se za to, da se ne bi odpiralo novih gramoznic ter da se stare uredijo, predvsem pa naj to izvedejo tisti, ki jih izkoriščajo. Predlagali so tudi, naj bi postal rekreacijski center. Župan je pojasnil, da vsak, ki jo izkorišča, plača nadomestilo za izkop rudnin. Sprejeli so prvo branje o lokalniškem načrtu za obnovo čistilne naprave v Murški Soboti. Pripraviti morajo še vsa soglasja za čistilno napravo. Sprejeli so tudi sklep o razporeditvi finančnih intervencij za pospeševanje razvoja živinorejske dejavnosti ter ga dopolnili s tem, da bodo pospeševali tiste dejavnosti vrtičkarjev, sadjarjev in drugih, ki prodajajo na soboški tržnici. ANR

Zato nekoliko preseneča njihova vehemenca, ko se tako mimogrede sprijaznijo z ugotovitvijo, da so odnosi z ustanoviteljskim stnikom urejeni in da si ne zastavijo vprašanja, ali se jim kljub tako plačilu dolgov ne bo zgodilo tako, kot se je že delavcem Pan-ure in Tehnostroja, ki so se zaradi manipulacij s terjatvami že zaradi vsega znašli na hladnem, torej v stečaju. Zato jim ostaja vprašanje, ali komisija edina rešila bitka, da bodo, če že bodo, lastniški deleži, kar jim dejansko pripada, misli na novonjs in denar od prodane na Gradbeniku. J. VOTIK

Akademski slikar Sandi Červek

Svetloba mi pokaže sliko

Ko govorimo o prekmurskem slikarstvu in ne zgolj o slikarstvu na prekmurskih tleh, govorimo o časovnem razponu, ki ne prekri-va niti sto let. Z Ludvikom Vrečičem (1900-1945) smo dobili prvega akademsko šolanega slikarja, ki pa je doma, tako v Ljubljani kakor v Pomurju, naletel na nerazumevanje in določeno vrsto tujstva. Druga generacija slikarjev, kot so Beer, Galič, Hauko, Huzjan, Logar in Mesarič, je v slovenskem prostoru razbila stereotip o tujstvu domačega slikarstva na domačih tleh. Tretja generacija slikarjev, kot sta Sandi Červek in Marjan Gumilar ter kipar Mirko Bratuša, pa je tista, na katero je postala pozorna tudi tuja likovna kritika, ki ji omogoča razstavljanje na tujem. To je dokaz, da je pomursko slikarstvo morda res slikarstvo provin- ce, nikakor pa ne provincialno slikarstvo, ter da se ga da po kakovosti uvrstiti med sodobne tokove likovne umetnosti.

Udeležil si se dveh mednarodnih razstav, v Franciji in Španiji?

Sandi: »Oktober je bila razstava v Madridu. Selektor je bil dr. Jure Mikuz, prejšnji direktor Moderne galerije. Če bi bil selektor kdo drug, bi bili izbrani verjetno drugi umetniki. Njemu so zaupali zato, ker je eden najpomembnejših strokovnjakov za likovno umetnost, in tudi sam imam veliko zaupanje vanj. Zajeti so bili Emerik Bernard, Gustav Gnanuš, Matjaž Počivavšek, Bojan Gorenc, Zdenka Žido, Mirko Bratuša in jaz. Razstava je zelo dobro postavljena v zelo lep prostor v strogem centru. Ta razstava še potuje, ravno prejšnji teden so jo odprli v Valenciji, tam bo tri tedne, potem se bo preselila v Barcelono. Ni pa take vrste, da bi za nas pomenila prelomnico. To so razstave, ki so nacionalnega pomena, da se neka država predstavi drugi. To je bilo prvič, da se je Slovenija v Španiji predstavila s sodobno umetnostjo.

Razstava v Parizu je popolnoma drugačna. Tam je razstava za galeriste, kritike, se pravi za ljudi, ki se ukvarjajo s trženjem umetnosti. Pa ne da bi bila katera od njih manj vredna, samo zelo različni sta. Dobro je, da si na čim več razstavah.«

Kdo je bil selektor pri francoski razstavi?

Sandi: »Patric Persin, ki je zelo ugleden francoski kritik. In prejšnji teden je bila novinarska konferenca ob otvoritvi razstave šestih francoskih

hodili v tujino na razstave, so se zgedovali po določenih avtorjih in so bili zelo zelo kakovostni, ne pa originalni. Imeli so izkušnjo nekega avtorja, ki jim je bil blizu, in od tega se enostavno niso mogli odlepiti.

Mislím, da je sedaj čas, ko imajo vsi iste možnosti, da se izkažejo in pokažejo svoje kvalitete.

Veliko kritikov in umetnikov pravi, da se bo sedaj gotovo kaj zgodilo, ker je vakuum. Vendar to ni vakuum, enostavno se več ne znajdejo. Ne znajdejo se pa zaradi tega, ker ni neke začrtane poti, po kateri bi šli, ali bi skočili na tisto

kritikov. Persin je povedal, da smo se kar dobro predstavili, saj se za nas zanima pet francoskih galerij, za mene, Gumilarja in Pranciča. To ne pomeni še nič, pomeni le, da se moramo vsako leto predstavljati. Morajo videti, da si resen.

Ne moreš, da bi vsako leto slikal drugače. Želijo in pričakujejo recimo, da bodo čez tri leta videli, da vztrajaš pri svojem in da te lahko spoznajo. Da imaš svoj način izražanja. Neki galerist, ki te letos spozna po tvojem delu, in če bo s tabo hotel sodelovati, bo od tebe pričakoval stil in slike, po kakršnih te pozna. To bo tržil in prodajal.«

re, lahko povem reprezentativne. Tako da obiskovalec ni mogel mimo naših slik. To so velike hale, kjer razstavlja 350 avtorjev, in ni vseeno, kje raz-

Vsi so šli mimo, vsi so gledali velike slike, mene pa je tisti kamen najbolj ganil. Še Mona Lisa me ni tako ganila.

stavljaš. Ali si postavljen na frekventnih točkah ali pa nekeje skrit, kjer te spregledajo. V Parizu je več sejmov. Naš se je imenoval Veliki in mladi umetniki, to so avtorji, ki že nekaj pomenijo, in mi mladi, ki sicer nismo več tako mladi, ampak šele prodiramo in se prvič predstavljamo. Za takšne velike razstave je značilno tudi, da je ogromno slabih stvari, veliko dobrih in veliko povprečnih. To pa lahko vidimo tudi v naših logih, ko se delajo večje razstave. To je normalno in dobro je, da je tako.«

Za vsakega avtorja, ki razstavlja v soboški Galeriji, izide katalog z barvnimi reprodukcijami in spremno besedo. Kako je s tem v tujini?

Sandi: »Zunaj česa takega sploh ni, tam je najvažnejše, da dobiš povabilo. Da z galerijo podpišeš pogodbo in da te spravi v svoj prostor. Kot sem že prej dejal, jih zanima samo trženje, s tabo nočejo imeti nobenih stroškov za plakate, kataloge ... Obstajata pa dve poti v tujino, da si plačaš sam, plačaš galerijo, plačaš prostor v galeriji, tudi kritika in imaš razstavo. Vendar to ne pomeni čisto nič. Poznam veliko slovenskih slikarjev, ki so to zunaj počeli, a brez uspeha. Dejstvo je, da se zunaj s tem ne razmetava, pri nas pa ima vsak slikar barvni katalog. Zunaj so presenečeni, ko mi pokažemo svoje barvne kataloge, in si mislijo, da moraš biti velika živina, če imaš toliko in toliko barvnih katalogov. Zunaj tiskajo kataloge samo za umetnike, ki imajo retrospektive, znane slikarje in kiparje. Takrat ti res pripravijo mono-

smešno. U 3, prvi triennale sodobne umetnosti v Sloveniji - selektor je bil dr. Tomaž Brejc. On je povabil veliko mladih in njemu so številni očitali, zakaj je povabil mlade, še nepreverjene. Normalno, da s tem postane razstava nekoliko konfuzna, vendar bi mu dal prav, kajti postavil je dobro tezo: »Mogoče je, da ti mladi kažejo, kam bi lahko šla nova slovenska umetnost.« Verjetno je, da se bo čez tri leta videlo, da bodo ti mladi

avtorji glavni vir te razstave. Mogoče pa jih sploh ne bo. Prav gotovo je to velik riziko, riziko pa mora biti, v Sloveniji ga je premalo. Potrebno je delati po svoje.«

Ste v tujini kaj prodali?

Sandi: »Obljubil je. Če se za nas res zanima pet galerij, je to več, kot če bi prodal kakšno sliko. Povabil nas je tudi prihodnje leto, nas tri gotovo, obljubil nam je tudi veliko boljši salon, kamor lahko prideš samo s priporočilom človeka, kot je Persin.«

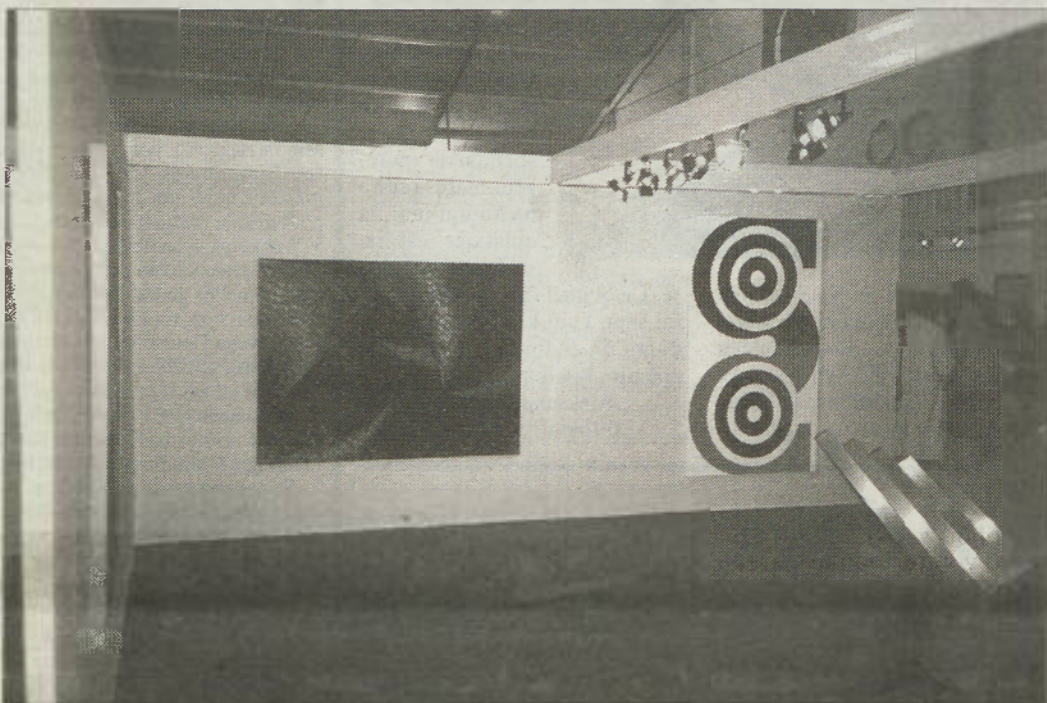
Veliko slik je tudi takšnih, ki človeka samo šokirajo in nimajo veliko umetniške vrednosti.

Sandi: »Dandanes se večina prodajajo »štosi«, da ti rečeš »štos« iz neke stvari. To je lahko kip, slika, instalacija ali kar koli. Letos sem videl zelo poučno razstavo v Pupidoujevem centru »Moški, ženska in seks«. Večina umetnikov, z nekaterimi izjemami, se je predstavila s podobnimi »štosi«. Boljša beseda je mogoče pogruntavščina, se pravi, da prodajajo svoje patente.

Naredijo neko stvar, kot na primer igračko, kar je zanimivo za otroke, ki gre malo levo, malo desno, malo se obračajo, to je njegov patent in to razstavlja. Ljudje pa se temu od- dijo.

Mislím, da ni bistvo umetnosti v tem, da nekaj takšnega izumiš, ampak tisto, kar sam narediš, da na določen način slika ali kip zavibrira do gledalca.«

Ali publika sprejema samo tisto, kar je deklarirano kot do- bro?

ta francoski selektor zadel v bit sodobne umetnosti in sodobnega trenutka v Sloveniji. Tudi sodeč po avtorjih, pa ne za to, ker sem sam zraven. Zajel je starejšo generacijo Emerika Bernarda, Gustava Gnanuša, Dušana Kirbiša, Borisa Zaplatila, Iva Pranciča, Marjana Gumilarja, katerega zelo ceni, Zdenko Žido in mene. To je skupina umetnikov, ki so v tem trenutku resnično dejavni. Kakšen drugi selektor bi verjetno naredil svoj izbor.

pot in se peljali, ali pa grejo ob poti naprej. Vsi pa imamo enake možnosti.«

Kakšen je pomen takšne razstave v tujini, ali ti že prinese določeno popularnost ali se preboj komaj začne?

Sandi: »Čim večkrat se moraš predstaviti, kajti zunaj te ne bodo spoznali po samo eni razstavi, dveh ali treh. Moraš se pojavljati, čim večkrat. Ali te povabijo na razstave, kot so nas. Druga možnost je, da si pomagaš sam, da iščeš galeriste ali galerije, ki so naklonjeni takšni zvrsti umetnosti, s kakšno se ukvarjaš. Zunaj je ogromno galerij, ampak vsaka ima svoj pristop, svoje avtorje - ene imajo samo figuraliko, druge konstruktivizem ali abstrakcijo ... Ne moreš vzeti samo kovčka in diapozitivov in se postaviti pred galerista, ker te bo čudno gledal. Predvidevam, da bo podobno kot v primeru tega francoskega selektorja. Tako kot je prišel on, tako bodo začeli hoditi tudi drugi galeristi. In tu je velika priložnost za nas umetnike.«

Kdo hodi na razstave v tujini, lastniki galerij, kritiki ...?

Sandi: »V Madrid so prišli večinoma umetnostni zgodovinarji, ljubitelji umetnosti, veliko je bilo tudi politikov, kajti ta razstava je imela tudi političen značaj zaradi približevanja Slovenije Evropi, Španija pa je letos še predsedujoča. Tu je kultura odigrala prvo vlogo v približevanju Slovenije Španiji. Da se Slovenija s kulturo predstavi Španiji in potem preide na gospodarstvo, politiko in drugo. Pariz pa je sejem in tja pridejo galeristi, prekupčevalci z umetninami, umetnostni zgodovinarji in kritiki. Tu je bilo največ

Ali je ta razstava omejena izključno na Evropo?

Sandi: »Letos so se omejili na Španijo, Francijo, Belgijo, Slovenijo, Italijo in Korejo. V Parizu je letos prava poplava Korejcev. Po pravici povedano so njihove slike zelo slabe, imajo pa ogromno kapitala. Financirajo jih Hyunday in drugi veliki korejski giganti, zato njim ni več pomembno, da v Parizu prodajo kakšno sliko, njim gre samo za imidž - da razstavlja v Parizu. V Koreji so prav astronomske

cene slik, kajti Koreja je zelo bogata, cene pa so nekajkrat višje kot v Parizu.«

Ali ima prostor, ki ga dodelijo umetniku, kakšen prestižni pomen in ali obstaja hierarhija v prostoru?

Sandi: »Gotovo. Mi trije smo imeli zelo dobre prosto-

grafijo. Ko galeristu ustvariš dobiček, sčasoma lahko računaš na to.«

Misliš, da imajo mladi umetniki ustrezne možnosti za kritično predstavitev ali pa se piše predvsem o likovno preverjenih imenih?

Sandi: »Vse skupaj postaja

Sandi: »Prav to sem opazoval pri publiki, ko sem si ogledal stalno zbirko. Sicer zelo lepa zbirka, ampak vsi so se ustavljali pri Matissu, pri sodobnih evropskih in ameriških umetnikih, potem pa sem v neki sobi zagledal kame- na njem pa križ. Malevichovo delo. Vsi so šli mimo.

To so trenutna zadovoljstva, da dobiš nekaj denarja, kaj se bo s to sliko, s tem kipom zgodilo čez 50, 60 let, bodo morali poslušati tvoji otroci.

umetnikov v Ljubljani. Dobil je telegram, da so ga izvolili za direktorja vseh pariških salonov, to pa nekaj pomeni. Ko je pripravil razstavo šestih francoskih umetnikov, je želel dobro spoznati slikarstvo in kiparstvo po vsej Sloveniji. Je prvi kritik, ki ni pogledal samo ljubljanskega kroga, ampak je šel od Kopra do Murske Sobote. To pa zaradi tega, ker je izšla revija Leol, kjer se prek kulture predstavlja država. Se pravi od zgodnjega obdobja do danes. To je za Slovenijo dobra promocija. Ob pripravljanju te revije je prevozil Slovenijo in si izbral določene avtorje, od najstarejših do nekoliko mlajših.«

Koliko je ta izbor reprezentativen za slovensko umetnost?

Sandi: »To je prvi kritik iz tujine, ki je pogledal tudi v ateljeje. Potem je naredil ožji izbor in si še enkrat vse ogledal, da se je prepričal o pravilnosti svojega izbora. Mislím, da je to v primerjavi z domači-

Jaz bi jih na primer še nekaj dodal in takrat bi bil to po mojem mnenju popolnoma reprezentativen izbor.«

Kakšne so možnosti umetnosti danes?

Sandi: »Sedaj je fantastičen čas, ki mi zelo ustreza. Trendi so mrtvi. Zadnja velika trenda sta bila italijanska transavandgarda in nemški divjaki. Sedanji čas kritiki pogosto imenujejo avtopoetika. Je čas slikarjev in kiparjev, sedaj je priložnost, da si to, kar si. Ni ti potrebno igrati ali padati v kakšne trende, se »matrati«, se pravi, če nisi notri, si zunaj. Enostavno moraš biti odkrit in močan, samo na tak način lahko prideš do svoje originalnosti. Večkrat poudarjam to originalnost, kajti če je umetnik originalen, je lahko kakovosten, se pravi, da ni labilen. To je prvi pogoj, ne pa pogoj za kakovost.

Pri nas se je to na veliko prakticiralo. Mnogi starejši slovenski avtorji, ki so veliko

gledali velike slike, mene pa je tisti kamen najbolj ganil. Se Mona Lisa me ni tako ganila. Če tistega ne bi videl, bi šel iz Pariza žalosten. S tem namenom sem tudi šel v Pariz, da vidim nekaj, in ko vidiš kaj dobrega, takrat je človek poln. Takšna kakovostna stvar, ki na zunaj ne kaže kaj velikega, velikega formata, ampak velikega formata, in dobro delo. In ljudje se tam sploh ne ustavljajo, grejo kar mimo, sploh ga ne vidijo. Ta umetnost je nam bliže. Jaz ne prenašam velikega razkošja, meni so druge stvari pomembnejše.

Kakšen je pomem velikosti, formata?

Sandi: »Dogaja se, da kakšen človek pride k tebi in želi takšno in takšno sliko, takšne in takšne velikosti, takšne in takšne barve. Če si pošten do sebe, poveš, da tega ne boš delal. Če pa nisi, pa boš to delal, in to samo v svojo škodo. Čas pa bo svoje pokazal. To so trenutna zadovoljstva, da dobiš nekaj denarja, kaj se s to sliko, s tem kipom zgo-dilo čez 50, 60 let, bodo morali poslušati tvoji otroci. Vča-

jansko rešujem problem na platno. Vprašanje barve mi je povsem postranska zadeva. Barvo imam, rešujem pa konstruktivno sliko. Ukvarjam se s tem, kako narediti drugo sliko, kako, na kakšen način in kaj povedati. Z vsako novo sliko se pojavi vprašanje, kako naslikati sliko.«

Kaj misliš o slikarstvu Ludvika Vrečiča?

Sandi: »Meni je Vrečič v tej svoji bolečini lep. To težko Vrečičevo nebo ... prav čutiš, da imaš nad seboj težko nebo ... pa metafizična svetloba nad hišami ... pri tem pozabim na bolečino, poleg tega pa je v vsakem človeku nekaj mazohista.«

Kaj te pri sliki bolj zanima, vsebina ali forma?

Sandi: »Dobro sliko občutim tako, da mi zavibira. Po moje je zmotno, da ljudje poskušajo sliko prebrati, prebrati je ne moreš nikoli, to je zgrešeno. Lahko bereš knjige, slike ne, to so šifre. Večina figurativnih slik ima zgodbo, fabulo. Ljudje se na to obesijo in pravijo, jaz pa to sliko razu-

slisal, da so vsi govorili samo o tisti sliki, da so jo po tej kritiki vsi hodili gledat prav zaradi tega. Sprožila je veliko polemik.«

Kakšen je odnos med skico in sliko?

Sandi: »Meni v končni fazi svetloba pokaže sliko. Takrat komaj vidim, kaj sem naredil. Pa ne gre za to, da bi jaz nekaj na pamet delal in ne bi vedel, kaj bo nastalo. Naredim skelet in to zadnje čase pri sebi zelo spoštujem, da dva tri dni delam skico. Potem se šele lotim slike. Po tistem skeletu nalagam barvo in iščem svetlobo. Sedaj sem toliko izurjen, da približno vem, kje moram narediti lom. V končni fazi pa mi svetloba pokaže, kaj sem naredil. Velikokrat sem razočaran, velikokrat pa tudi zadovoljen s tem, kar sem naredil. Ko sliko končam, vidim, kakšne napake sem naredil in katere moram popraviti na naslednji sliki. Ko naredim drugo sliko, pridem do novih napak, ki ji popravljam na naslednji, in tako naprej. Tako gledam na svoje slikarstvo. Nimam težav z eno samo sliko, ampak s členjenjem problemov.«

Pri tvoji pregledni razstavi smo lahko ugotovili, da je razvoj potekal logično, vendar to lahko ugotovimo samo, če gledamo nazaj do tvojih najzgodnejših del. Kako bo ta razvoj potekal vnaprej, pa ne moremo niti predvidevati. Kako ga ti vidiš?

Sandi: »Ne vidim. Ne vidim tako dolgo, dokler slike ne dokončam, ne vem, kaj se bo zgodilo. Zato je dobro, da imamo te razstave, da imamo v Soboti veliko, dobro galerijo, v kateri lahko narediš pregledno razstavo. Tudi sliko včasih »vidiš« šele čez nekaj let in se vprašaš, ali si to res ti naredil.

Včasih vidiš stvari, ki jih takrat nisi opazil. Po drugi strani pa je lahko takšna razstava nevarna. Takšna je tudi moja izkušnja. Narediš pregledno razstavo in vidiš logično prehojeno pot. Potem pa sem imel leto dni velik problem, kajti nisem mogel slikati. Mislim sem, da moram iti naprej ... Toda kam? Preveč sem se ukvarjal z vprašanjem, kaj bom delal in kaj moram narediti.

Mnogo ljudi me sprašuje, kakšne izkušnje sem imel v življenju, da sem tako črn. To je neumnost. Človek se mora osvoboditi črnine in gledati sliko.

mem. Pa je ne, kajti on to zgodbo vidi, se nanjo osredotoči, slike pa sploh ne vidi. Bistvo slike je nekje drugje.«

Slika kot šifra, ki je v bistvu starejša od piktograma ali idiograma, je primarni način človekove komunikacije.

Sandi: »Gotovo. Ravno pred kratkim smo imeli žolčno razpravo, zakaj je človek slikal na zid. Po moje ne bomo tega nikoli razvozlali. To je tisto, za kar je Janez Balazic našel pravo besedo, to je čarovnilo. Zakaj je šel pračlovek na kamen risat bizonce, zakaj je šel risat lov, zakaj lo-vce ... Lahko samo ugibamo. Najenostavnejša varianta je, da je risal to, kar je videl. Lahko pa ima to tudi ritualno ozadje ali kakšno drugo, pa ne vemo. Možno je, da je imelo, kajti potem ne bi še danes »nekšoga boga« izžarevale. Tu pa smo pri jedru umetnine, tu so vzroki, zakaj sploh slikati.

Je čas slikarjev in kiparjev, sedaj je priložnost, da si to, kar si. Ni ti potrebno igrati ali padati v kakšne trende, se »matrati«, če nisi notri, si zunaj.

To je problem, ki ga po mojem nikoli ne bomo rešili.«

Če se stvar javno predstavlja, je zaželeno, da bi postala predmet javne razprave. Umetnost pa je zelo osebna zadeva. Kje je razlika med osebnim in zgolj strokovno prizadetostjo?

Sandi: »Nekaj takega se mi je zgodilo leta 1989, ko je Meta Gaberšek - Prosenec izbrala mojo sliko za delo meseca v Cankarjevem domu. Potem pa sem dobil takšno kritiko, da sem mislil, da je po meni za vse večne čase. Name se je spravljal neki tip, ki se ne razume na likovno umetnost in je v bistvu literarni kritik. Takrat se je mnogo kolegov iz mene smejal, dobil sem občutek, da so komaj čakali, da nekdo udari po meni. Občutek pa ni bil zmoten. Tisti norec mi je naredil velikansko uslugo in takšno reklamo, kakršne ne bi mogla nobena dobra kritika. To sem spoznal šele po enem letu, čeprav mi je bilo tisti trenutek zelo hudo. To so bili moji prvi koraki v slovenski prostor in dobil sem po grbi. Komaj čez nekaj mesecev sem

Obstajajo vzponi in padci. Potem sem ugotovil, da moraš samo delati, delaš sicer manjše korake kot prej. Do 30. leta zid podiraš z glavo, kasneje pa drugače gledaš na vso stvar. Stvari grejo čedalje počasneje, zato je tisti čas do 30. leta tako pomemben. Sedaj, ko si malo starejši, svet veliko lažje sprejemaš takšnega, kakršnen je.«

Jaz sploh ne razmišljam, ali je to črna, ali rumena, ali rdeča barva, dejansko rešujem problem na platnu. Vprašanje barve mi je povsem postranska zadeva. Barvo imam, rešujem pa konstruktivno sliko.

Aleksandra Nana Rituper
Robert Inhof

Peta slovenska viteška slovesnost tokrat v Murški Soboti

Čaščenje vina, ne pa popivanje

Gradiščansko-panonski red vitezov vina, točneje njegov konzulat za Slovenijo, je za prizorišče 5. slovenske viteške slovesnosti izbral Murško Soboto. Slovenski vinski vitezi, ki sicer imajo svoj sedež v minoritskem samostanu na Ptuj, številni gostje in udje tega reda so se konec minulega tedna zbrali na soboškem grajskem dvorišču, med sabo pa so pozdravili tudi predsednika države Milana Kučana in avstrijskega veleposlanika v Sloveniji.

Po uvodnih ceremonialih so se v povorki odpravili skozi soboški park do evangeličanske cerkve, kjer je cerkveni obred opravil duhovnik Leon Novak, nato pa so bilo še slovesno akreditiranje novih hospites.

To je opravil predsednik sveta konzulata prokonzul vitez Fedor Pirkmajer, v viteški red pa je bilo sprejetih sedem novih hospites.

Slovesno so prisegli Avgust Bobnar, Janez Erjavec, Geza Erniša, Lojze Filipič, Jože Kos, Danilo Kovačič in Jože Špindler. Gradiščansko-panonski red vitezov vina je eden od tistih, katerega naloga je čaščenje vina, njegovo kulturno uživanje in boj proti pijanstvu.

Vitezi, drugi člani viteškega reda in povabljeni gostje so slovesnost nadaljevali v grajski gledališki dvorani, kjer so pripravili tudi krajši kulturni program, za konec pa so se zbrali v hotelu Diana, kjer so

poskušali vina z območja Lendavskih gor. So se pa na to ustrezno odzvali v Društvu vinogradnikov Prekmurških gor. Goričko, ki slovenskim vitezom zameri, da v degustaciji ni vključilo tudi vina z njihovega območja. Iz članstva v tem viteškem redu je zato protestno izstopil Ernest Novak, predsednik društva goriških vinogradnikov.

L. KOVAČ
Fotografije:
J. ZAUNEKER

Slovenski vitezi vina in drugi člani viteškega reda so z dvorišča soboškega gradu peš krenili skozi grajski park do evangeličanske cerkve.

V cerkvi so sodelovali pri cerkvenem obredu, nato pa so opravili še slovesno akreditiranje sedmih novih hospites.

Čaščenje vina, njegovo kulturno uživanje in boj proti čezmernemu pitju so prednostne naloge, za katere se zavzemajo člani gradiščansko-panonskega reda vitezov vina.

Zakaj so nezadovoljni?

V Občini Sveti Jurij ob Ščavnici imajo v zadnjem času precej pripomb na veterinarsko službo, za katero je odgovorna Veterinarska postaja Gornja Radgona. Ugotavljajo namreč, da le dva živinozdravnika, ki sta določena za območje občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, enostavno ne zmoreta opravljati sprotnih in kakovostnih veterinarskih storitev, saj gre za dokaj veliko in raztreseno območje. Poseben problem je tudi izdajanje zdravstvenih spričeval rejcem živali, ki jih potrebujejo ob »prometu« z živino, kajti po ta spričevala se morajo praviloma voziti v Gornjo Radgono, s čimer izgubljajo precej dragocenega časa, včasih pa pridejo tako daleč celo zunanje, ker na postaji ni nikogar. Nekateri si v sili, ko je potrebna zdravstvena pomoč pri živini, pomagajo s storitvami veterinarske službe iz Ljutomer. Na tamkajšnjem veterinarskem zavodu je namreč zaposlenih kar 8 živinozdravnikov, eden od njih pa ima celo stalno bivališče v njihovi občini.

Komisija za kmetijsko politiko pri občinskem svetu, ki jo vodi Anton Slana, ima glede na vse to nekaj konkretnih predlogov. S stanjem je potrebno seznaniti Veterinarski zavod M. Sobota, direktorja Veterinarske uprave Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije. Po mnenju komisije je potrebno na ome-

Prav tako je možno v zadnjem času opaziti na območju Občine sveti Jurij ob Ščavnici vedno več kmetijskih površin, ki jih je začel preraščati plevel ali nepokošena trava, ker jih nihče ne obdeluje. Kaj torej dela kmetijska inšpekcija, se sprašujejo člani komisije za kmetijsko politiko pri Vidmu ob Ščavnici. Precej dela pa bi imela ta inšpekcija in še kdo drug tudi drugje.

J. G.

Pojasnilo

V 47. številki Vestnika objavljen članek z naslovom »General se ne bo boril« avtorja mag. Tomaža Lovrenčiča, zaposlenega na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije, predstavlja osebno mnenje avtorja, ki ni nujno tudi mnenje navedenega ministrstva. Uredništvo

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Pred teboj so pomembne spremembe, ki se ti jih ni potrebno bati. Zaradi prijateljevih vprašanj se boš znašla v hudi zadregi, četudi bo on karseda odkrit in konkreten. Ali pa prav zato?

On: Spomin na preživeto bo preveč živ, da bi se ti uspelo otresti misli nanjo, ki si jo izgubil. Telefonski klic ti bo sicer delno pomagal, za kaj več pa ne boš zbral poguma. Res škoda, morda pa ...

BIK

Ona: Svoj prosti čas boš posvetila svojemu konjičku in zato nekoliko zanemarila svoje prijatelje, predvsem partnerja, ki ti bo to le težka odpustil. Koristilo bi vama krajše potovanje v tujino.

On: Pazi se predvsem zadev, povezanih z neznanim, saj se lahko pošteno opečeš. V ljubezni se lahko pripraviš na precejšnje pozitivne spremembe, ki bodo prav prijetno poživilo v tvojem vsakdanjiku.

DVOJČKA

Ona: Prijatelj, ki si mu sicer zelo naklonjena, niti ne sluti o tvojih čustvih, zato je najbolje, da mu poskusiš odpreti oči. In nikar se preveč ne obotavljaj, saj se ti izgubljen priložnost zlepa ne bo ponovila.

On: Postajal boš vedno bolj ljubosumen in nič več te ne bo uspelo spraviti na normalna pota. Pazi se, saj se lahko s takšnim ravnanjem nekomu prav pošteno zameriš. Uspešna poslovnost te bo stala več, kot pričakuješ ...

RAK

Ona: Dogajale se ti bodo nenavadne, vendar prav prijetne in zanimive stvari. S partnerjem boš imela v začetku nekaj težav, pozneje pa bosta vendarle uspela ugotoviti skupne interese. Z denarjem pa nikar ne razmetavaj!

On: Kljub superiornemu počutju se ti ne piše prav nič dobrega. V poslovnem življenju se ti bo pripetila nerodna nezgoda, ki te bo stala veliko več, kot si sposoben prenesti. Pohiti in reši, kar se da rešiti.

LEV

Ona: Krivična boš do svoje prijateljice, ki ti hoče samo dobro. Kako dolgo boš še hodila po svetu z na pol zavezanimi očmi? Konec tedna pa se ti vseeno obeta vsaj delna izpolnitev tvojih vročih ljubezenskih želja ...

On: Srečo imaš, da se je vse skupaj končalo tako hitro, saj bi se lahko kmalu znašel v nevarnosti, da bi se tvoja čustva preveč pomešala s poslovnim življenjem. Toda vseeno je ostal grenak priokus ...

DEVICA

Ona: Svoje nenavadne misli prihrani raje za ugodnejši trenutek. Proti koncu tedna se ti bo ponudila priložnost, da se seznaniš z nekom, v katerega si bila nekoč neskončno zaljubljena. Spoznala boš, da je sedaj drugače.

On: Nenadne spremembe v tvojem poslovnem življenju bodo predvsem posledica tvojega prevelikega razsipavanja z denarjem. Poskusi se malo brzdati in kaj kmalu ti bo jasno, kako neumno si ravnal v preteklosti.

TEHTNICA

Ona: Partner si bo tvoje trenutno omahovanje razlagal popolnoma drugače, kot bi si ti želela. Nikar ga ne podcenjuj, kajti prav hitro se ti lahko zgodi, da boš ostala sama. Poskrbi za svoje zdravje.

On: Poslovna kriza bo sicer minila, ostal pa bo neprijeten priokus neuspeha. Najbolje se je zakopati v delo, saj boš tako najhitreje pozabil, kar se ti je pripetilo. Toda obstaja tudi prijetnejša alternativa ...

SKORPIJON

Ona: Čeprav boš v začetku nasprotovala partnerju, se boš na koncu vendarle sprijaznila z usodo. Ta pa niti ni tako mračna - iz vsega skupaj boš izvela veliko več, kot si pričakovala.

On: V začetku tedna se ti obeta neprijetno spoznanje, da si se vendarle ušel in se prehitro spustil v nekaj, za kar si bil še nedavno povsem prepričan, da ti lahko prinese samo dobro. In nihče ti ne bo pomagal ...

STRELEC

Ona: Trenutni položaj ti sicer omogoča lenarjenje in zabavo, vendar boš kaj kmalu občutila negativne posledice takšnega ravnanja. Še dobro, da ti bo partner stal ob strani in ti svetoval pravilno odločitev. Poslušaj ga!

On: Pravzaprav je zadnji čas, da zakrpaš luknje v svojih poslovnih zadevah, saj se ti lahko v nasprotnem primeru vse skupaj kaj hitro poruši. Partner ti bo sicer pomagal, vendar se boš moral potruditi tudi sam.

KOZOROG

Ona: Izredno čustveno obdobje se ti bo še stopnjevalo, tako da se ti obeta obilo zanimivih doživetij, ki pa ne bodo vsa prijetna. Odreči se boš morala nekomu, za katerega si se še pred kratkim borila.

On: Poslovni načrti se ti lahko tudi izjalovijo - seveda pa je vse odvisno predvsem od tvojega pravočasnega reagiranja. Prijateljica ti bo predlagala povsem konkreten predlog, ki te bo malone šokiral.

VODNAR

Ona: Nepričakovano se boš zaljubila in vse okoli tebe se ti bo zdelo naravnost čudovito. Toda nikar ne pozabi tistih, ki so ti k tej sreči pomagali. Kajti dober prijatelj je včasih vreden več kot bežen ljubimec.

On: Prišel si tako daleč, da se nima smisla obračati in vrniti v staro življenje. Bila bi resnična škoda, da bi ti sedaj vse skupaj padlo v vodo. V ljubezni se raje posveti eni partnerici, toda tej pošteno.

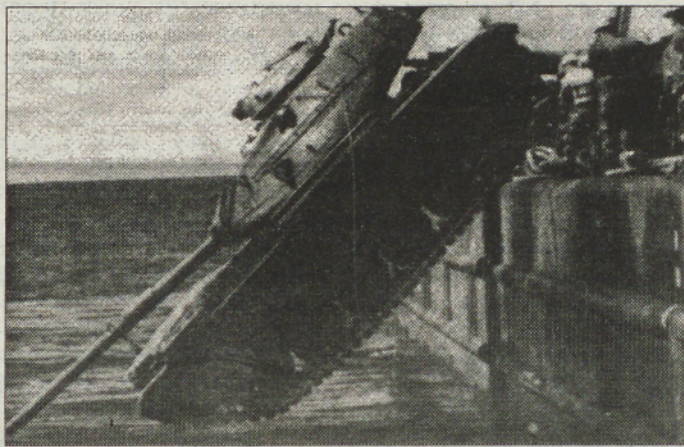

RIBI

Ona: Je že res, da sedaj nisi ravno v zavidenja vrednem položaju, toda naj te tolaži, da bi bilo lahko vse skupaj še veliko slabše. Tako pa ti še vedno ostaja vsaj partnerjeva podpora - četudi le moralna.

On: Zdelo se ti bo, kot da nosiš na ramenih vsa bremena tega sveta, to pa predvsem zato, ker se ne znaš povsem sprostiti. Mogoče je tudi to eden od vzrokov, da te bo doletelo precej neprijetno presenečenje ...

Tanki za varstvo okolja

S topom naprej je težki tank pljusnil v morje. Urad za varstvo narave je na južni obali Long Islanda v New Yorku spustil v morje 14 odsluženi tankov. Jekleni velikani bodo umetni valobran pred nevarnimi valovi. Poleg tega so tanki s svojimi luknjami in prostori idealno zavetje in skrivališče ribam, školjkam in vodnim rastlinam. Seveda so iz tankov pred potopitvijo skrbno odstranili vse ostanke goriva in maziva.

Konec novembra bo največja dražba draguljev v tem desetletju. Pri Christie'su v Ženevi bodo na dražbi prodali dragulje Sarah Croker Poole, nekdanje žene Age Kana. Pričakovano izkupiček je 15 milijonov švicarskih frankov. Med drugim bodo petičnim kupcem na voljo naslednje dragocenosti:

Begum blue - temno modri briljant srčaste oblike, na katerega je obešen še en drag kamen, oba skupaj pa sta glavni sestavni del obeska z 41 briljant srčastih oblik. Ocenjena vrednost: 8 milijonov švicarskih frankov.

Prstan z briljantom hruškaste oblike, ki so ga izoblikovali v newyorški zlatarni Van Cleef & Arpels. Ob Agi Kanu ga je nosila princesa Saliman zmeraj skupaj z broško, vredno več kot pol milijona frankov.

Cartierjeva veržica s prstanom, broško in uhani - vse to naj bi navrglo milijon frankov.

Procesija na Rdečem trgu

V Rusiji se po razpadu Sovjetske zveze in zlomu komunističnega sistema čedalje bolj krepi vloga pravoslavne cerkve. Razkošni cerkveni shodi in pisani sprevodi so za navadne ljudi, če nič drugega, vsaj priložnost, da za trenutek ubežijo nenehni skrbi, s čim in kako preživeti. Kaj pametnega pa jim najbrž tudi svetnik Vladimir, katerega 600. obletnico rojstva so proslavljali pred kratkim, ne bi mogel svetovati.

Pred nekaj leti smo v tej dnevaj meli velki svetek s štarin smo se veselili, ka šivimo v velkoj močnoj balkanskej državi. Sdaj smo ostali pod Alpami mali, osamljeni, pa bi satou mogli močni ostati po dujši pa po pameti, si je premišlavo Bela, te si je pa na tisto poznano noto zmuvo koračnico:

Slovenci kremeniti, pometimo svoj prag,
da s smetmi zasul nas ne bo še veter kak.

Očistimo si še
gozdove in srce
atomske tud' odpadke
in pa "faušije" vse.

Slovenci dragi moji, izprašajmo si vest,
dobrote je nekdanje v nas le še za pest.

Hitimo nekam le,
vsak k sebi vleče vse,
si baše le svoj vamp,
sosedu s sklade žre.

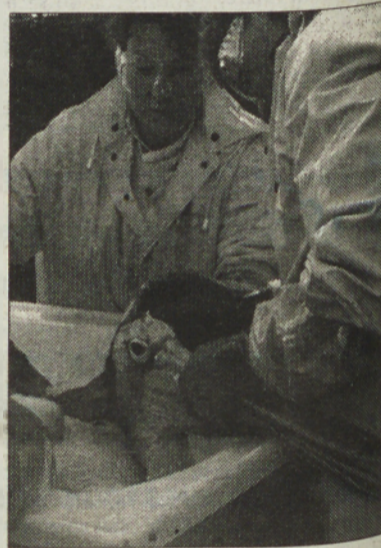
Bratje dragi moji, naš gostoljubja znak,
nam nekda bil v ponos je, sdaj ga pa jemlje vrag.

In kmalu bomo tam,
kjer so roboti vsi,
v delavnici mehanski,
brez duše in vesti.

Brat Džouzi

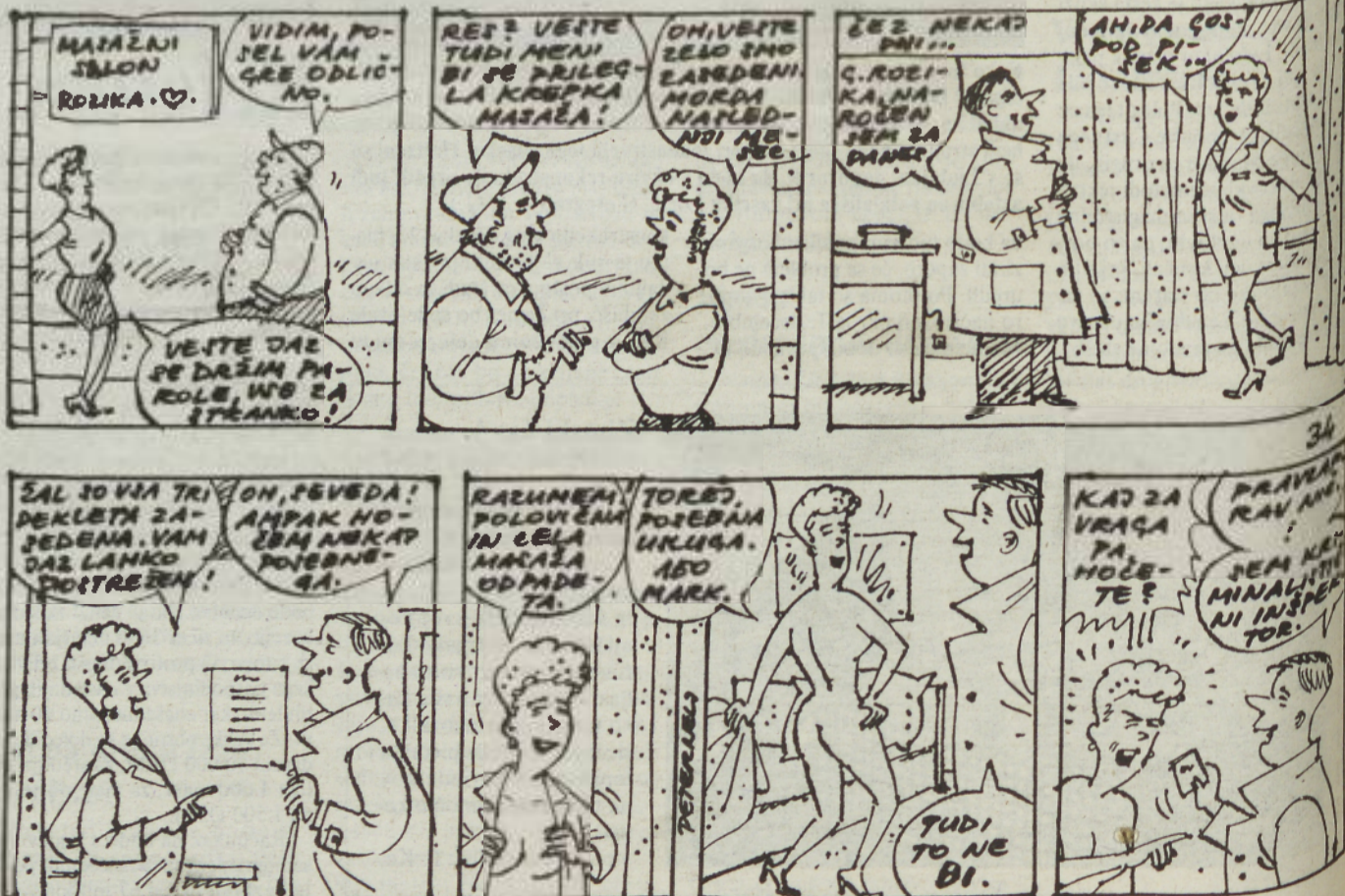
Kopel za pelikane in pingvine

Avstralski okoljevarstveniki so med najbolj zagriženimi na svetu. V zadnjem času najbolj odmevajo njihovi protesti proti napovedanim francoskim jedrskim poskusom na južnem Pacifiku, v akcijo pa stopijo vsakič, ko so ogroženi okolje ali življenja. Pred kratkim je na čeri ob obalah Tasmnije nasedel tanker. Iz počenega ladijskega trupa je izteklo 500 ton nafte, ki je zleplila krila več kot dva tisoč pingvinom in pelikanom. Po zaslugi dvestotih prostovoljcev, ki so delali dan in noč, je poginilo le šest ptic, več sto pa so jih očistili in jih s tem rešili zanesljive smrti.

Usoda poljske znanstvenice Marie Curie je še zmeraj znana v skrivnostno tančico. Doslej je namreč veljalo za dokazano, da je pri njej delo z radioaktivnim elementom radijem povzročilo vzkemijo. Toda po ekshumiranju Nobelove nagajenke za fiziko se so jo nato pokopali v pariškem Pantheonu, se je ta teorija izkazala za napačno, kajti meritve pri njenih posmrtnih ostankih so pokazale veliko premajhne vrednosti sevanja, namreč le dvasetinske dandanašnje mejne vrednosti. Znanstveniki zato domnevajo, da je vzkemijo pri znanstvenici povzročila nadpovprečna obremenitev z rentgenskimi žarki.

Vestnik vsak četrtek z vami in za vas!

a vsakogar nekaj

Perilo v barvi jagode

Ze dolgo zamanjamo pisane o spodnjem perilu. Morda tudi zato, ker je zunanaj vse hladneje in mislimo bolj na topla vrhnja oblačila in manj na tisto, kar je spodaj.

Pa je tudi to pomembno. Poleg klasične bele in črne je letos nadvse modna rdeče rjava ali barva jagode. Izbirate lahko med bodiji na tisoč in en način, močno odprtimi, že skoraj polovičnimi modrci in visokimi romantičnimi hlačkami. Zraven obvezno sodijo najionske nogavice.

Obliž zdravi impotenco

Tudi v zrelih letih boste lahko spolno živahni, če si privoščite testosteroski obliž. Preprosto si ga nalepite na kožo in počakate na učinek tega vsestranskega moškega hormona. Rabo omenjenega zdravila je pred kratkim odobrila ameriška uprava za hrano in zdravila. Blaži težave zaradi padca testostero na v moškem organizmu, kot so na primer pomanjkanje spolne sle, impotenca, utrujenost in osteoporoza. Vsi ti simptomi pogosto spremljajo

pričetek starosti. Sedemdesetletnik na primer proizvaja povprečno polovico testostero na manj kot tridesetletnik. Novi izdelek, ki bo kmalu na trgu, se bo pridružil številnim drugim. Obliž bolniki nalepijo na poljubni del telesa, to pa vsrka vsebino 24 urah. Enako deluje tudi obliž z ženskimi hormoni. Prednost take oblike zdravljenja pred oralnim jemanjem medikamentov je, da povzroča manj stranskih učinkov, ker ne obremenjuje želodca.

Smrečje je tudi v vazah lep okras. Igllice ne bodo tako hitro odpadle, če vejice s spodnjo stranjo za en dan položite v mrzlo vodo, potem pa jih za nekaj trenutkov se potopite v stopljen vosek. Približuje se božič, ko boste svoje prostore okrasili s smrečjem, torej se vam ponuja priložnost, da ta svet preizkusite tudi sami.

Za mladostnega poslovneža

Poslovneži se običajno oblačijo tako, da je njihov poslovni stan mogoče takoj prepoznati. Obveznemu usnjenemu kovčku se je pridružil še mobilni telefon, pri oblačenju pa so bolj ali manj zvesti klasiki. Njihove obleke so temne: sive, modre ali črne, srajce enobarvne ali umirjeno črtaste. Čevlji so izvrstne kakovosti, iz

odličnega usnja in, po možnosti, ročno šivani. Nekaj lastne domišljije dovoljujejo dodatki: kravate so pisane, ponavadi z drobnimi kockami ali karom, suknje so zadaj dvakrat prekriane, tako se v avtomobilu ali na sestankih manj mečkajo, rutice se zavezujejo pod srajčnim ovratnikom, dežniki niso klasično angleško črni, ampak zmeraj vzorčasti.

Lažje dihanje z vitaminom C

Prehrana, bogata z vitaminom C, varuje pred astmo, bronhitisom in emfizmom, so potrdili rezultate najnovejše raziskave iz Velike Britanije. Pod vodstvom dr. Johna Brittona v čigar skupini je bilo 2000 pacientov, starih od 18 do 70 let, so zdravniki ugotovili, da uživanje zadostnih količin vitamina C zboljšuje delovanje pljuč. Zdraviki so testirali zmogljivost pljuč ter podatke o alergiji pacientov in kadilcev. Na koncu so ugotovili, da imajo manj težav z dihanjem zanesljivo ti-

sti, ki zaužijejo hrano, bogato s tem vitaminom. Da igra prehrana pri astmi pomembno vlogo, zdravniki vedo že dolgo. Obstaja pa povezava med astmo in premalo zaužitimi antioksidanti, kot sta vitamini C in E.

STIGMA
droge, AIDS
061 97 89

Dobro je vedeti

Tudi s suhim kvasom lahko pripravite rahlo in okusno pecivo. Pazite le, da ga pravočasno, torej vsaj pol ure pred uporabo, pomešajte s pol skodelice mlačnega mleka in žlico sladkorja.

Pretrdo privite ali zlepljene zamaške na steklenicah in kozarcih boste zlahka odvili in izvlekli, če jih nekaj časa držite pod curkom vroče vode ali nad plamenom vžigalnice. Mnoge rastline, ki prezimijo na prostem, potrebujejo zaščitno streho proti zmrzali. V ta namen se sijajno obnese listje, primerne so tudi veje jelke ali smreke.

Če volneno ali svilen blago pred krojenjem in šivanjem zlikate nad paro ali vročo vodo, se tkanina ne bo uskočila. Ni treba biti ravno strokovnjak, če hočete ugotoviti, ali je drag kamen umeten ali pristen. Položite briljant v kozarec, ki je do roba napolnjen s svežo čisto vodo. Ponarejeni diamanti postanejo motni, pravi ohranijo sijaj in blesk.

Kuhajte z nami

Jabolčna pita (srednje velik pekač)

Testo: 2,5 lončka moke (1/4-litrski lonček), 1/2 pecilnega praška, 1/2 žlice kisa, 23 dag masla ali margarine, 1 žlica sladkorja, 1 drobno jajce, 1/2 žličke soli, malo vode (po potrebi) za zamesiti.

Nadev: 1,25 kg naribanih bolj kislih jabolk, 2 žlici olja ali margarine za praženje, 3 žlice belih drobtin, 1 žličko ruma, cimet za odišavljenje jabolk in sladkor po želji.

Priprava: Iz prvih sestavin naglo zamesimo gladko srednje mehko testo. Razdelimo ga na dve polovici. Srednje velik pekač dobro namastimo. Polovico testa razvaljamo v velikosti pekača in z njim obložimo dno pekača. Nanj razgrnemo jabolčni nadev, ki ga pokrijemo z drugo polovico testa.

Nadev: Olupljena in naribana jabolka potresemo s praženimi drobtinami, cimetom po želji in pokapljamo z rumom. Sladkamo po okusu. Takoj damo v pečico, ogreto na 220 °C, da se sok ne izceja. Zgornjo ploskev testa pred peko večkrat prebodemo z zobotrebcom.

Režemo ohlajeno.

Cilka Sukič

Prehrana, bogata z vitaminom C, varuje pred astmo, bronhitisom in emfizmom, so potrdili rezultate najnovejše raziskave iz Velike Britanije. Pod vodstvom dr. Johna Brittona v čigar skupini je bilo 2000 pacientov, starih od 18 do 70 let, so zdravniki ugotovili, da uživanje zadostnih količin vitamina C zboljšuje delovanje pljuč. Zdraviki so testirali zmogljivost pljuč ter podatke o alergiji pacientov in kadilcev.

Na koncu so ugotovili, da imajo manj težav z dihanjem zanesljivo tisti, ki zaužijejo hrano, bogato s tem vitaminom. Da igra prehrana pri astmi pomembno vlogo, zdravniki vedo že dolgo. Obstaja pa povezava med astmo in premalo zaužitimi antioksidanti, kot sta vitamini C in E.

Lakasti in streč škornji

O petah, ki so ponovno zelo visoke, smo že govorili. Takrat smo povedali tudi, da so vse bolj ozke, spredaj pa je obutev znova daljša, tako da je velikokrat že prav »špičasta«. Modni hit so oprjeti škornji, ki se ponavadi končajo tik pod kolonom, so pa lakasti ali iz raztegljivih materialov. Temu ustrezne naj bodo tudi torbice.

Hrastovina

Hrastovo pohištvo bo dolgo lepo in bleščeče, če ga pred poliranjem zdrgnete s krpo, navlaženo s pivom. Temno hrastovino ne gube s stearinskim oljem.

Madeže na hrastovem lesu odstranite z blago raztopino salmiaka (žlica salmiaka na liter vode). Zatem zdrgnite les še z lanenim oljem.

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR **PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA**
Cvetkova 2a
tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA

VEDNO DOBRO ZALOŽENI!

orodje - okovje - vijakno blago - vodovodni in elektromaterial
TUDI S TALNIMI OBLOGAMI IN PREPROGAMI SMO DOBRO ZALOŽENI!

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5 % POPUSTA!

Veselimo se vašega obiska!

Glasbene lestvice

- NABOLJŠIH SEDEM NA MURSKEM VALU: N S T S N M V**
1. AEROPANE - Red Hot Chili Peppers
 2. FAIRGROUND - Simphi Red
 3. FALLIN' IN LOVE - La Bouche
 4. ROCK AND ROLL IS DEAD - Lenny Kravitz
 5. POUR QUE TU M'AIMES ENCORE - Celine Dion
 6. A GIRL LIKE YOU - Edwyn Collins
 7. LET THIS LOVE BEGIN - Caught in the Act
- PREDLOGI:**
ONLY WANNA BE WITH YOU - Hootie & The Blowfish
MAS ALLA - Gloria Estefan
MISHALE - Andru Donatds

- LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH**
1. BODI TU - Regina
 2. KDO UPA SI V MOJE DVORCE - Miša Molk
 3. LENORA - Don Mentony Band
 4. SRČNA DAMA - Irena Vrčkovnik
 5. BABY - Oliver Antauer
 6. ZDAJ ŽIVIM - Vili Resnik
 7. DAN ZA DNEM - Aleksander Mežek
- PREDLOGI:**
VZEMI ME NA KRAJ SVETA - Tomaz Domicelj
CE ... - Bogdan Barovič
SPOMNI SE NAME - Dominik Kozaric

- LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF**
1. CEBELAR - Ans. Lojzeta Slaka
 2. ISČEM PRAVO PUNCO - Stirje kovači
 3. KO PESEM OBRISÉ SOLZE - Ans. Francija Zemeta
 4. NOČOJ SI POVEJMO - Zasavci
 5. ZATO SVA NAJRAJE DOMA - Fantje treh dolin
 6. SE SE SPOMINJAŠ POLETJA - Ans. Slovenija
 7. GOZL, LOITRO BRŽ - Mesečniki
- PREDLOGI:**
TUDI TI NEKOČ BOŠ MAMICA POSTALA - Jožica Kališnik
UCETOVA NAVADICA - Ans. Henček
ZELEN ROZMARIN - Alpski kvintet

Izpolnjene kupone pošljite do četrtega, 7. decembra 1995, na naslov: Murški val, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 48

Glasujem za skladbo:

*tuja _____

*domaca _____

*narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov: _____

SESTAVI	ODLIČNA ANGLEŠKA FILMSKA IGRALKA	VULGAREN CLOVEK	DRŽAVNA BLAGAJNA	KNJAP	NASLOVNI JUNAČI GOTOVDEVE OPERE	ŽENSKA NI ŽIVI BILU KOGA	SODOBNE MADŽARSKI MOLJINIST (MIMOS)
NAJMSJA GORA NA SVETU							
FR. OTOK V POLINE-ZUJ (H-GOMBA)							
ŽNJUJENSKA DOBA							
INDUSKO MESIQ S TADZ MAHALOM					ERBU		LONDONSKI NOGOMETNI KLUB
TANTAL			SRSKO ZENSKO IME				
VITEK DIRKALNI PES			RIMSKI CESAR		IT. RIV		HRUP RAZGRANJANJE
OKRASNI KAMEN						MUSLJMAN-SKI POZDRAV	DRUŽINA IZDELIVALCEV GOSLI IZ CREMONI
LJUBICA PRILEZ-NICA							
PETAR ŽIVONČ			DEL VIETNAMA STAROKUD. KRALJ				
SEVER			HRID PRI BEOGRADU				
SOL AU ESTER SCAYNE KISLINE			KARL ERBEN				
ODLIČNA AM. FILM IGRALKA (PATRICIA)							

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE - vodoravno: floreal, likalka, Onassis, re, Kant, jasa, AN, Atar, RI, NUK, mik, LR, da, iatrika, P. Radom, Utamaro, šebenik.

Cestno podjetje Murska Sobota ima pripravljeno »zimsko službo«

Kako (ne)prijetna bo zima 95/96?

Za cestarje se je zima začela 15. novembra - Država potrdila program zimske službe, ne pa tudi 18 pomurskih občin

Kako prijetna ali neprijetna bo prihajajoča zima, bo odvisno tudi od razmer na cestah. Lani je sneg kar dvakrat »nagajal« cestarjem, in sicer tako, da je dvakrat po tri dni nepretrgoma snežilo. Sicer pa letos imajo že vso potrebno mehanizacijo in vozila pripravljena, saj se je za Cestno podjetje Murska Sobota zimska služba začela 15. novembra in bo trajala do 15. marca. Dežurni in odgovorni bodo v stalni pripravljenosti na štirih delovodstvih; vprašanja in pripombe lahko sporočite odgovornim: v Gornji Radgoni Srečku Petku po telefonu št. 61 022, v Ljutomeru Antonu Hericu po telefonu št. 81 165, v Lendavi Avgustu Smeju po telefonu št. 75 025 in v Murski Soboti Bojanu Ščavničarju po telefonu št. 32 717. V času sneženja in poledece oziroma v primeru neugodnih vremenskih razmer bodo delavci restne zimske službe sporočali sveže informacije v zgodnjih jutranjih urah tudi na Murski val.

Kako draga bo letošnja zimska služba, bo odvisno od vremena. Kljub temu pa tudi zime brez sneženja in s stalno pripravljenimi ekipami nekaj stanejo - cestarji trdijo, da je za njih boljše, če je snega veliko, kajti s sistemom sprotnega vzpostavljanja treh stopenj pripravljenosti za magistralne in regionalne ceste država plačuje napovedano pripravljenost in opejansko opravljeno delo zimske vzdrževanja. V Pomurju je 65,3 kilometra magistrálnih in 253 kilometrov regionalnih cest, po že potrjenem programu zimske službe Cestnega podjetja Murska Sobota naj bi predvidenih 30 akcij in posipavanje stalo 278 milijonov tolarjev. Kakšne stopnje pripravljenosti bodo na posameznih območjih, bo odvisno od regionalnih vremenskih razmer. Prva stopnja pripravljenosti, ki je v času od 15. novembra do 15. marca stalna, na magistrálnih in regionalnih cestah pomeni, da dežurne ekipe dopolne pregledujejo ceste in nadzirajo njihovo prevoznost in kjer je nevarnost poledice, tudi posipavajo. V popoldanskem času in ponoči sta

polet dežurne ekipe na sedežu podjetja doma v pripravljenosti še dva delavca za pomoč pri morebitnih intervencijah (za pripravljenost na domu se plačuje 15 odstotkov od osnovne urne postavke). Druga stopnja pripravljenosti pomeni, da so poleg dežurnih ekip aktivirane tudi ekipe, ki so doma v pripravljenosti (odvisno od vremenskih razmer). Tretja stopnja pripravljenosti nastopi v primeru sneženja in napovedi večjih snežnih padavin, takrat so pripravljene in po potrebi tudi angažirane dodatne ekipe in mehanizacija, ki sicer ne opravljajo programa zimske službe. Za čiščenje magistrálnih in regionalnih cest bo v Pomurju odgovornih 70 delavcev z 18 vozili, 4 nakladalnimi stroji in 23 priključki. Velika prednost Cestnega podjetja Murska Sobota je to zimo posipni material in drobljenec iz njihovega kamnoloma v Sotini, ki so ga morali prejšnja leta kupovati od drugih gradbenih podjetij. Tako so si že pripravili 2700 kubikov sipin, 150 kubikov drobljenca za asfalt ter 1400 ton soli.

Se vedno pa je neznanka, kako si bodo organizirale zimsko službo posamezne občine. Za mestne ulice skrbijo komunalna podjetja, za čiščenje in prevoznost 737,5 kilometra lokalnih cest pa skrbijo nove občine - več kilometrov lokalnih cest imajo na območju občine, več bodo morali prispevati za zimsko službo, kar vsekakor ni pravilno. Neka površinsko ve-

lika občina, ki spada med manj razvite in nima magistrálnih ali regionalnih cest, bo tako plačala za zimsko službo skorajda premoženje.

Le nekaj jim k tem stroškom primakne država iz republiškega proračuna, druge stroške pa morajo plačati občine same. Seveda imajo pravico, da si izbirajo svoje izvajalce, s tem da tvegajo, da nekatere ceste sploh ne bodo prevozne.

Tudi na Cestnem podjetju Murska Sobota bi radi, da bi se posamezne občine čim prej odločile in podpisale (ali ne) njihov predlagani načrt zimske službe za lokalne ceste. Vsaka občina je prejela načrt za svoje območje, vendar jim finančne konstrukcije doslej še niso potrdili. Morebiti bodo uvrstili v 2. prioriteto (v prvi so avtomobilске in druge prometnejše ceste) poleg magistrálnih in regionalnih cest le tiste lokalne ceste, po katerih poteka linijski avtobusni prevoz potnikov, kar pomeni, da se bo njihova prevoznost zagotavljala le med 5. in 22. uro, ob pluzenju pa višina snega ne sme preseči 15 centimetrov. To pomeni, da bodo vse druge lokalne (občinske in vaške) ceste spadale kvečjemu v 3. prioriteto, ki jih ključje, dokler je to možno, z normalnimi pluznimi sredstvi, potem pa se zapro. Zapore so možne od dveh dni oziroma krajevnih razmeram ustrezno, promet pa je mogoč z uporabo verig.

Od občinskih županov in občinskih svetov je torej odvisno, če bodo odročnim krajem in hišam omogočili normalno življenje tudi pozimi.

BERNARDA B. PEČEK

Požarna varnost je dobra

Tudi letos so bila gasilska društva v oktobru - mesecu požarne varnosti dokaj dejavna. Na številnih srečanih in tekmovalnih so pokazala, da so pripravljena posredovati pri gašenju požarov, še več, vedno bolj skrbijo tudi za preventivo. Razveseljivo je, da so v zadnjih letih gasilska društva uspešno izpopolnila svojo opremo, ki zagotavlja posredovanje tudi v bolj zapletenih požarih, ko se denimo vnamejo lahko vnetljive snovi. Posebno nalogo pri tem imajo poklicni gasilci podjetja Naf-ta, ki poleg tega, da skrbijo za varnost rafinerije in petrokemije, bdijo tudi nad požarno varnostjo občine. Občinska gasilska zveza opravlja naloge tudi na novonastale občine, saj je to najboljši način povezovanja med društvi, ki so tudi v preteklosti dobro delala. Poklicna gasilska enota nafte opravlja še nekatere naloge za ministrstvo za obrambo, zlasti takrat, ko gre za razlitje nevarnih snovi, kar se dogaja na naših cestah čedalje pogosteje. Jani

Zgodilo se je ...

Vlomil v ljutomersko lekarno

Doslej nezani storilec je vlomil skozi vhodna vrata v lekarno v Ljutomeru. Iz nezaklenjenega predala v prodajnem prostoru je sunil 15.000 tolarjev, s polic in iz kovinske blagajne pa je ukradel večjo količino narkotikov. Škode je za 600.000 tolarjev.

Kaj je bilo v PVC-vrečki?

M. Ž., ki je bil v Zdravstvenem domu v Murski Soboti enako kot pacientka S. F., prav tako iz Murske Sobote, je potem, ko je odšla v ordinacijo, izbril njeno odsotnost in snel z obealnika njeno PVC-vrečko, v kateri je bila denarnica z 8.000 tolarji in dokumenti. Še ob pravem času so ga odkrili.

Razbil vetrobransko steklo

Objestnost ne pozna meja! Nezanec je z leseno lato, ki jo je odrgal od vrtnih ograje, ponoči razbil vetrobransko steklo na dveh avtomobilih, ki sta bila parkirana pred gostiščem Maja pri Vidmu ob Ščavnici. Povzročil je za okrog 140.000 tolarjev škode.

Ponarejene namške marke

V bankah so vedno bolj previdni, kadar se pojavi kdo pred oken-cem in hoče zamenjati devize v tolarje, saj se pogosto izkaže, da gre za ponarede. Nazadnje so sumljive marke odkrili pri mlajši ženski, ki je v banki v Beltinci hotela zamenjati 200 nemških mark. Poslali so jih na strokovno ekspertizo, kriminalisti pa so jo povprašali, odkod ji tak denar.

Številke so bile ponarejene

Prejšnji četrtak ob 20. uri se je pripeljal iz Avstrije na mejni prehod v Gederovcih hrvaški državlján, ki je vozil osebni avto Audi 80. Med temeljitim pregledom vozila so policisti posumili, da so številke šasijske ponarejene, zato so poklicali kriminalističnega tehniká, ki je sum potrdil. Ugotovil je namreč, da so prave številke pod ponarejenimi. Potem ni bilo treba več veliko časa, da so prišli do informacije, da je bil avto 1991. leta ukraden v Nemčiji, zato so preiskovalci vozilo zase-gli.

Avto je treščil v drevo

V soboto, 25. novembra, ob 12.20 se je Janko D. peljal z osebnim avtom po regionalni cesti, ki vodi skozi Staro Novo vas. Vozil naj bi prehitro, zato je vozilo v ostrem ovinku zaneslo na bankino, nato pa v občestni jarek, po katerem je nekaj časa peljal, nakar je treščil v betonski prepust. Težav pa še ni bilo konec, kajti vozilo je dvignilo v zrak in nato je treščilo ob drevo. Poleg večje gmotne škode so nastale tudi telesne poškodbe: voznik (kot se to sicer najpogosteje zgodi) se je lažje poškodoval, sopotnik Dušan T. pa hudo.

Kadet našli, vloma v petki

Osebni avto Kadett, ki je izgnil s parkirišča v Lendavi, so našli na Primorskem, zato obstoji domneva, da ga je ukradel kak pribežnik iz tujine, se z njim zapeljal čez slovensko ozemlje in odšel v Italijo. Za zdaj pa še ni nič znanega, kdo je vlomil v renault 5, ki je bil parkiran v Slovenski ulici v Murski Soboti, in je v noči s 24. na 25. november iz njega ukradel avtorádio Blaupunkt, vreden 30.000 tolarjev. V isti noči je bilo vlomkljeno tudi v osebni avto Renault 5 pred stanovanjskim blokom v Stari ulici v Murski Soboti. Tudi iz tistega vozila je ukraden avtorádio Blaupunkt, ki pa je bil dragocenejši, saj je lastnik prijavil za 50.000 tolarjev škode.

Hude poškodbe pri Radomerju

V ponedeljek ob 16. uri se je Zdravko Ž. vozil iz smeri Žerovinec proti Ljutomeru. Zunaj naselja Radomerje je osebni avto zaradi prevelike hitrosti in spolskega cestišča zaneslo v občestni jarek, kjer je treščil v zemeljski nasip. Voznik in sopotnik Janko N. sta se hudo poškodovala.

Ilegalci na avtobusni postaji

Tudi v času, ki ga zajema naše poročanje, so na pomurskih mejnih prehodih zavrnili več deset tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Slovenijo, a so se pozneje nekateri vrnili po ilegalni poti. Tudi 7 državljánov Romunije, ki so jih v ponedeljek odkrili na avtobusni postaji v Murski Soboti, od tam pa so jih potem odpeljali v izpostavo prehodnega doma za tujce v nekdanjo stražnico v Prosenjakovcih, je k nam prišlo ilegalno. S. S.

Zapora ceste v Dolgi vasi

Protestnike so prijavili

Policija pojasnjuje svoje ukrepanje - So se prevozniki samokaznovali?

Uprava za notranje zadeve Murska Sobota je sredstvom javnega obveščanja poslala pisno informacijo o protestni zapori magistrálne ceste, ki vodi k mejnemu prehodu v Dolgi vasi. Kot smo že poročali, so cesto nepričakovano zaprli 16. novembra. Tega pa naj ne bi smeli storiti, kajti 114. člen Zakona o varstvu cest določa, da je prepovedano začasno ali trajno zasesti cesto ali njen del, izvajati na njej kakršna koli dela, ki niso v zvezi z rekonstrukcijo, obnavljanjem ali rednim vzdrževanjem oziroma izvajati ali celo opustiti kakršna koli dela ob cesti, ki bi utegnila poškodovati cesto ali objekte na njej ali ovrniti ali ogroziti promet na njej. Tako zakon. In kaj zdaj? De-
lavec UNZ štejejo zadnji dolgo-
valko zaporo za prekršek po-
omenjem zakonu oziroma čle-
nu, v katerem je za kršitelja
zagrožena kazen, in sicer tako

bliškega inšpektorja za ceste. Predlog so mu že poslali z Uprave za notranje zadeve v Murski Soboti. Ljudje, ki zaradi zapore ceste niso mogli potovati čez mejo, so se zgražali, le zakaj ovr (tovornjakov in priklopnikov) ne odstranijo s silo?! UNZ Murska Sobota v svojem sporočilu javnosti odgovarja tudi na take pripombe, ko pravi, da ima republiški inšpektor za ceste neposredno pravico in dolžnost odrejanja posebnih ukrepov, ker lahko v določenem upravnem postopku tudi zahteva fizično odstranitev vseh predmetov in stvari, s katerimi je bila zapora ceste izvršena. Pri izvajanju tega ukrepa lahko pristojni organ

zahteva policijsko asistenco. UNZ Murska Sobota je poslal ustreznim organom, zlasti pa Ministrstvu za promet in zveze in njegovemu prometnemu inšpektoratu, poročilo o prekršku, v katerih so navedeni vozniki motornih vozil, ki so nenapovedano zaprli dolgovaški mejni prehod. Iz poročila tudi izhaja, da je bila pred zaporo čakalna doba za prestop meje s tovornjaki 3 ure in 50 minut. Zaradi protestne zapore je bila cesta zaprta za ves promet 16. novembra od 21.05 do 17. novembra do 18.00. Kraj dejanja so si ogledali inšpektorji za ceste Republiškega inšpektorata za ceste. UNZ Murska Sobota predlaga uvedbo postopka zoper ducat tovornjakarjev, ki so cesto prote-stno zaprli.

Vprašamo se: Bo sprožen postopek? Bodo kaznovani? Lahko si tudi odgovorimo: Že so samokaznovani! Prej so na meji čakali manj kot 4 ure, potem pa so imeli naenkrat kar 25 ur časa za kljubovanje. Je pa tudi res, da je »običajna« čakalna doba predolga. S. S.

Poroke

V upravni enoti Murska Sobota so sklenili zakonsko zvezo: Janez Bagari, mizar, iz Rakičana in Tatjana Vučkíč, delavka, iz Rakičana; Janez Lazar, samostojni podjetnik, iz Borejec in Darja Dani, tehnična kuhanja, iz Veščice; Drago Zrim, prometnik, iz Kuzme in Jožica Gubič, frizerka, iz Neradnovce; Jožef Maitz, strojni mehanik, iz Rakičana in Melita Koren, zdravstvena tehnična, iz Lipovec; Viktor Šparaš, tesar, iz Radovec in nataša Lovenjak, perica, iz Poznanovec; Štefan Matjašec, monter in upravljalec energijskih naprav, iz Beltince in Anita Sraka, tekstilna konfektionarka, iz Bratonec; Jožef Horvat, strojni ključavničar, iz Pečarovec in Maša Sabathy, zdravstvena tehnična, iz Gornjih Petrovec.

Srečanje gasilcev Slovenije in Avstrije

Pokusili tudi »gasilsko« vino

Gasilska zveza Murska Sobota, ki združuje 132 gasilskih društev v območju devetih novonastalih občin, in Gasilsko društvo Lipa sta bila organizatorja nedavnega tradicionalnega srečanja gasilcev iz Slovenije in Avstrije.

Če tam so prišli gasilci iz društev na Štajerskem in Gradiščan-skem. Ne gre za prvo tako stano-vniško srečanje, ampak za že tradicio-nalno inidenje gasilcev iz obmejnih območij, ki je vsako leto v drugem kraju Srečanja se je udeležilo 75 gasilcev s svojimi ženami, ki so si v Lipi ogledali usmerjeno kmetijo podeta Gjerkeša, pokopališče, kape-lno, avtosalon Toyota, ki ga ima štanko Ferencák; nazadnje pa so se sešli v gasilskem domu na družab-nem srečanju. Tam so jih pozdravili podžupan Občine Beltinci Jože Benec, predsednik slovenskih gasil-cev Ernest Eöry, predstavnika do-mača GD in KS ter predstavnik avstrijskega gasilskega poveljstva. Za to priložnost so v Lipi pripravi-

Ni naktjucje, da je bilo meddržavno srečanje gasilcev v Lipi, saj tam požarniki delujejo že 60 let, povrh pa je društvo dobro opremljeno: leta 1979 so kupili gasilsko vozilo IMV 2200, nazadnje pa so dobili še gasilsko vozilo Mercedes Benz, ki so jim ga pomagali kupiti prijatelji iz nemskega mesta Neu Anspach. - Fotografija: J. Ž.

Poroke
ina konfektionarka, iz Loma-noš; Drago Oswald, strugar, iz Hrastja - Mote in Anastazija Antonič, silvilja, iz Boračeve; Roman Urbančić, ključavničar, in Antonija Hamler, kuha-rica, oba iz Gornje Radgone. Čestitamo!

Niša razmišljanja o alkoholizmu

- Tisti starši, ki ne pijejo alkohola, so se zelo pravilno odločili. (ANDREJA)
 - Ne vem, kdo je izumil alkohol. Vem pa, da ta ni bilo zelo bistroumen. (TILEN)
 - Večkrat so se zgodile prometne nesreče zaradi vinjenih voznikov, zato pozor. Vsi, ki radi pijete alkohol, ne spijte ga preveč! Ne zato, ker sem jaz tako rekel, ampak zato, ker sami sebi škodujete. (NIKO)
 - Veselo srce se lahko smehlja tudi brez alkohola. (PATRICIJA)
 - Ne pijte alkohola, ker vam bo uničil življenje! (TAMARA)
 - Neko dekle sem videala vinjeno. Zvečer sem razmišljala, kaj se bo zgodilo z njo. (BOJANA)
 - Poznam primer, da takrat, ko se oče napije, pretepa svojo ženo in otroka. Starši, ne pijte preveč alkohola! (BRUNA)
- Učenci 4. d-razreda, OŠ Gornja Radgona

Gasilci

Neko jutro so se na šolskem dvorišču ustavili gasilski avti. Z enim od njih smo se odpravili do gasilskih domov na Krapju, Moti in Cvenu. Gasilci so nam povedali, da mora biti njihova opre-

ma v dobrem stanju in pospravljena. Vsak gasilec ve, kaj je njegova naloga ob nevarnosti. Po ogledu smo se vrnili na šolsko dvorišče in se poslovlili od pogumnih gasilcev.

AMADEJ SERŠEN, 2. raz.
Podružnična OŠ Cven

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota; nagrade pošljamo po pošti)
Kaže, da so v različnih leksikonih različni podatki o tem, kdo si je omislil prve poštne znamke in kdaj je bilo to. Zato smo pri zrebanju upoštevali tako tiste, ki ste napisali, da je bil eden od začetnikov poštne znamke Slovenec Franc Košir, kot tiste, ki navajate, da si je znamko okrog leta 1830 omislil Anglež Rowland Hill in da so jih v Angliji tudi prvi natisnili. Nagradenec je tokrat **BRANKO PEČEK iz M. Sobote** (Kroška 18). Čestitamo!

KUPON št. 12- ALI VESTE?

Ali veste, koliko čutov ima clovek? Napišite jih! Vase odgovore pričakujemo najkasneje do 6. decembra.

Moja babica

Moja babica je stara petinšestdeset let. Preživela je že marsikaj lepega in hudega.

V šolo je hodila v Cezanjevce. V tistih časih še niso imeli zvezkov in peres. Pisali so na tablice, ki so jih nosili kar v rokah. Nanje so pisali s posebnim kamenčkom. Babica je štiri leta obiskovala nemško, tri leta pa slovensko šolo. Takrat je bilo samo sedem razredov osnovne šole. Učitelji so bili zelo strogi in so otroke pretepali.

Nekoč so bili ljudje revnejši. Poleti so hodili v šolo bosu. Nosi-li so tudi zakrpane obleke. Babico imam zelo rad. Včasih mi stisne kakšen denar. Vedno me potolaži, ko me mama skrega.

SANDI ŠKRLEC, 3. raz.
OŠ Janka Ribiča Cezanjevci

Sreča je samo za hip

Vedela sem, da sreča ni kot kip, ampak je za hip.

Za hip nasmeje se ti srce, a čez čas spet boleče je in smeh v daljavo skrije se.

Za hip vse zasveti se, a nato spet vse temno je, le svetloba v daljavi spremlja te.

Za hip rože cvetijo, a kmalu ovenijo, samo neke daleč cvetijo.

M. ŠARKEZI 3. letnik
Srednja kmetijska šola Rakičan

Kaj je zasvojenost?

- Da si »zatrapan« v cigarete. (Suzana)
- Zasvojena sem z domačo nalogo. (Damjana)
- Zasvojijo te marmila. (Bojan)
- Zasvojenost je, če piješ alkohol. (Jasmina)

Iz razmišljanj učencev 4. razreda, OŠ Mala Nedelja

Moja basen

Nekega mrzlega dne je ubogo miško, ki je tavalala od hiše do hiše, zazebljo.

Ko je prišla do velike hiše, je potrkala in odprla ji je bela muca. Prosila jo je: »O, prekrasna gospa, bi mi dovolili vstopiti v vašo hišo? Še nikjer me niso spustili noter, da bi se vsaj za pet minut ogrela!« In muca je odgovorila: »Le pridi, da ne bodo govorili, kako sem še jaz nesramna. A samo za pet minut.« »Hvala vam, prekrasna gospa. To vam bom bogato poplačala!« In tako se je lahko miška ogrela. Ostala je kar vso noč.

Nekaj tednov po tistem, ko sta že obe pozabili druga na drugo, sta se vsaka iz svojega kraja odpravili na sprehod. Ko je bila muca globoko v gozdu, se je nenkrat prikazal volk. Obrnila se je in zagledala še enega volka. Legla je na tla in čakala, kdaj bosta pánila nanjo. Vedela je namreč, da se sama ne bo mogla rešiti. A na srečo je vse to videla miška. Priplazila se je do njiju in oba ugriznila v rep. Tako sta ustrašila, da sta takoj zbežala. In tako je miška rešila mucu. Mucu se ji je zahvalila in jo povabila na čaj. Spoznala je, da se splašati ni dober.

MARTIN MALINAR,
6. b. OS Tišina

Pot do ravnateljve pisarne

Nekega dne pri slovenščini pride dežurni in reče: »Damjan Fras naj pride v ravnateljve pisarno.«

Zapustil sem svoj sedež in šel. Spremljal me je dežurni. Loteviš se me je neki tesnobni občutek. Zdelo se mi je, da vsi kažejo s prstan name in govorniki: »Krivec, krivec, krivec.« Vse se mi je zdelo grozno in strah me je bilo. Počasi sva šla po hodniku do stopnic. Pot sva nadaljevala mimo jedilnice do garderobe. Potem sva se zopet vzpenjala po stopnicah. Prišla sva do pisarne. Dežurni je potrkal. Z druge strani se je zaslislalo: »Naprej!« Bila je pedagoginja. »Ti si to,« je rekla. Čisto no sem jo pogledal. »Pojdi k ravnatelju,« je še rekla. In sem šel. »Sedi,« je rekel ravnatelj, ko sem vstopil. Potem me je vprašal: »Ali veš, zakaj si prišel?« »Ne,« sem rekel. »Prišel si zato, ker si v karateu zasedel prvo mesto. Z veseljem ti izročam diplomo. Čestitam!« je še rekel.

Preplavil me je občutek neizmerne sreče. Vesel in ponosen sem sošolcem pokazal diplomo.

DAMJAN FRAS, 5. b. OŠ Gornja Radgona

Moj pes

Moj pes je velik in lep. Ima rep, usta, brke, nos in dolge črne noge. Rad je meso, kruh in juho. Spi v uti. Večkrat se igra, tako da se loviva ali pa greva na sprehod. Lovi tudi kokoši. Zelo imam rada.

VALERIJA KIKEL,
3. raz. OŠ Odranci

Glasbena uganka

Posebno velik boben smo morali pripraviti, da smo lahko vanj dali vse dopisnice s pravnimi odgovori, ki ste jih poslali. Nagrada pa je žal samo ena, in izžrebali smo dopisnico Simone Šebjanič, Gornji Petrovci 54, 69203 Petrovci. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki vam jo poklanja trgovina M-Shop, bomo poslali po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke, ki se glasi:

Ali je Miša Molč kdaj koli pela. Če je, napišite naslov kakšne njene skladbe!

Kupon št. 24

Odgovor: _____

Odgovore pošijite na naš naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, s pripisom za Pop Rock Noviceeee. Napišite tudi, o katerih domačih in tujih glasbenikih želite brati v naši rubriki.

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

la Yoko Ono, Lennonova žena. Pred leti so že nameravali izdati podoben album, vendar so se jim zdeli posnetki preveč slabi. Danes pa je tehnika tako napredovala, da je zvok veliko boljši. Za skladbo Free As A Bird so posneli tudi videospot, kjer so tudi stari posnetki, ko so živeli še vsi. Izdajo nove plošče je spremljal tudi dokumen-

ga še neobjavljena skladba Real Love pa naj bi izšla marca prihodnje leto.

Liverpoolčani so povedali, da to ne pomeni ponovne združitve Beatlov in ponovnega nastopnja, mogoče kakšen manjši nastop, kajti brez Lennona ni tako kot prej. To je le ozivljanje nekega obdobja, ki se ne more ponoviti. Nj-

Novice od tu...

Zoran Predin ni znan samo kot dober glasbenik, ampak ga poznamo tudi kot odličnega pisca besedil.

Svoje pesmi bo izdal v knjigi besedil, ki bo kmalu izšla. V knjigi bodo objavljeni tudi fotografije, kjer je skupaj s svojimi prijatelji in sodelavci, in dokumenti. Intenzivno pripravlja tudi novo kaseto, ki jo bo posnel v sodelovanju s Šukarji.

Jani Kovačič je izdal novo kompaktno ploščo Tretje uho, podnaslovljeno s Kratka zgodovina 1977-1993. Na dvojni kompaktni plošči lahko prisluhnete njegovim triintridesetim najbolj znanim skladbam.

Tudi Jani je tisti, pri katerem so pomembna tako besedila kot glasba oziroma bolje rečeno vsaka

njegova skladba ima sporoceno kritično vrednost.

... in tam

Na novinarski konferenci so nedavno objavili, da skupina Public Enemy ne bo imela več javnih nastopov in ne bo več pripravljala turnej.

Vzrok je kronično dolga in nezadovoljstvo Defa Juma.

Nič pa niso spregovorili o tem, ali pomeni to tudi konec studijskega dela in tudi konec njihove kariere.

Michael Stipe je zasnoval svojo filmsko producentko hiso Sinska Celi, katere prva projekcija bo črna komedija Frigid & Impotent. Glavno vlogo destruktivne živčne morilke bo odigrala Irena Barrymore.

The Beatles Svobodni kot ptice

Četrto stoletje je minilo od takrat, ko so objavili eno najbolj črnih novic, da so Beatli razpadli. Velikokrat se je kasneje govorilo o tem, da se bodo vrnili, a se niso nikoli. Včasih so bili temu zelo blizu, nekaj časa se je celo govorilo, da bo pokojnega Johna Lennona (leta 1980 so ga ubili v New Yorku) nadomestil sin Julian Lennon. Tokrat pa je šlo za res, trije še živeči Beatli bobnar Ringo Starr ter kitarista George Harrison in Paul McCartney so se vrnili na glasbeno sceno kot Beatli. Kajti na samostojni glasbeni poti so se Liverpoolčani večkrat preizkusili, vendar niti približno ne tako uspešno kot v svoji znameniti postavi.

Kaj jih je prineslo nazaj na sceno, ne vemo, mnogi ugrabajo, da slabo finančno stanje članov skupine, morda pa samo to, da so si znova zaželeli velikega pompa, ki je okrog njih že bledele. Karkoli je že bilo in koliko bodo govorili kritiki, plošča je zunaj, in to ne opaženo. Njihovi oboževalci, predvsem oboževalke, so že od polnoči, preden so na police zložili njihove nove kompaktne plošče, v

dolgih vrstah čakali na svoj izvod. Kar 50 tisoč pa jih je ploščo naročilo po telefonu. Takšne evforije verjetno niso pričakovali niti sami Beatli, kaj šele založba ali kritiki. In to je za glasbenike največ.

Nosilna skladba njihovega novega albuma The Beatles Anthology I je Free As A Bird, ki jo je leta 1997 posnel John Lennon ob igranju na klavir. Demo posnetek pa je do pred kratkim skrbno varova-

tarec v treh delih, natisnili so majice, kravate, ure, koledarje in drug komercialni material. Njihova dru-

ihove glasbe novi generaciji verjetno ni potrebno predstavljati, saj so še vedno žive in skorajda lahko tr-

AUDIO - VIDEO - CD

M SHOP

69000 Murska Sobota
Sloškovna 43
TELEFON, TELEFAXS
069/32-465

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Oliver Dragojevič - Nisan ja zate
2. Boris Novkovič: Kada ti ljubav zakuca na vrata
3. Vladimir Kočiš Zec - To je bila noč
4. Zorica Kondža - Tko ti je kriv
5. Magazin - Nek se ruke rukuju

Predlog:

Mladen Grdović - Canta amore

GLASUJEM ZA: _____

ima je pred vrati

alpina® za prihajajočo zimo

topla,
trpežna
in modna
obutev za vso družino.

Obiščite našo
prodajalno obutve
v Murski Soboti
v Slovenski ulici 33.

Teden starejših občanov Našim dedkom in babicam ...

V hotelu Diana je bilo v četrtek tradicionalno srečanje starejših občanov, ki je vsako leto v okviru tedna starejših občanov. V vsaki krajevni skupnosti, vsakem kraju, vsakem mestu in občini se v tem tednu spominajo vseh, starih nad sedemdeset let. Zanje so pripravili kulturno slovesnost, pogostitev in manjšo pozornost. Nič velikega, le spomin na srečanje, ko so ob kosilu poklepali s svojimi vrstniki, se spominjali preteklosti ali spregovorili o popolnoma vsakdanjih stvareh.

set let. Teden starejših občanov se izteka, gotovo pa si želijo, da bi jim več pozornosti posvetili tudi čez leto.

V veliko pomoč bi jim tudi bilo, če bi jim pomagali na različne načine, pri pospravljanju in urejanju stanovanja, oskrbi s kurjavo, nakupovanju, kuhanju ali pa bi se pri njih ustavili samo za nekaj minut in z njimi poklepotali.

ANR,
fotografija: Jure Zauneker

★★★★

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite

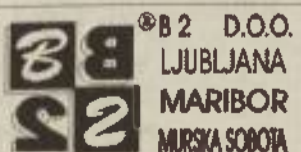
IZOLACIJSKI SERVIS

F. HAJDINJAK;

Gornji Slaveči 6, Kuzma,

tel.: 55071

Popravilo z garancijo na vašem domu.

RAČUNALNIŠKI TEČAJI OD SEDAJ TUDI V MURSKI SOBOTI

V decembru - WORD for WINDOWS 6.0

Tečaj je namenjen vsem, ki izdelujejo in oblikujejo kakršnekoli pisne dokumente, kot poročila, pogodbe, poročila, pisma, ... Imamo še nekaj prostih mest, zato pohitite s prijavo.

☎ 069/22-539

Pokličite za brezplačen katalog

TRGOVINA
Prešernova ulica 5, Ljutomer
Telefon: 81 506

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE

- SMUČI, SMUČARSKI ČEVLJI, VEZI, OČALA, BUNDE, SMUČARSKI KOMBINEZONI
- TENIŠKI LOPARJI, ŽOGICE, OBLAČILA ZA TENIS IN VSE DRUGE POTREBŠČINE
- ŠPORTNI DRESI ZA KLUBE, TRENIRKE, COPATI, ŽOGE, POKALI ...
- VSE ZA RIBOLOV IN LOV
- HRANA IN VSA DRUGA POTREBNA OPREMA ZA PSE IN MAČKE

Trgovina

SMUČARSKA OPREMA SVETOVNO ZNANIH IZDELOVALCEV

- VELIKA IZBIRA TRENIRK, COPAT,
- BUNDE ZA ZIMO, ROKAVICE, KAPE
- TENIŠKA OPREMA
- ROLERJI
- HOKEJSKE PALICE
- RIBIŠKA OPREMA

OB NAKUPU V NAŠI TRGOVINI DAJEMO RAZNE UGODNOSTI!

ROLETARSTVO RUGELJ

ČERNELAVCI,
Gederovska 11
MURSKA SOBOTA,
tel.: 32 920

NOVO - NOVO - NOVO

Priporočamo vam, da pred zimo zatesnite okna in vrata, da vas ne bo zeblo in vam ne bo pihalo!

ZELO UGODNO!

Izdelava in montaža:
- rolet
- žaluzij
- lamelnih zaves

V sredo, 6. decembra 1995

vas vabimo
v Mursko Soboto
na tradicionalno

MIKLOŠEVO SENJE

okrog 450 prodajalcev zagotavlja pestro ponudbo sejmski prostor bo v središču mesta v Slovenski in Zvezni ulici Sobočane prosimo, da se na sejem odpravijo peš

KOMUNALA d.o.o.
Murska Sobota
M.Sobota, Kopališka ul. 2

in

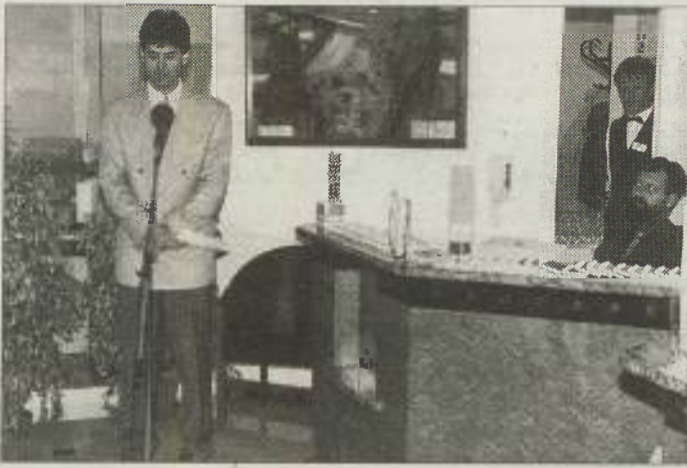
TURISTIČNO DRUŠTVO
Murska Sobota

ŽELITE KOMU OD SVOJIH DRAGIH
PRINESTI IZ LJUBLJANE DARILO
TRAJNEJŠE VREDNOSTI?

OBIŠČITE TRGOVINO Z DARILI SANDRINA
V ZGRADBI WTC-JA (SVETOVNI TRGOVSKI
CENTER), DUNAJSKA CESTA 158, LJUBLJANA,
TELEFON: (061) 1881 250.

PRIPOROČA SE URSULA ŠTAMBERGER - MARGAN

**Pred kratkim so v Ljutomeru, Stari trg 7,
odprli novo poslovalnico SKB-BANKE.**

**Odprta bo vsak dan od 8.30 do 12.00
in popoldan od 14.00 do 17.00.**

Telefonske št. so: 83 312, 83 313 in 83 322.

agromERKUR
Proizvodnja perutninskega mesa
MURSKA SOBOTA, d. o. o.

objavlja
prosto delovno mesto
POSLOVODJE PRODAJALNE

Pogoja:
- trgovinski in živilski poslovodja
- 1 leto delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na naslov: Agromerkur, Industrijska ulica 8, 69000 Murska Sobota.

Kandidate bomo o izidu obvestili v 30 dneh po izbiri.

Januar AIR Ptuji
Trstenjakova 5

**NOVO!
PRVIČ
V SLOVENIJI!**

Šolanje
ZA MOTORNEGA PILOTA
NA POSOJILO
na 3 ali 4 leta
Pokličite po tel.: 062 779 206
ali se oglasite v agenciji v
Trstenjakovi 5 na Ptuj.
Teoretični tečaj začnemo ob
minimalnem številu
prijavljenih. Pohitite s prijavo.

**ODLOČITE SE TAKOJ - ENKRATNA
PRILOŽNOST - NAJBOLJŠI SERVIS**

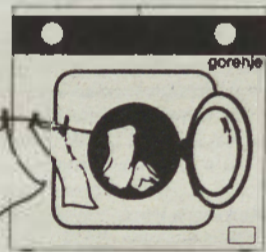

REFLEX d.o.o.
69250 GORNJA RADGONA, Podgrad 4
Telefon: 069/61-974, 61-751, Telefax: 069/61-947
PRODAJNI SALON Grajska 27, telefon: 069/62-283

izredna ponudba v **NOVEMBRU**
5 % popust za nakup KERAMIKE
7 % popust za nakup OKEN

**SREČNEGA
NAGRAJENCA
ČAKA SUŠILNI
STROJ GORENJE
PSG 800 SP**

**OBIŠČITE
NAS,
ČAKAMO
15.000. KUPCA**

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062/640 540

ODPRTO: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

NAJVEČJI SALON VOZIL LADA V SLOVENIJI
AVTOMOBILI V ZALOGI * OBRETNNA MERA ŽE OD R + 8%

* NAJUGODNEJŠA POSOJILA, BREZ
POLOGA, TUDI ZA
RABLJENA VOZILA DO 5 LET
* STARO ZA NOVO
* NAJUGODNEJŠI LIZING - tudi za
PODJETNIKE in KMETOVALCE

LADA SAMARA 1300 / 3V
samo 999.000 SIT.
Mesečni obrok samo 26.000 SIT.

OB NAKUPU PODARIMO
prevleke in preproge
ter opravimo tehnični
pregled.

POOBlašČENI PRODAJALEC IN
SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

* rezervni deli
* avtomehanika
* avtokleparstvo
* vulkanizerstvo

Borut Jagodič

SKUPAJ GRADIMO
DOBER TRAKTOR

UNIVERSAL

Forte 64 - nov
dosežek pri razvoju
traktorjev UNIVERSAL,
najsodobneje
zasnovana varnostna
kabina, sinhroniziran
menjalnik (12 + 3),
izboljšan zavorni
sistem, ojačana
hidravlika, dve hitrosti
kardanske gredi, sistem
WKS za lažje in hitrejše
priklopljanje priključkov
... in še mnogo drugih
izboljšav.

ATRAKTIVNA CENA
S 3-ODSTOTNIM
PROMOCIJSKIM
POPUSTOM.

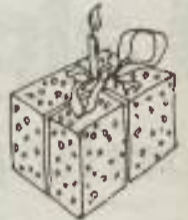
UNIVERSAL **Forte 64**

SAMO V DECEMBRU!

POPUST
40.000 SIT

ALI

BREZPLAČNE
ZRAČNE
ZAVORE

BOŽIČNO
DARILO

(ne velja za FORTE)

* STARO ZA NOVO

* LIZING NA 3 LETA

* ZELO UGODNO POSOJILO: 20-odstotni polog, odplačilo
od 1 do 3 let, D + 10,8-odstotna obrestna mera

* NEKATERI MODELI V ZALOGI

PRIPOROČILO: OB NAKUPU TRAKTORJA ZAHTEVAJTE ORIGINALNO GARANCIJO TRGOPREVOZA.

akumulatorji in gume

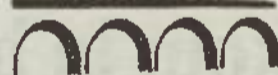
Barum

IZKORISTITE PRILOŽNOST IN POKLIČITE:

TRGO PREVOZ
EXPORT - IMPORT

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE
62230 LENART, Ptujška cesta 16, SLOVENIJA
TEL. (062) 724 604, 724 616 ALI 723 509, FAKS (062) 724 617

POT V VARNO IN BOGATO JESEN

EDINO PRAVO

DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

**Tudi po upokojitvi
bom dobro živel.**

Janez, vodja oddelka, 48 let:

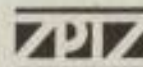
"Kmalu jih bom petdeset. Potem pa še
trinajst in - penzija. A se bojim, da ne
bo prav dobra.

Za **pet** tisočakov mesečno, ki sem jih
pravkar pričel plačevati, bom dobival
dodatnih skoraj **12500** na mesec. Če
bi jih dajal petintrideset, bi pa dobival
skoraj **90000**. Seveda bom vesel tudi
manjše vsote, vse bo prišlo prav."

Pokličite **061/13 12 073** ali **061/13 12 064**

Vsak delavnik od 8.00 do 18.00 ure. Tam vas čakajo dobre vesti!
Strokovnjaki Sklada dodatnega zavarovanja vam bomo pošteno in
utemeljeno svetovali za vse vrste varnega in donosnega dodatnega
pokojninskega zavarovanja. Pogovorite se z nami!

EDINI S TRADICIJO.

Sklad dodatnega zavarovanja

Na podlagi 4. člena Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS št. 10/93), Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91) ter se veljavnih določb Pravilnika o zakupih kmetijskih zemljišč in kmetij (Uradni list RS, št. 7/94) objavlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije

RAZPIS

za oddajo kmetijskih zemljišč v zakup

Predmet razpisa so naslednje njivske in travniške površine v lasti Republike Slovenije:

k. o.	kompleks	površina
Sp. Ščavnica	KOMPLEKS »KOCIPER«	5,00.00 ha
Sp. Ščavnica	KOMPLEKS »KRIZAN-BENKO«	35,00.00 ha
Lomanoše	KOMPLEKS »MRZLI STUDENEC«	4,64.56 ha
Plitvica	KOMPLEKS »BELI KRIZ«	36,06.04 ha
Plitvica	KOMPLEKS »SEKTOR II in III«	46,98.43 ha
Nasova	KOMPLEKS »STRAŽIŠAR«	13,82.71 ha
Nasova	KOMPLEKS »JANHOVA DESNO -VEL.«	33,05.56 ha
Nasova	KOMPLEKS »JANHOVA DESNO - MALA«	14,72.75 ha
Nasova	KOMPLEKS »JANHOVA LEVO«	21,54.34 ha
Nasova	KOMPLEKS »NASOVSKA NJIVA«	10,00.00 ha
Apače	KOMPLEKS »MURA«	16,00.00 ha
Črnci	KOMPLEKS »BARČIKA«	7,00.00 ha
Črnci	KOMPLEKS »ZA ŽAGO«	6,50.00 ha
Segovci	KOMPLEKS »MLIN SEGOVCI«	11,00.00 ha
	SKUPAJ	261,34.39 ha

Predmet zakupa so kmetijska zemljišča, za katera se je dosedanj zakupnik KMETIJSTVO ČRNCI odpovedal nadaljnji obdelavi.

Dokumentacija po parcelnih številkah za posamezni kompleks je dosegljiva na Lokalni izpostavi Sklada v G. Radgoni, Partizanska c. 23, tel.: 61 315, in je na vpogled vsak ponedeljek, sredo in petek od 7.30 do 9.30, kjer lahko zainteresirani dobijo vse dodatne informacije.

Zakupna pogodba se sklene za parcele, ki niso v postopku denacionalizacije, za 10 let, za preostale parcele pa dobo enega leta z možnostjo podaljšanja do pravomočnosti odločbe o vračilu po ZDEN-u.

Sklad bo pri izbiri zakupnikov upošteval vrstni red, ki ga določa Zakon o kmetijskih zemljiščih.

Ce želi določeno zemljišče v zakup več enakovrednih prednostnih interesentov, bo Sklad upošteval naslednje kriterije:

- kmetijstvo kot glavna dejavnost preživljanja,
- oddaljenost od zemljišč, ki so predmet zakupa,
- strokovna in tehnična usposobljenost za kmetovanje,
- obseg proizvodnje,
- obsežnejše neamortizirane investicije v kmetijstvu,
- socialni status in starost (število družinskih članov, ki se ukvarjajo s kmetijstvom).

Cenik zakupnin:

kat. kult.	bonitetni razred	cena v DEM/ha
njiva	1-3	220
njiva	4-6	200
njiva	7-8	170
travnik	1-4	190
travnik	5-8	150
pašnik	1-4	100
pašnik	5-8	80

Zneski se preračunajo v tolarje po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan izstavitve računa. Objavljene cene brez prometnega davka, ki ga plača zakupnik.

Na demografsko ogroženem območju se zgoraj navedena zakupnina zmanjša za 20 %. Zakupnik, ki vzame v zakup površino, večjo od 5 ha, ima dodatni 20-odstotni popust.

Ce so na zemljiščih melioracijski sistemi, jih morajo zakupniki vzdrževati na lastne stroške oziroma plačati stroške vzdrževanja teh sistemov.

Prijave sprejema Lokalna izpostava v G. Radgoni, Partizanska cesta 23, in sicer od 1. 12. 1995 do 15. 12. 1995.

Prepozno prispelih in nepopolnih prijav ne bomo upoštevali. Ce je zainteresirani v enem mesecu po prejemu pripravljene pogodbe le-te ne podpiše, se bo štelo, da prijavljeni kandidat odstopa od prijave za zakup.

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV d. d.

69000 MURSKA SOBOTA KOCJEVA 14 A TEL 069 32 897 FAKS 069 32 898

OBVESTILO DELNIČARJEM!

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA, d. d., ima trenutno naslednjo strukturo naložb:

1. LEK Ljubljana	11.520 delnic
2. ŽIVILA Kranj	11.971 delnic
3. MURALES Ljutomer	107.870 delnic
4. KEMIČNA TOVARNA MOSTE	138.150 delnic
5. TOVARNA BOVDENOV IN PLAST. Lenart	24.788 delnic
6. HMEZAD INŽENIRING Žalec	544 deležev
7. GOTOVINA (prodaja poslovnih deležev)	20.000.000,00 SIT

Za vse, ki se še niste odločili, je odprta

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 3. D. D.

Svoj certifikat lahko vložite v vseh enotah LB Pomurske banke, d. d., Murska Sobota

TRGOVINA
RUGELJ - BARBIE
ČERNELAVCI, GEDEROVSKA 11
MURSKA SOBOTA, TEL.: 32 920

ZELO UGODNO

- ženske in moške bunde že od 3.500 SIT
- flanelaste srajce, moške, samo 900 SIT
- kavbojske hlače za odrasle že od 2.500 SIT
- športni copati že od 990 SIT
- otroške bunde že od 2.500 SIT
- otroške bombažne trenirke samo 1.100 SIT
- otroški pajaci že od 1.300 SIT
- športni otroški copati že od 1.050 SIT
- snežke že od 1.300 SIT
- otroški kombinezoni (smučarski) že od 5.500 SIT

PRIHAJATA MIKLAVŽ IN DEDEK MRAZ

VELIKA IZBIRA IGRAČ

- * BARBIE in LEGO
- * punčke
- * avtomobili in še in še

**PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE,
CENE SO UGODNE!**

www.cunet.si/ e-mail: yellowpage@eunet.si
yellowpage/yellowpage.html Jasico d.o.o.

069 32 027

ZAKAJ? OGLASI

v najboljši obiskane www strani v Sloveniji

RUMENI INTERNET - SLOVENIA

100 OBISKOV / URO IZ VSEGA SVET 24 UR/DAN
MULTIMEDIJALNA PREDSTAVITEV - BARVNE SLIKE,
ANIMACIJA, ZVOK, OGOROMNO ŠTEVILO STRANI TEKSTA
CENA/KORIST - ZELO UGODNO!

POKLIČITE, PIŠITE, TAKOJ! INTERNET JE **IN**

**V svojem razredu
sedi v prvi vrsti...**
Kje pa Vi?

od 15.991 DEM

NAGRADNO ŽREBANJE

PRVA NAGRADA DAEWOO RACER

pri pooblaščenih prodajalcih vozil **DAEWOO**

POOBLAŠČENI PRODAJALCI IN NJIHOVI ZASTOPNIKI

- KOMPAS HERTZ 061 /15-92-007. IZVIR 061 /777-852. ARMIČ 061 /653-746. TOMPRO 061/727-216. AVTOTEHNIKA CELJE 063 /38-511, 38-863. "MLA-CAR" 063 /794-300. MILAN MAURER 063 /853-730. ČESNIK 063 /853-311. AVTO HIT. 068 /26-077. H.O.R.D. 061 /851-384. HEVREKA 0608/62-109. AVTOKLEPARSTVO KRMELJ 068 /44-373. AVTO-DOM 0608 /70-150. ROSAL 068 /58-084. MEGA AVTO 061 /264-087. POLIET 0601 /64-687. A FINIŠ 061/444-829. AVTOCENTER MIKOLIČ 0601 /27-829. ATHENS 062 /25-860, 25-863. NEOSTYL 062 /766 130. MOBIX 069 /70-550. EMONA MERKUR PTUJ 062 /771-385. AVTO PERUŠ 0602 /83-328. VAREX - G.M.C. 064 /331-013. AVTOSERVIS BOGATAJ 064 /58-850. BANT 065 / 63-572. AVTO ŠULIGOJ 065 /27-099.

COMETUS generalni zastopnik in distributer

DAEWOO

*Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znanec je zasula že lopata!
Odpri noč in dan so groba vrata,
al' dneva ne pove nobena pratka.*

V SPOMIN

5. decembra mineva leto neizmerne žalosti in bolečine, odkar nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče, brat, zet in stric

Avgust Zalík

iz Gomilice

Prisrčna hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem preranem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi tvoji najdražji, ki te ne bomo nikoli pozabili

*Ljubezen, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina!*

V SPOMIN

2. decembra mineva leto žalosti, odkar je za vedno zaprla svoje trudne oči in tiho odšla od nas

Slavica Petek

roj. Balazič
iz Radomerščaka
pri Ljutomeru

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njenem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni najdražji

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče, brat, ujec in svak

Ludvik Kočar

iz Nuskove 48

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, vence in sveče ter z besedami slovesa izrekli sožalje. Izrečena pisna in ustna sožalja so dokaz, da ste ga imeli radi in ste ga spoštovali.

Hvala!

Posebna hvala g. seniorju Ermiši za besede slovesa in pevcem za čutno odpete žalostinke. Iskrena hvala sosedom, družinam Bertalančič, Huber in Knaus ter pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat hvala! Nuskova, 9. 11. 1995
Zalujoči: žena Ema, sinova Karel in Viktor, hčerku Ema z družinami, brat Stefan ter sestra Marija z družino, vnukica Lea, vnuki Aleksander, Adreas, Marjan in Dušan

*Ni več trpljenja, ne bolečin,
ostali so le sledovi in spomin.*

ZAHVALA

V 59. letu je umrl dragi mož, oče, tast, dedi, sin, brat in stric

Stanislav Jurkovič

iz Rankovec 40

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, poklonili cvetje, vence, sveče in darovali za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede. Posebna hvala sosedom, družini Franca Banfija za vsestransko pomoč in pogrebništvu Banfi ter podjetju Mlinopek za podarjeno cvetje.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči vsi njegovi

DEDI!

Hvala ti za vse! Pogrešali te bomo!
Tvoji vnuki

*Ko živel sem, ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vsi.*

V SPOMIN

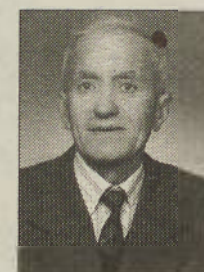
Mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi

Koloman Balajc
iz Sela 129

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov na leta, ko smo bili skupaj.

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustil naš dragi

Franc Serec

iz Murskih Črnc

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam stali ob strani, s tiho mislijo počastili njegov spomin ter ga pospremili k večnemu počitku.

Posebna hvala g. župniku, pevcem, govorniku in gasilcem.

Zalujoči vsi njegovi

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 97. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

Terezija Gergar

iz Križevac v Prekmurju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ji poklonili vence in sveče, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala sosedu Mariji Čahuk, ki ji je vedno in ob vsakem trenutku stala ob strani ter pomala in lajšala bolečine. Iskrena hvala g. duhovniku Beznecu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter dr. Kiršnerju in patronažni službi Zdravstvenega doma Gornji Petrovci za pomoč ob njeni boleznih. Hvala tudi pogrebništvu Banfi in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči vsi njeni

*Kje si, ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?
Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih
pridnih rok za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

Tiho in mirno nas je v 76. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in praded

Vilijem Kočar

iz Panonske 48

v Rakičanu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste mu darovali vence, šopke in sveče, nam pa izrekli ustno in pisno sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Ivanu Karoliju in Liziki Zdravec. Iskrena hvala tudi dr. Langu za hitro posredovanje ter medicinskemu osebju intenzivne nege internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ki so mu pomagali v zadnjih urah življenja, vendar zaman. Najlepša hvala dr. Horvatu in dr. Hauzerjevi ter drugemu osebju internega oddelka. Hvala tudi pogrebništvu Banfi za pogrebne storitve.

Zalujoči: žena Marija, hčerka Marija z možem Gustijem, vnuk Ladislav z ženo Vlasto in pravnukec Nino

*Zaspal si tiho, mirno,
utrujen od boja in bolečin.
Za teboj ostala je praznina
in v srcih naših bolečina.*

ZAHVALA

18. novembra nas je v 65. letu za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

Alojz Bokan

od Svetega Jurija

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Posebej se zahvaljujemo sodelavcem kirurškega oddelka, sodelavcem MP Kuzma in sodelavcem MTS BCP Kuzma. Iskrena hvala osebju intenzivne nege internega oddelka, g. Ficku za poslovilni govor in gasilcem.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Zalujoči: žena Marija, hčerka Cvetka z možem Jožetom in hčerko Simono ter sinova Franc in Alojz

*Oh, kako je prazna hiša naša,
ker tebe, dragi očka, v njej več ni,
iščem tvoj glas, pa ga ni.
Solza, žalost, bolečina, ki hudo boli.
Ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedi in pradedi

Alojz Čerpnjak

iz Doljnih Slavec 66

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem iz domače in drugih vasi, ki so ga pospremili na njegov zadnji dom, darovali vence, šopke, sveče in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Hvala celotnemu zdravniškemu osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu, posebna hvala pa zdravniku dr. Čurčiču Zdravstvenega doma Grad za lajšanje bolečin. Posebna hvala snahi Kristini iz Motovilec za pomoč med njegovo boleznijo in hčerki Anici iz Vidonec. Hvala društvu upokojencev od Grada in govornici iz Motovilec za tepe besede slovesa ob odprtem grobu. Hvala pogrebništvu Banfi, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete pesmi.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!
Zalujoči: žena Ana, sinovi Stefan, Joži in Lojze z ženo Jožico, hčerka Anica, Micka z možem Lojzetom, Sidonija z možem Francem, Olga z možem Francem, vnuki Vesna, Albina, Olga, Jožica, Mateja, Silvo, Franc, Biserka, Gorazd, Sonja, Franc in Andrej, sedem pravnukov in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po kratki in težki neozdravljivi bolezni nas je v 74. letu zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Viktor Šbül

iz Skakovec

Ob izgubi našega dragega pokojnika se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in znancem, ki ste ga tako številčno pospremili k zadnjemu počitku in nam izrekli sožalje ter darovali cvetje in sveče.

Iskrena hvala g. duhovniku Jošarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbeniku za odigrano Tišino. Posebna hvala dr. Peričevi iz ZD Cankova in oddelku dr. Norčiča na kirurgiji v Rakičanu za zdravljenje in lajšanje bolečin v težkih trenutkih. Hvala tudi kolektivom LB Pomurske banke, KZ Panonka in NTK Moravske Toplice Sobota.

Hvala vsem, ki ste ga cenili in imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu!

Zalujoči vsi, ki smo ga imeli radi

*V življenju le delo na
zemlji si spoznala, sedaj
od vsega truda si zaspala.
Odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate ostal bo večni spomin.*

ZAHVALA

V 83. letu smo izgubili drago mamo in staro mamo

Ano Andrejek

iz Martinja

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, sosedom za pomoč, izrečena ustna in pisna sožalja, g. župniku Camplinu za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke in vsem, ki so darovali cvetje, sveče in sv. maše, ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sin Jože s hčerko Matejo, hčerka Marija z možem Jožetom, vnuki Micka z možem Zdravkom, Miran, Kristijan, sin Avgust z ženo Micko ter vnukinja Monika in Nives

Potem ko je Štefan Smej - Sokrates v odkrivanju bistvenega v človeku videl tudi notranji del svojega črevesja, je pomurskemu narodu naznanil veselo novico, da ga bo spet kmalu prosvetljeval prek strani tega časopisa. Čestitke in izrazi nepristranskega navdušenja že prihajajo z vseh koncev naše male domovine.

Alexandra Nanovna - Rituperovna in Robertus Inhof - Luteranski sta se odločila določiti za delo v duetu; Sandiju Červeku - Bambiju nikakor nista mogla dokazati, da ju forma in vsebina gospoda Jacka Danielsa, doma iz Tennesija v ZDA, ne more zapeljati od prave umetnosti. Bambi se bo zato kmalu preselil v Pariz.

Andrej Gerencer - Broker se je po božji poti Lendavčana Jožefa Kocuna - Pharsa se sam odločil za študijsko pot. On je odšel s pomočjo države na sever v najrazvitejšo evropsko državo. Kot nam je uspelo izvedeti, tokrat ne bo prinesel domov programa sedežnih oblog za Muro pa tudi ne programa izpušnih loncev za audija. Na pot je namreč ponese nekaj paštet Hugo. Teh ni vzel s sabo samo zaradi nove uspešne pomurske blagovne znamke, ampak zaradi Hugojevega vlakca. Ta mu bo rabil kot promocijsko gradivo za pridobivanje koncesionarjev za novo železniško progo.

Ko je Andrej Horvat - Dandy slišal, da je angleška princesa lady Di seksala s svojim učiteljem jahanja, je še sam začel obiskovati šolo jahanja in po nekaj tečajih že obležal pod kobilo.

Bela Pavlič - Zainvesticijski se je odločil pomagati svojemu nekdanjemu podjetju Pomurskemu tisku in je tako iz občinskega proračuna prek avstrijskih bank že nakazal sredstva za odkup štiribarvnega ofsetnega stroja. Stroj bodo uporabljali za občinske potrebe informiranja. Po ugotovitvah Brigitte Bavčar - Eksministrice bi bil najprimernejši prostor za postavitev stroja obnovljeni radioklub, saj je to edina soboška obnovljena zgradba z nekajdesetletno garancijo za vgrajene gradbene materiale. Tiskarsko barvo bodo dostavljali radioamaterji s cisternami, s katerimi so nekoč vozili vodo.

BESEDAMI KONJ

BODITE Z NAMI - NE BOSTE SAMI

Trgovsko podjetje d. o. o.
Boris Kegl
69000 Murska Sobota,
Mladinska 60

PRESENEČENJA ZA NOVE NAROČNIKE!

30. 11.
1995

Kupon z odgovorom, polnim imenom in naslovom pošljite na dopisnici do naslednjega četrta na naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota

KUPON Nagradno vprašanje:

Katero vino je najboljšje?

GEZA
SE
ZLZA

DANES PRILOGA pen - za dober sen!

Bil je dan republike ali dešifrirajte naslov barvne reportaže v sredini Pena! Nekateri črke smo skrili zavoljo tujih obveščevalnih služb.
PEN - za dober sen!

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek so rejci pripeljali na sejem pujskov Turnišče 52 živali, prodali pa so jih le slabo polovico. Za par pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov, je bilo potrebno odšteti od 10.000 do 15.000 tolarjev.

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejmju rabljenih avtomobilov pri soboškem Agroservisu že lep čas niso prodali več kot 4 vozila. Minulo nedeljo so lastnike zamenjali le trije avtomobili.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Jugo 45	1988	69.000	2.500 DEM
Opel Astra 1,6i	1992	50.000	17.000 DEM
Zastava 101	1986	89.000	2.000 DEM
Zastava 128 1,1GL	1985	80.000	2.300 DEM
Golf D	1983	100.000	3.500 DEM
Golf 1,8GT	1989	125.000	12.500 DEM
Škoda Favorit	1993	18.000	9.000 DEM
Renault 4GTL	1988	117.000	3.400 DEM
Lada Samara	1989	61.000	5.700 DEM
Fiat Uno 60S	1987	57.000	6.000 DEM
Jugo 45 Koral	1990	62.000	3.600 DEM
Zastava 126P	1989	57.000	1.650 DEM
Ford Escort 1,6 Ghia	1991	176.000	18.200 DEM
Renault 5 Campus	1992	51.000	10.000 DEM

Za tradicionalno trgategav na god sv. Miklavža so v Radgonskih goricah prihranili hektarski nasad rizlinga na Janževem Vrhu. Da grozdja ne bi pozobali ptiči, so trte zavili v mreže. Te dni pa so že začeli z rezjo trte, ki je sicer pri večini vinogradnikov spomladansko opravilo. V Radgonskih goricah pa tudi pripravljajo zemljo na površini 4,5 hektarja, kjer bodo spomladi zasadili nove trsne cepljenke. Obnova hektarja vinograda stane, kot je povedal direktor inž. Franc Škorbar, 5.000.000 tolarjev. V sosednjem Vinogradniškem gospodarstvu Kapela pa bodo imeli na površini 0,30 hektarja božično trgategav. Tudi tam so sladko grozdje zaščitili pred nepovabljeni čivkači. - Fotografija: F. Kl.

RADENCI - Občina Radenci je objavila izdela razvojnega projekta Celostnega urejanja podeželja in obnovo vasi. Izdelava bo stala okrog 3.000.000 tolarjev, projekt pa bo vključeval celotno območje KS Kapela in delno KS Radenci. Javni razpis za podobna dela je objavljen tudi za območja KS Negova, Spodnji Ivanjci ter Cerkevjak, ki pa so v drugih občinah. (G. G.)

Cene sadja in zelenjave

	Trznica	Gornja	Radgana	Ljutomer
Jabolka	80	60		
Banane	129	130		
Limone	200	240		
Brozje	360	310		
Mandarine	180	200		
Kivi	250	250		
Endivija	200	180		
Mehka solata	250	250		
Rdeči radič	200	200		
Paprika	250	200		
Paradiznik	300	220		
Čebulo	120	70		
Česen	300	300		
Zelje	100	40		
Rdeče zelje	-	80		
Krompir	30	30		
Jajca	16	10		

Lendavski perenci

Jožef I., Jožef II. in Jožef III. so se srečno vrnili iz Kenije. Tisti, ki smo jih po vrnitvi videli, smo opazili na njihovi koži neke spremembe, a nič se ni bati, da bi bilo kaj hudega, le zagoreli so. V Afriki zdaj pač ni zima kot pri nas! Z našimi Jožefi pa je pripotoval tudi Marjan Kardinal iz Dobrovnika, ki spada v Občino Lendava, zato se mu opravičujem, ker ga nisem omenil že v prvem poročanju o naših traktoristih. Pojasnim naj, da ne gre za kardinala (najvišji dostojanstvenik za papežem), saj ga Slovenija ne premore, ampak za Prleka, ki je našel topel dom v moji občini (pri Marjki), zna pa seveda voziti tudi traktor. Izlet v Afriko mu je dobro del, saj je že nekaj časa predsednik Turističnega društva Dobrovnika. Kot drugi traktoristi, je tudi on malo pokukal v safari, kam drugam (o namigovanjih glej prejšnje Perece) pa seveda ne, kajti na uho mi je prišlo, češ da so naše ženske (tudi žene) najljepše.

To tekmovanje traktoristov v Keniji je bilo v nerodnem času, saj je treba na vročo afriško celino, ko smo pri nas praznovali martinovo. Na trije Jožefi in Marjan so vinogradniki in tudi dobri kletarji, ki brez domačega vinca ne morejo niti vna drugem svetu, zato so s seboj ponese nekaj steklenic vina iz našega vinogradniškega okolisa in na sam god sv. Martina so jih odprli in - izpili. Oh, kako je teknil ta (poleg ženske) najslajši strup, kakor o njiju pravi ljudski pregovor. Ja, tako je: nekaj kisa in malo cenjena lendavska vina niso več kar tako, če pa jih pijejo celo v Afriki! Pokušali pa so jih tudi vitezji in drugi udje gradiščanskega viteškega reda, ki so se sešli v Murski Soboti, da bi medse sprejeli nove dostojanstvenike. Kdove, zakaj so ocenjevali le lendavska vina in ne tudi tista, ki rastejo na Goričkem? Vem pa, da so so zaradi tega ob en ud, iz viteškega reda protestno izstopil predsednik goriških »goričancev«!

Ja, dragi moji, tako je na tem svetu: eni prihajajo, drugi odhajajo. Veliki Polani, denimo, so ostali brez direktorja. Tistega, ki je nekaj mesece »nadomeščal« onega, ki je bil pred njim, potem pa iz tekstilne dejavnosti odšel v elektroindustrijo. Po svoje me čudi, da v Kranjčevi Poljani ne morejo najti drugega »Lujčija«, kakor so sicer ogovarjali Lujčija Hozjana, ustanovitelja »Deloze«. Tako pravijo Industriji konfekcije, prav je zdaj menda IKO. Le zakaj se ducaj Polančanov ponaša s takimi naslovi (doktor, magister, inženir, ekonomist, pravnik ...), pa se ne upa spoprijeti s problemi domače tovarnice. Kaj pa, če je dragege: noče se zameriti sosedom, sorodnikom, prijateljem ... In kaj bo z »Delozom«? Vprašanje, ki bega tudi mene, ki sem sicer preprost kmet in upokojenec. Me ne bi smelo? Mar niso pokojnine odvisne tudi od uspešnosti naših firm?

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 28. novembra 1995, tečajji veljajo od 29. novembra 1995 od 00.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 28. novembra 1995 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.226,3616	1.235,00	1.270,00
Francija	100	2.509,5928	2.525,00	2.600,00
Nemčija	100	8.629,6646	8.780,00	8.940,00
Italija	100	7,7184	7,68	8,05
Švica	100	10.719,7694	10.795,00	10.105,00
ZDA	1	122,8001	124,10	127,20

NOVO! GOTOVINSKA POSOJILA* IN POSOJILA ZA NAKUP AVTOMOBILOV ODSLEJ BREZ DEPOZITA!

(* Rok vračila pri gotovinskih posojilih je največ do 36 mesecev.)

Znesek v SIT	Obr. mera	Rok vračila	Mesečni obveznost v SIT
500.000	13%	12 mes.	48.576
500.000	13%	24 mes.	24.784
500.000	13%	36 mes.	17.509
500.000	13%	48 mes.	13.899

AVTOSERVIS LAJTER

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER

DOBROVNIK

v SOBOTO,
2. DECEMBRA,
od 10.00 dalje
vabljeni
na predstavitev
vozil

EVROPSKA AVTOMOBILA LETA 1996

**Odhaja
1995**

pen

za dober s^{en}

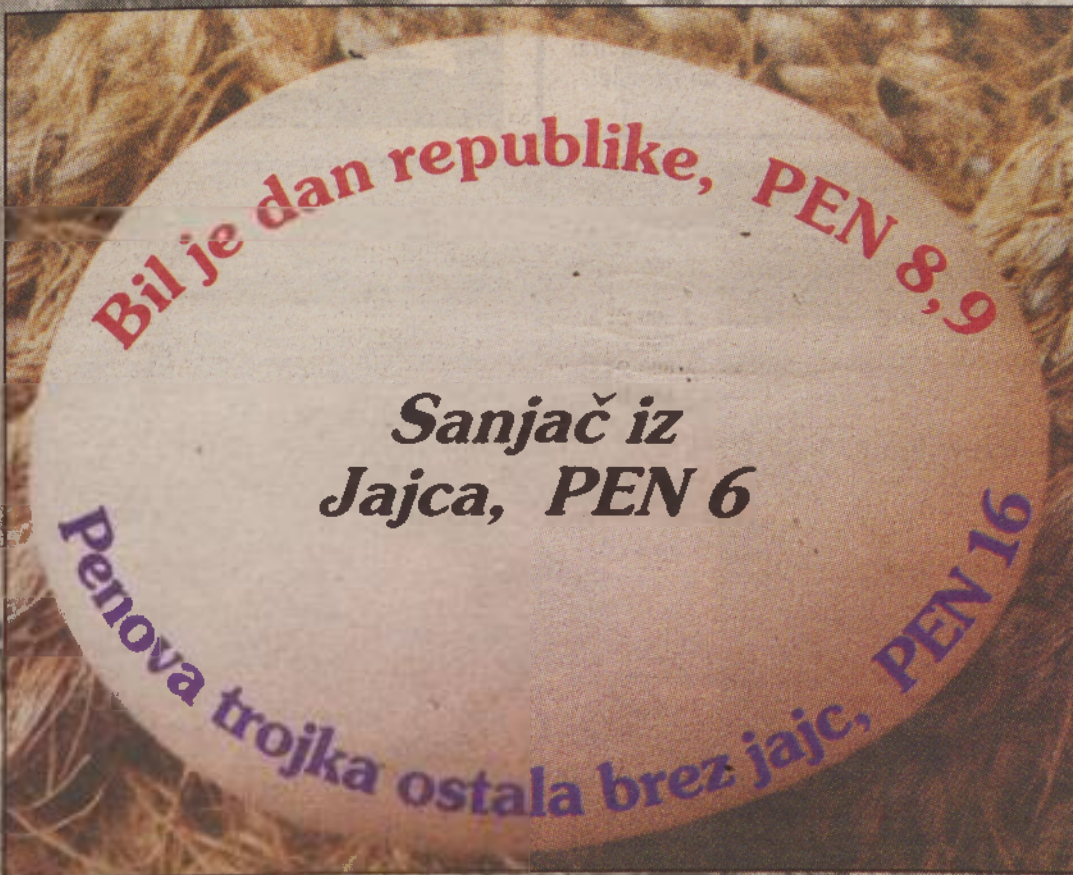

**Prihaja
1996**

Izšli smo na robu nekoč opevanih slapov, naslednjič bomo predzadnji dan v letu!

**Afera Prelog:
odvetnik Peter
Marinkovič,
PEN 5**

**Benkova zapuščina:
dedinji Ema in Edita,
PEN 4**

Bil je dan republike, PEN 8,9

**Sanjač iz
Jajca, PEN 6**

Penova trojka ostala brez jajc, PEN 16

**Sergeja se
predstavi, PEN 13**

**VESTNIKOV
MESEČNIK**

četrtek,
30. novembra,
1995,
8. številka

KOGA SE BOJI SIMONA WEISS

Jujujujij!

ali

Marsikdo je prepričan, da je življenje zvezd slovenske zabavnoglasbene scene polno veselja, dobre volje, sprejemov in mastnega zaslužka. Morda je vse skupaj res, ampak obstaja tudi druga plat medalje: delaš, ko drugi pijejo in se zabavajo, nimaš dovolj časa za družino, vedno si na očeh javnosti, ki zna biti neusmiljena. Prav zato ni niti najmanj čudno, če sta Simona Weiss, ena najuspešnejših slovenskih pevk, in Slavc Kovačič, član skupine Čudežna polja, zgrožena, njuna tesnoba je očitna. Pen pa nima natančnih informacij, kaj konkretno ju je preplašilo.

KAM MERI KAZALEC SLAVCA KOVAČIČA?

PEN - ich weiss nicht, wenn!

PREKMUREC NA BAVARSKEM PENU

Očitno jih ni tako malo, ki radi posedijo na (ali ob) kakšnem posebej markantnem »penu«. Tale je dovolj velik, pa še nemški, natančneje bavarski je. Kot pravi lokalpatriot pa je z njim Janez Hajnal, zaljšalec Potrošnikovih izložb. Da bi poudaril svojo slovenskost, je vrli Janez tudi v bavarskem gozdu privlekel na plano slovenska izdelka. Ker ne smemo delati zastoj reklame, upamo, da se ne vidi natančno, kaj drži v rokah, če pa se, na zdravje!

ŠIFRER SE SELI NA VANEČO

»Tutajo«, kjer »tutajo« pa vsaj deloma tudi resno mislijo: Andrej Šifrer, slovenski avtor prijetnih pesmic in napevov, se bo udomačil v Prekmurju, natančneje na Vaneči. Tam je namreč poskušal pristno goričko vino, ki mu je stopilo v glavo - pa ne tako, da bi ga opijani, pač pa je v njem dozorela odločitev, da si bo na Vaneči kupil košček zemlje in prideloval domače vino, ki ga bo pod blagovno znamko GORIČ-AN (Goričko, Andrej) prodajal na tujem in doma. In ko imaš enkrat žlahnto kapljico v svoji kleti, je čisto vseeno, če je vse manj dobrih gostiln! Med kandidati za Šifrerjevega vinogradniško-kokletarskega mentorja omenjajo gospode Ladislava Györeka, Alojza Kisilaka, Ernesta Novaka ml., Ernesta Novaka st., Nikolo Belamariča in Janija Žilavca.

foto: ERNO

HIK!

NIKOLINISTE SAMI,

GASILCI SO Z VAMI!

Na pomoč!

Eden najpomembnejših telekomovcev naše dežele in župan najbolj nogometne slovenske vasi Jože Kavaš skrbi za stik z volilci. V mesecu požarne varnosti je na primer v melinski gostilni Horvat gasilcem kupil bograč (ali golaž?). Ob njem je beltski občinski svetnik Andrej Zdravec, tudi član SKD-ja in gasilski poveljnik. Zatrjujejo, da so podobni sprejemi usodnega pomena za budnost in pripravljenost gasilskih prostovoljcev!

Fotografija: Lipe

NASLOV

ZAPOZNEU POZDRAV
S TREZINEGA SENJA

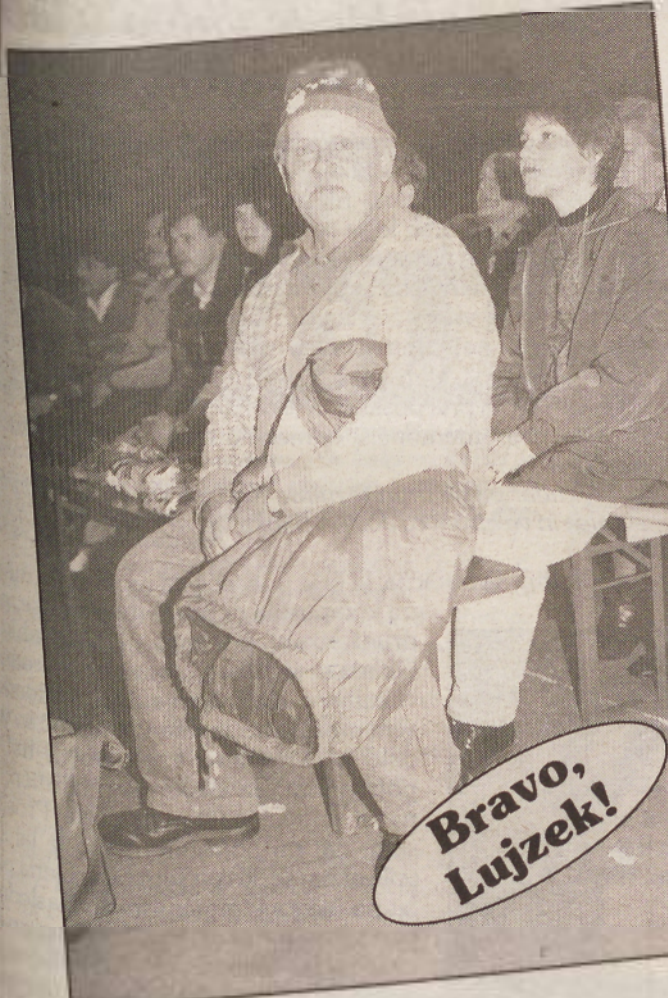
TER'ZINUA ZGODAJ VSTALA,
ŠE POPRED KO SONČECE

NA PÉN SE JE USEDLA,
SVOJ'GA LJUB'GA ČAKALA

LIP

POJOČI ALOJZ IZ ROBADJA

Bravo, Lujzek!

V Penovih Tutah si cer ne poje, a to še ne pomeni, da ni tovrstni talent – Alojz Kosi iz Robadja pri Štrigovi na Hrvaškem poje in misli tudi slovensko. Obiskuje naše javne prireditve, ob petju tudi igra na frulico in dobiva nagrade. Lujzek s frulico, kot mu med drugim pravijo, je za Pen izjavil, da je pripravljen »frulati« tudi za našo firmo. Za začetek in preizkus naj bi to počel vsak delavnik med sedmo in osmo v drugem nadstropju rumene hiše v Ulici arhitekta Novaka 13, ko se zbirajo tisti, ki pišejo in govorijo – pa tudi tržijo – za vas.

STRAH GOSPE WEISS POJASNJEN

Pen vas nikoli (ali pa redko) ne pusti brez odgovora. Zato že kar takoj pojasnjujemo strah Simone Weiss, ki pa je bil upravičen. Očitno se je vrla estradnica ustrašila poljuba Geze Farkaša. Ampak Gezi je uspelo, Simona pa je na tej fotografiji že bistveno manj prestrašena kot na prejšnji. Morda pa se je bala, da »zezajočega se« cmoka ne bo ...

MARKANTNE ŽENSKÉ

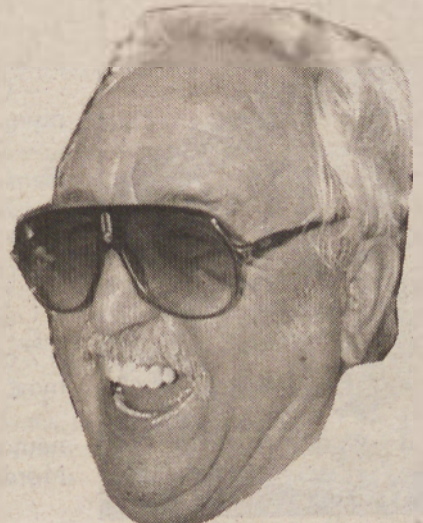
Njena zasluga je, da Radin vrsto let velja za najbolj urejen in čist hotel pri nas. Kot gospodinja hotelov v radenskem zdravilišču je prav gospa Šandorjeva poskrbela za to, da so gostje dobili na vzglavnik kakšen bonbon ali vrtnico v sobo. Turizem zgolj s hotelskimi zidovi in brez duše ni to, kar naj bi bil. Poslanstvo, ki ga Elica opravlja z lahkoto in prirojenim občutkom za sočloveka, je v Radence ponovno privabilo prenekaterega gosta. Pred leti so jo snubili za šefinjo vladnega protokola v Ljubljano, pa je ostala zvesta Radencem in zdravilišču. Je tudi na čelu slovenskih hotelskih gospodinj, ki jo vabijo na različna srečanja in predavanja. Veliko dobrih gostov, Elica Šandor, in veliko Elic, slovenski turizem!

ELICA ŠANDOR

MAKS TANCINGER OSTAJA MINISTER

Ceprav je bil deležen številnih kritičnih pripomb, ko je obiskal Pomurje, bo minister za gospodarske dejavnosti do nadaljnjega (upamo, da tudi do izida Pena) še opravljal svoje delo. Dvorano soboškega gradu so namreč obiskali ministri Združene liste, da bi zbranim povedali o razvojnih možnostih naše pokrajine. To so skušali kulturnik Pelhan, delavka Klinarjeva in gospodarstvenik Tajnikar. »Od česa bomo živeli jutri?!« je ves razburjen spraševal sebe, predvsem pa ministra mož s fotografije, »bujraša« in mestni svetnik Martin Žizek. Pri tem je gospoda ministra kar nekajkrat pompenoval Tancinger. Kljub milozvočnemu pričetovanju župana Gerenčerja, da gre za Tajnikarja in ne Tancingerja, se Žizek ni dal motiti. Ob koncu je napako le popravil, danes pa se – kot je razvidno – zaradi nje sladko smeji.

SOBOTA POSTAJA VELEMESTO

Kje so časi, ko je bil v Soboti samo en semafor in si lahko parkiral, kjer se ti je zahotelo ... Očitno so za vedno minili. Kolone, kot jo vidite na fotografiji in je posneta v križišču Gregorčičeve in Ulice arhitekta Novaka, so vsakdanjost. A v nasprotju z normalnim kapitalističnim svetom, kjer je gneča samo takrat, ko prihajajo in odhajajo iz službe, je pri nas na cesti preveč avtomobilov malone ves dan. Pa kaj bi to, glavno je, da smo zdravi (kako dolgo ob toliko izpušnih plinih še bomo, pa vprašajte na kakšnem zavodu ...)!

S pričujočim zapisom popravljamo krivico iz ene prejšnjih števil Pena, ko smo objavili fotografijo smejočega se gospoda Žizka, ne da bi karkoli pripisali. Takrat je tako želel tiskarski skrat, tokrat pa je za besedilo poskrbel sam neizprosni Tancingerjev (Tajnikarjev) kritik.

EMA BENKO

»Zavestno sem se odločila za usodo Benkovih«

BENKOVA

ZAPUŠČINA

EDITA BENKO

»Svoje ambicije vidim v luči Benkove tradicije«

- V povojnih časih, ko je črtenje Benkovih veljalo za domoljubno dejanje, ste postali dekle, nato pa žena Jožeta Benka mlajšega.

- Ljubezen se ne ravna po politiki in ideologiji. Jaz sem hodila takrat še v ekonomsko šolo in gospod Benko, kot sem ga v začetku spoštljivo naslavljala, me je vedno počakal pred šolo, ob nedeljah in večernicah prihajal pred cerkev in me pospremil domov. Po nekaj mesecih je dejal, da bi rad prišel k nam. Čakal je pred hišo, ko sem povedala očetu za Jožjevo željo. Oče, v Soboti dobro znan medicinar, je nasprotoval, vendar moj spremljevalec je že vstopil in oče se je vdal. Tako je začel zahajati v našo hišo, in ko so me po končani šoli z dekretom premestili v Celje, me je Benkov fant tudi tam obiskoval in prav tako v Ljubljani, kjer sva se poročila. Vidite, bila je le navadna ljubezna, kot jih je bilo in jih bo še na milijone in milijone, strne zgodbo svoje ljubezni 67-letna Ema Benko, že nekaj let na invalidski voziček priklenjena upokojena bančnica ter profesorica knjigovodstva, računstva, statistike in ekonomike.

- Če bi se pred vojno poročili z Benkovim sinom, bi vam zavidala vsa Sobota, toda 1946. leta so vas mnogi pomilovali, saj je nekoč najbogatejša družina ostala brez vsega in je veljala za politično neprimerno.

- Po vojni so imeli še tri hiše in jaz sem prišla na njihov dom, kjer sta zdaj mesnica in upravna zgradba Pomurke. Toda na željo stare gospe Benko smo se 1947. leta odselili v Nyogor na Mažarsko, upajoč, da nas bodo končno pustili pri miru. A tamkajšnji oskrbnik tistovega posestva nas je prijavil in morali smo v Szombathely, potem v Győr in na koncu v Pesto, kjer so nas izročili Jugoslaviji. Naš križev pot se je začel v Beogradu, nadaljeval pa se je v Ljubljani, Mariboru in v soboških zaporih. Mene so sicer po enem mesecu izpustili, gospo Benko in Jožija pa so premestili v mariborski zapor. Nikoli ne bom pozabila, kako je upravnik zapora vsak dan prihajal pred vrata moje celice in govoril: »No, kako se kaj počutite, Hancova? Voni na Glavnem trgi vislice že stojijo. No, kak se kaj počutite, Hancova, zdaj, ka do vas vesili ...« Kmalu so moža in njegovo mater premestili v mariborske zapore, vendar dolgo ni bilo sodne obravnave. Hodila sem od vrat do vrat in prosila, naj jima čim prej sodijo. Sodba je bila zelo huda: moža so obsodili na odvzem vsega premoženja in na 15 let zapor. Višje sodišče mu je kazen znižalo na pet let in vseh pet let je tudi »odsedel«. Kazen je prestajal v štorski železarni in medve sva se tudi nastanili tam v enem od blokov, po slabem letu pa smo se preselili v Maribor, kjer je imela tašča pol hiše. Zaposlila sem se v banki, pozneje pa kot profesorica delala na ekomonski šoli, dokler me ni pred dobrimi dvajsetimi leti zadela kap.

SOBOŠKA ...

S stečajem Mesne industrije Pomurke se ponovno postavljala v ospredje zanimanja javnosti vprašanje vračanja premoženja Josipa Benka, pogubljenega v doslej še vedno nerazjasnjanih okoliščinah 1945. leta. In mu je sodni senat po 48 letih povrnil dobro ime in premoženje. Snaha Ema in vnukinja Edita Benko sta leto dni pred tem vložili zahtevek za denacionalizacijo celotnega premoženja. Iz dokumentacije je razvidno, da je imel Josip Benko veliko premoženja v Murski Soboti, Čakovcu, Zagrebu, Rumi, Belem Manastirju, Novem Sadu, Beogradu, Dubrovniku, Splitu, Mostarju, Sibeniku ter v Nyogorju, Ikervarju, Kilitiju in Szeplaku ob Blatnem jezeru na Madžarskem. Nekdanje Benkovo premoženje je še zdaj v lasti nekaterih soboških podjetij. Po odluku sodišča, na katerega se je večina sedanjih lastnikov pritožila, morajo vrniti nepremičnine Mesna industrija Pomurka, Pomurski tisk, Potrošnik, Pomgrad, Gozdno gospodarstvo, Vrtnarstvo, Živinorejsko-veterinarski zavod, Kmetijsko gospodarstvo Rakičan, Avtobusni promet. Zemljišča in gozdove je imel v Mačkovcih, na Hodošu in Moti, prodajalne pa v Celju, Mariboru in Ljubljani. Doslej so v naravi vrnjene zgradbe v Murski Soboti, Mariboru, v Celju in 120 hektarjev gozda na Hodošu. Za vračanje preostalega premoženja teče pravični postopek na sodišču. Dedinji zahtevata tudi vse terjatve, izkazane v Benkovi tovari po bilanci iz junija leta 1945 z vsemi zalogami blaga. O usodi Benkove mesnice in upravne zgradbe bi lahko napisali dolgo zgodbo, ki ima v zadnjem času vedno več akterjev. Nedokončana zgodba o vračanju se bo morda razpletla na sodišču v Ljubljani.

... IN MARIBORSKA

njen odnos do mojega očeta, tisto globoko navezanost matere in sina. Mislim, da sem ga tudi jaz podoživljala s svojim očetom. Poglejte te portrete na steni. Stari oče, energičen, skoraj v gospodovalni drži se je postavil pred slikarja. Najbolj je zgovorna sta njegova desnica in njen energični stisk. Stara mati izžareva blagi značaj in njen obraz ji je precej podoben. Jaz sem nekje med njima ... Moje poreklo me nikoli ni obremenjevalo in tudi zdaj ne, vendar bi lagala, če bi tajila, da je zdaj vse enako kot prej. Tudi jaz sem se spremenila, vendar ne tako, kot so drugi morda pričakovali. Njen sproščeni smeh napolni vse kotičke prefinjeno urejene dnevne sobe.

- Pravijo, da ste najpremožnejša Slovenka.
- Kar mislijo nekateri, je daleč od resnice, mnogo premožnejših ženk in moških je. Vedno sem živela v okviru svojih možnosti, tudi hčerko, ki je študentka biologije in nemškega jezika, sem navajala na skromnost. Moram razmišljati o vsakem tolarju, preden ga kam vložim. Poiščite je iz Benkove zapuščine, dolgo ga nisem mogla obnoviti. Šele lani mi je uspelo zbrati dovolj denarja za mizarja. Vendar pa sem vztrajna. Obnovila sem hišo, srčno rada si želim odkupiti v hiši naše nekdanje stanovanje, toda ne uspej zbrati dovolj denarja. Da sem lahko obnovila to hišo, sem morala prodati stanovanje v bloku. Vse veliko stane, da o državnih apetitih sploh ne govorim, na koncu skoraj polovico vsega pobere davkarija.

- Veliko vztrajnosti boste potrebovali v boju za devišstvo in pa tudi, če boste želeli uspeli v poslovnem svetu. Morda so vaši načrti povezani tudi z nekdanjim Benkovim imperijem?

- Zakaj pa ne. Počutim se dovolj sposobno, da bi lahko kaj ukrenila, seveda ob pomoči dovolj sposobnih strokovnjakov. Ekonomsko nisem najbolj podkovana, na fakulteti sem študirala jezike, vendar mi je delo v marketingu prineslo marsikatero izkušnjo. Volje mi ne manjka in zdaj je še čas, da kaj ukrenem. Sicer pa, kdor ne tvega, tudi ne pridobi. Navsezadnje je življenje brez ambicij precej bedno.

- Verjetno vam tudi ponudb ne manjka, Ludvik Prekoršek je povedal, da se z dediči dogovarja za odkup deleža v Mesni industriji.

- Omenjeni gospod je dal ponudbo za odkup, vendar nisem zainteresirana ...

- To pomeni, da se bo na živilskih izdelkih spet se pojavila Benkovo ime?

- Zakaj pa ne?! Razmišljali smo, da bi mesnice v Mariboru in Celju spet preimenovali po Benku. Žal Benkovi recepti, po katerih so ga poznali celo v Grčiji, niso ohranjeni.

- Vseskozi ste obdržali priimek Benko.

- Saj sem vendar Benkova ...

Z okna hiše v Gosposki ulici je lep pogled na mariborski most, na staro kavarno ob robu Lenta.

- Maribor je mesto moje mladosti. Verjetno ste nameravali vprašati, če bi se preselila v Mursko Sobo. Morda. O tem nisem razmišljala ...

Resnica

Petra

Marinkoviča

NIKOLI NIKOLI

NISEM HAZARDIRAL, PREKUPČEVAL Z MAMILI

Primer podjetja Goldeja in njegovih lastnikov Prelogovih iz Radenec – o tem je Pen že poročal – še vedno buri duhove levega in desnega brega Mure. Krog tako ali drugače vpletenih v zadevo, ki diši po finančnem kriminalu, začinjena pa naj bi bila tudi z mamili, se širi iz dneva v dan. Oglašajo se tisti, ki so verjeli oglasni ponudbi podjetja, mu posodili denar za visoke obresti in sedaj zahtevajo obljubljeni, pa tudi tisti, ki želijo pri odmotavanju zapletenega klobčiča pomagati. Tako so se z anonimnim pismom, podpisanim z »Ogorčeni bivši prijatelji iz Radencev in okolice«, poslanim dopisništvu Dela in delno tudi objavljenim 11. novembra, oglasili dobrotniki, ki želijo slovensko javnost seznaniti z nekaterimi dejstvi, ki so povezana z afero Prelog. V njem obtožujejo Prelogove in njihovega odvetnika Petra Marinkoviča nečednih poslov. V anonimki grdo obtoženemu je Pen ponudil prilžnost, da pove svojo resnico.

Po večkratnih stikih sem ugotovil, da so moji stranki – oba Prelogova – kot fizični osebi in njuno podjetje v težkem položaju.

praksi običajno: dolgove je potrebno vrniti, z dolžniki se je potrebno dogovoriti, in če ti izberejo sodno pot, sem ju poučil, da se lahko poseže na vse njuno premoženje. Malce pomirjena sta takrat odšla. Pozneje sta mi začela v pisarno prinašati določene papirje – ko so bile že sodne intervencije, torej tožbe. Takrat sta mi Prelogova, to je bilo 19. 9., ko je bila tožena tudi Goldeja, podpisala običajna pooblastila za zastopanje. Nastopal sem v skladu s temi pooblastili in opravljal svojo funkcijo v posamezni zadevi kot odvetnik. Praviloma sem priznaval terjatve in zahtevke nasprotnikov, razen ko niso bili utemeljeni.

Glede na opisano v zvezi z gospodom, ki naj bi Prelogove pretepal in za katerega se je pozneje izkazalo, da se je imenoval »Sved« – njegove podatke imam –, sem v imenu gospoda Preloga oblikoval odškodninski zahtevek zaradi posledic pretepa in materialne škode, ki je bila povzročena. Ta odškodninski zahtevek sem mu poskušal vročiti 5-krat, a vedno brezuspešno. Čez nekaj časa sem prejel od gospoda odvetnika Šafariča v imenu tega gospoda zahtevek, naslovljen na Prelogove, v višini 15.000 DEM. Istočasno sem gospodu Šafariču uspel vročiti Prelogov odškodninski zahtevek z izjavo o pobotu terjatev. Na vse to do danes nisem prejel nobenega odgovora. Pozneje so se vrstili še drugi zahtevki zoper Prelogove in vsakokrat sem po posebnem pooblastilu, ki ga je bilo potrebno vsakokrat predložiti na sodišču, Prelogove tudi zastopal.

Po večkratnih stikih, zlasti v začetku septembra, sem ugotovil, da so moji stranki – oba Prelogova – kot fizični osebi oziroma občana in njuno podjetje v težkem položaju. Ugotovil sem, da ti ljudje ne morejo več tako

živeti. Nekega dne sta mi povedala, da sta zapustila svojo hišo v Radencih in se naselila v drugem kraju. Prosila sta me, naj tega naslova ne povem nikomur. To sem jima obljubil z dopolnitvijo, da z našim dogovorom seznanim organe UNZ, ki jim bodo Prelogovi v šestih urah na voljo.

Moja pooblastila od Prelogovih so razvidna iz vsakega sodnega spisa. Pooblastilo podjetja Goldeja, eno in edino, je bilo datirano 19. 9. 1995. Torej moje delo pri zadevi Goldeja in sodelovanje z njenimi lastniki Prelogovimi je bil čisto profesionalno ter na pobudo in željo Prelogovih.

PENI: V anonimnem pismu vas »ogorčeni prijatelji iz Radencev in okolice« obtožujejo, da sta bila z gospodom Prelogom kvar-topirska kolega, da sta skupaj prekupčevala z mamili, da sta prestopala slovensko-avstrijsko mejo brez carinskih pregledov, da ste vsi skupaj živeli na visoki nogi brez finančnih težav, skratka, da ste se ukvarjali z umazanimi posli. Kakšna je vaša resnica?

PETER MARINKOVIČ: Nikoli nisem v času bivanja v Sloveniji z nikomer kvartal, nazadnje sem igral s kolegi pred odhodom v vojsko za vino in jagnjetino v Dalmaciji. Nikoli nisem kvartal in sodeloval v hazardnih igrah, ne s Prelogovimi ne z drugimi. Z mamili nikoli nisem prekupčeval in mislim, da v takšno skušnjava ne bom nikoli prišel. Po moji oceni je to najhujša oblika kriminala, namreč ubiti človeka z orožjem je zločin, z mamili pa človeka uničuješ postopoma in premišljeno z dobičkonosnim namenom iz dneva v dan dolga leta, z njim vred pa uničuješ tudi njegove najbližje. S tem se nikoli nisem ukvarjal, nikoli nisem pri tem sodeloval in nikoli se niso pri meni dogajale kakršne koli transakcije. Osebe iz avtomobilov s tujimi, hrvaškimi registracijami me nikoli niso obiskovale, ne doma ne v pisarni. Moja edina službena zveza z osebami iz sosednje Hrvaške je delniška družba, ki jo zastopam na soboškem sodišču zaradi čisto navadnega majhnega gospodarskega spora. Z občani iz Hrvaške, razen z mojimi sestrami iz Zadra, s katerimi si telefoniram in dopisujem, nimam stikov. Sicer pa moji sosede iz Prisojne ulice v Radencih, kjer stanujem že štirinajsto leto, lahko povedo, kolikokrat so videli avtomobile s tujimi registracijami in obiskovalci, ki bi bili namenjeni k meni.

PENI: Kdo stoji za temi pismi?

PETER MARINKOVIČ: Iz vsebine tega pisma je jasno, da stoji za njim oseba, ki me želi diskreditirati in mi škoditi kot odvetniku, ne pa kot

državljanu oziroma osebi. To je torej oseba, ki sem jo s svojim odvetniškim delovanjem po njenem mnenju spravil v neugoden položaj. Menim, da takšnih oseb ni veliko. Prepričan sem, da če bi dobil vsaj avtentičen prepis tega anonimnega pisma, bi po moji strokovni analizi v zelo kratkem času ugotovil, kdo je.

Obtožbe, navedene v anonimnem pismu, so Marinkovičeve hudo prizadele. Tako je soproga Petra Marinkoviča, ki je ravnateljica na srednji gostinski šoli v Radencih, takoj po objavljenih obtožbah svoje sodelavce zaprosila za mnenje, če lahko to delo sploh še opravlja. Kolektiv se o tem ni hotel niti pogovarjati.

Reakcija Nataše, hčerke Petra Marinkoviča: »Atek je res, da si gangster?« Peter Marinkovič: »Ja, tako piše v časopisu.« Nataša: »Torej imaš veliko denarja in mi ne boš več rekel, da nimaš denarja za mojo novo flavto.«

PENI: Kakšna bo vaša naslednja poteza, povezana z anonimko, kako se boste branili?

PETER MARINKOVIČ: Glede anonimnega pisma in teh hudih obtožb – ne glede na to, koliko to prizadene mene in mojo družino – sem se dolžan in se moram braniti zaradi odvetniškega stanu. Večina mojih kolegov mi je že telefonirala, mi izrazila vso podporo in pomoč ter izjavila, da navedbam v anonimki ne verjame. Zaradi odvetniškega stanu se moram braniti in zadevo prej ali slej razčistiti v skladu s slovenskim pravnim redom. Z dovoljenjem, ki sem ga dobil od pomurske odvetniške zbornice, sem dolžan sredstvom javnega obveščanja odgovoriti na vsa vprašanja, ki ne presegaajo pravil poklicne tajnosti in strogo zasebnega življenja. Koristil bom pravico, ki mi jo daje pravni red, da časopisi objavijo moj odgovor na anonimko. Preostane mi še pravica po kazenskem zakoniku, da ukrepam zoper avtorja oziroma pisca kot tudi po pravilih odškodninskega prava – o tem se bom odločil v naslednjem tednu. Istočasno bom zaprosil Društvo novinarjev Slovenije, da mi posredujejo njihove interne predpise, ki v uradnih listih niso objavljeni, in bom sprožil zoper pisca članka v Delu ustrezen postopek, ker menim, da ni ravnal po načelih etike in stroke novinarskega delovanja.

PENI: Gospod Marinkovič, afera Prelog je povezana tudi z vašim imenom. Na kakšen način je odvetnik Peter Marinkovič vključen v zadevo, pri kateri gre za sum finančnega kriminala in prekupčevanja z mamili?

PETER MARINKOVIČ: Moj stik s podjetjem Goldeja, d. o. o., iz Radencev je bil prvič vzpostavljen 6. 5. 1994, ko sem na prošnjo tedanjega prokurista Janka Preloga starejšega pripravil listine za dokapitalizacijo podjetja, ki je morala biti opravljena v skladu s slovenskim zakonom o gospodarskih družbah. Listine sem pripravil, jih vložil pri registrskem sodišču v Murski Soboti in podjetju za opravljeno delo po običajni tarifi tudi izstavil fakturo, ki je bila plačana. Po tem s podjetjem Goldeja nisem več sodeloval. V letošnjem letu, ko sem prišel z dopusta, to je 1. avgusta, sta me zakonca Prelog – g. Prelog starejši in njegova žena Anica – zgodaj zjutraj počakala pred mojim stanom z željo, da se strogo zasebno pogovorimo. Takrat mi zaupala, da sta s poslovanjem podjetja Goldeja zapredla v težave, da terjatev do upnikov ne moreta reševati sproti in da ju ljudje na grd način izsiljujejo in tudi fizično napadajo. Nekemu gospodu bi morala že do tedaj plačati določeno vsoto – manjšo vsoto DEM –, in ker nista mogla plačati, je najprej prišel sam, gospoda Preloga pretepel s trdim predmetom, ki ga je nosil v vrečki, nato sem razbil še šest manjših in dve veliki šipi v njihovi trgovini v Veržuju. Nekaj dni kasneje sta Prelogove obiskala dva gospoda, se predstavila kot sodelavca agencije Modras – zanjo sta Prelogova slišala prvič – in mi povedala, da jih je najel gospod, ki ju je nekaj dni pred pretepel, z namenom, da izterjata dolg, ki bi naj znašal 15.000 DEM. Ker Prelogova tega denarja nista imela, mi bila znova tepena. Pozneje so jim ljudje iz agencije Modras – tako so se vsaj predstavili, med njimi je bila tudi Anica – večkrat grozili po telefonu. Skratka, uvidel sem, da sta Prelogova nemočna, da sta zabredla v težave in da potrebujeta nasvete. Svetoval sem jima, kot je to v naši

Vse obtožbe v anonimnem pismu so neresnične. Moram uporabljati besedo RESNICA, kajti spada v način kulturnega izražanja, h kateremu smo odvetniki zavezani. V jezici pa bi vse to lahko imenoval tudi LAŽ.

Z Brionov na prekmursko »tanyo«

Skozi sivino jutra tam nekje izza Črnega loga prodirajo prvi sončni žarki. Dober streljaj od vasi samuje »tanya«, zapuščena domačija, nekoč dom dveh »starih zakoncev, potem zmočičke zaljubljenec in danes začetek nekaj smelega. »Pred dnevi je prispela prva pošiljka petih damjakov, še na trideset in na pet muflonov pa čakamo,« pripoveduje Jože Horvat, mlad podjetnik, nov lastnik domačije in kakih šest hektarjev velikega posestva, kjer bo za turistične namene, ne pa za odstrel, gojil divjad, poleg muflonov in damjakov ob bližnjem naravnem vodnem viru divje gosi, race in droplje, nekoč avtohtono vrsto tudi v naših krajih, ki živi le še v rezervatih na Madžarskem. Zelo privlačna ponudba za turiste, obiskovalce in goste Horvatovega turističnega objekta, ki bo nared konec naslednjega leta. »Tanya« kot pravijo Madžari osamljenim domačijam, bo zablestela v svoji pravi, a vendar novi podobi, kjer bodo Horvatovi dnevno sprejemali največje turiste, skupine, ob koncu tedna pa vse tiste, ki radi pokušajo divjačino na sto in en način. Zato je Jože Horvat šel kar v Žiče, kjer je kupil damjake in muflone, katerih osnovna čreda bo štela okrog štirideset živali, za katere pa lahko povemo, da njihovi predniki izvirajo z Brionov, nekoč Titovega, danes Tuđmanovega otoka. O naložbah, o vsotah Jože Horvat nerad govori, vendar ko se je iz divje konoplje prikazalo mogočne damjakovo rogove, mu je pa ušlo: »Za tega sem pa plačal tri tisoč mark...«

ELLA PIVAR Fotografija: JUZA

Odkar so prispele prve živali, Jože Horvat dnevno vsaj za eno uro zapusti svoje znano gostišče ICUKA ter kot dober lovec in ljubitelj živali pogleda naokrog po »tanyi«.

SKORAJ BI SANJAL

Gojmir Cajnko, dolgoletni gimnazijski knjižničar, se je rodil 1923. v Jajcu. Od tam so se preselili v Travnik, kjer je obiskoval eno najboljših balkanskih jezuitskih šol, predavatelji so imeli tudi po dva ali tri doktorate. Potem je v Zagrebu eno leto študiral medicino in nato končal etnologijo z etnografijo. Vedno si je želel priti v Slovenijo, saj sta tako mama kot oče Slovenca. To se je zgodilo leta 1964, ko ga je iz Slavonskega Broda pregnal potres. Odtlej je v Soboti. Že pet let je upokojen, rešuje nagradne križanke (prav ob našem obisku je dobil nagrado - brivski aparat na baterije), šiva gobeline (napravil je 12 velikih) in se predvsem ukvarja z analiziranjem (razlaganjem) svojih sanj. Verjame v drugi, lepši, poduhovljeni svet in se zato ne boji umreti.

Pravzaprav ste sanjali o Murški Soboti, še preden ste bili prvič tukaj?

Da. Nikoli nisem bil v Soboti, pa sem o njej pred prihodom sanjal, kot če bi jo gledal od hotela Zvezda proti evangeličanski cerkvi. Še vedno vidim to sliko... obsijana je bila s soncem.

Kaj to pomeni?

Nekaj dobrega, da bo v Soboti lepo življenje.

To je bilo 1964., se je uresničilo?

Je. Zadovoljen sem - lep kraj je in ljudje so dobri. Tudi ženi, hčerki in sinu ugaja.

Zakaj veliko ljudi ne ve, da sanjajo?

Moraš se poglobiti vase - sam sanje proučujem že 60 let. Če se vam v sanjah zgodi kaj slabega, zjutraj takoj zapišite. Tudi če se vam zgodi kaj dobrega. Sčasoma boste spoznali, kaj pomenijo posamezni simboli v vaših sanjah, ker se ponavljajo.

Kdaj ste prvič dešifrirali sanje?

Ko sem bil še v gimnaziji v Travniku. In to po priimku. Priimek veliko pomeni. Če sanjam o Srečku Nikoliču,

GOJMIR CAJNKO

pomeni, da sreče ne bo nikoli (Nikolič). Če pa sanjam o Srečku Srečkoviču, potem sreča bo.

Še bolje bi bilo sanjati o Srečku Zdajšiču ...

Ja, še bolje, ha, ha. Pa če na primer sanjam, da mi medicinska sestra daje injekcijo, da sem v bolnici, pomeni, da bom dobil denarno pomoč. O injekciji sem žal sanjal premalokrat. Tudi če sanjaš, da greš na veliko potrebo, bo denar. Vsaj pri meni, kajti vsak mora sam zase razvozlati sanje, vsak človek ima svoj svet simbolov in ne moremo razlagati sanj drugih.

Ste kdaj skušali izigrati sanje, zavestno o čem sanjati?

Ja, poskusil sem. Plača ni bila kdovekak in sem se skoncentriral na loto. Res sem sanjal o veliki tabli, na kateri so se vrtele številke. Ampak žal tako hitro, da jih nisem mogel razbrati. Tako s sedmico ni bilo nič pa tudi poskusa nisem ponovil, ker me je potem dva dni zelo bolela glava. Zavestno sem sanjal še enkrat, ko je bila

GOJMIR CAJNKO

neka gospa vsa obupana, ker ni vedela, kje je njen sin in ali je še živ. Dal sem si njegovo fotografijo pod vzglavnik in o njem res sanjal. Ugotovil sem, da je živ in fant je čez nekaj časa res prišel v Soboti. Medtem je umrl na fronti nekje pri Šibeniku.

Ste sanjali tudi o vojni?

Da, napovedala se mi je druga svetovna vojna - kar mrgolelo je kobilic, in to je pomenilo invazijo, da je šlo čez La Manche ogromno vojske. Sanjal sem tudi o potresu v Črni Gori. V snu pač pridejo k vam mrtvi in vam povedo, kaj se bo zgodilo. Vsak človek ima možnost to analizirati, sam nisem nič posebnega.

Sanje kot napoved smrti bližnjih?

To se mi je zgodilo velikokrat. Moji simboli za smrt so zvonovi, glasba, pesem, ministrant s križem.

Katera od »sanjskih« smrti je bila najbolj grozna?

Ko sem sanjal o očetu. Bil je čisto zdrav, v sanjah pa je bil ves krvav, vstal je iz postelje in rekel, da bo umrl. Takrat sem bil v vojašnici v Sarajevu, in ko sem se zbudil, sem na zid napisal datum - natančno čez mesec je bil očetov pogreb. Tudi ko mi je umrla mati, sem sanjal, da izginja. Bilo je veliko strašnih sanj. Ko je umrla vnukinja, sem tudi sanjal

Gojmir Cajnko si zapisuje, kar sanja, 60 let. Vse skupaj je objavil kot profesor X in dokumentarno pisanje naslovil Med sanjami in resničnostjo. Le kaj bi bilo danes, če bi se tabla s številkami lota tisto noč vrtela počasneje?

GOJMIR CAJNKO

in komaj sem povedal ženi, že je pozvonilo in sin je prišel sporočit žalostno novico.

Kdaj največ sanjamo?

V globoki noči, ko trdno spimo. Lahko tudi zjutraj. Tudi o vnukinji sem sanjal okrog šestih zjutraj.

Kako dolgo trajajo sanje?

Nimam občutka za čas, ne vem. Ampak pomembno je sporočilo in to je vedno popolno, ne glede na čas.

Sanjate vsako noč?

Ne. Zadnje čase sploh manj, ker imamo psička, ki ponoči večkrat laja. To me zbudi in ni več prave koncentracije. Če pa se mi bo zgodilo kaj pomembnega, bom zagotovo sanjal. V to verjamem in sem vedno.

Ampak, ko ste šli v partijo, ste to zamolčali ...

Ja, res sem kot prosvetni delavec moral iti. In seveda o sanjah nisem govoril. Samo ženi.

Ste sanjali o osamosvojitvi Slovenije?

Žal ne. Ker so takrat že bili alarmi in nad nami avioni, pa ni bilo časa za sanje.

Verjamete v drugi svet. Kakšen je?

Veliko lepši od tega, krasen je. Konec koncev je obraz vsakega mrtvega človeka nekako umirjen, kot da bi doživel kaj lepega.

Pridemo vsi v ta lepi svet?

Ovisno je tudi od tega, kakšni ste na tem svetu. Niti zase ne vem, kam bom prišel.

Malo greha imate, ker ste kot rečeno zatajili, da verjemet v te stvari.

Res, ampak sem se o tem že izpovedal in popravil napako. Dosti je bilo takih napak, ampak za vse nismo krivi. Tako je bilo okolje. Če so na primer prosvetarja videli koga, ki ni v partiji, so že gledali,

kako bi ga najhitreje brcnili. Sam pa sem imel družino, žena ni bila zaposlena in sem moral v partijo.

Kakšen avto vozite?

24 let starega fička, v katerem sem že gorel. Ko sem ga kupil, sem že sanjal, da moram biti v njem previden. Drugač pa je avto še dober in gre »stotko« ...

Veliko ste se selili, se več ne boste?

Ne, sem že prestar, morda samo še na tisti boljši svet.

Torej se smrti ne bojite?

Ne. Ni tako huda, zamišljam si jo kot čisto normalno zadevo. Je pa velika stvar tisti prehod, ko umreš in se posloviš od tega sveta.

Besedilo: Bojan Peček, fotografija: Jure Zauneker

»DA OPROSTITUTE NA ...«

Nova Jugoslavija bi slavila

Povod: Pen izide dan po obletnici rojstva nekoč nove Jugoslavije, a še vedno v času, ko bi praznovali (30.11.). Pa ne praznujemo niti se dobro ne spomnimo, kaj neki se je v bosanskem Jajcu na ta dan 1943. dogajalo (pravzaprav so izjeme, kar prav dobro veste tisti, ki ste v Jajcu bili ali pa ste zmagovali na kvizih Tito - revolucija - mir). Niti ni pomembno, ker ni zdravo obremenjevati novih generacij, ki se bodo učile nevtralne zgodovine (?). S fotoreporterjem Juretom sva želela pokukati v ZRJ. Tako imenovano ali ne. Tule je zgodba o obisku (o uspehu pa kdaj drugič ...).

»Devičnjaki« (to sem) so menda ljudje, ki praviloma ne marajo improvizacije in se radi pripravljene lotijo tovrstnih poklicnih izzivov. Zato sem si (in šefu) rekel, da bom vstopne vize »zrihtal« dovolj zgodaj, da odrineva na pot 2. novembra. V Novem Sadu, Beogradu, Mladenovcu, Paraćinu in Užicu so namreč že bili dogovorjeni intervjuji, reportaže ... Urednik Murskega vala Marjan Dora je prek slovenske ambasade v Budimpešti (g. Butinar) uspel navezati stik z jugoveleposlaništvom, tako da sva imela zagotovilo, da »dobiva vizo čimprej in zanesljivo« (hi, hi, hi). Lepo in prav.

Pred odhodom sem k nekoč bratskim delilcem vstopnih viz klical vsaj 15-krat, vsako dopoldne in še kakšenkrat

Novinarskemu veselju (naivnosti) ni bilo konca. Konzulu Bisiću sem hitro pojasnil, da naju v torek sicer še ne bo, zagotovo pa v četrtek okrog enajstih, ko prideva po famozni podpis in štampiljko in nato nadaljujeva proti madžarsko-ZRJ-evski meji. V ubogo petko sva naložila kolikor je šlo, v ZRJ so pač tudi naši ljudje, ki niso krivi, da so zdaj v tako imenovanih mešanih zakonih in zaradi sankcij nimajo kozmetike, bencina, moke, rame ali česa petega. Na ambasadi sva bila že uro prej, ob desetih. »Brko« z druge strani okenca je dejal, da za naju ni potrdila iz BG. Kaj pa ve uboga birokratska para, midva sva ja zme-

njena ob pomoči slovenske ambasade in s samim jugo-konzulom! Samozavestno sem zahteval pogovor z g. Bisićem. Sprejel naju je in sedeč v razkošnem fotelju sem ga skušal spomniti na torkovo obljubo in vabilo, da naj čimprej prideva po vizo. Gledal me je v oči in nejeverno zmajeval z glavo rekoč, da o tem nima pojma. Vse skupaj je podkrepil z besedami: »Da oprostite na reči, to se možda neko zajebav'o.« Na jugoambasadi v Budimpešti se torej ob torkih dopoldne sprehajajo »zajebanti«, ki dvigujejo slušalko konzulovega telefona, se predstavljajo za g. Bisića in strankam govorijo: »Pridite, pridite, dokumenti za vas so O. K.!« Grrrrrrr...

Na očitno laž sem reagiral svetopisemsko: podaril sem mu liter prave prekmurske slivovke ...

Kot se za odločne »sedmosilaše« spodobi, nisva obupala. V Budimpešti sva ostala še v petek. V dveh dneh sva zatelefonirala (v Beograd in Soboto) več kot sva plačala za hotel v centru madžarske prestolnice. Nešteto krat so iz Beograda zagotovili, da viza bo, pa zaradi (ne)soglasja iz Be-

Pogoji, ki jih morate izpolniti, če želite iz naše države v njihovo. Seveda so pozabili pripisati, da je odločilna dobra volja g. Bisića. Ob pisnih pogojih pa še roka, ki je na ta zvonec pritiskala tolikokrat kot verjetno na nobenega v življenju.

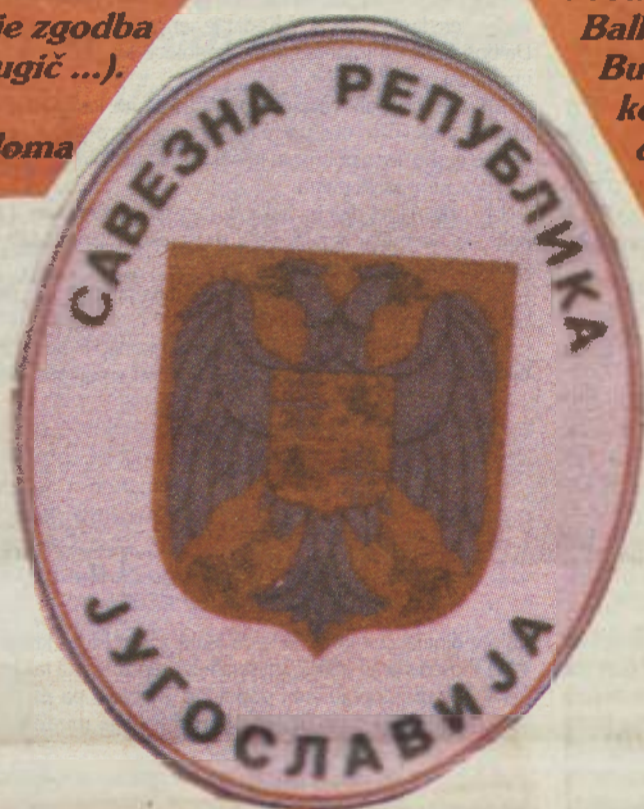
ograda nešteto krat ni bilo nič. V petek ob dveh popoldne sva dokončno obupala in odrinila iz Budimpešte. Z vso kozmetiko, hrano, darili za otroke. Manjkal je le liter domačega žganja, ki morda še razveseljuje osebje na jugoambasadi v Budimu. Prvi sekretar se nama je lepo opravičil in nama zaupal, da zdaj res manjka samo še drobci in viza bo, najverjetneje »že« v ponedeljek. In

bilo mu je tako presneto žal zaradi zapleta ... Ja, Prekmurci smo res prilagodljivi in popustljivi, toda v ponedeljek pa tudi kakšen dan pozneje se v ulici Dozsa Gyorgy 92b ni pojavil ne Peček ne Zauneker. In se ne bo.

Da bi se vrnila še boljše volje, so nama madžarski cariniki na Hodošu do kraja razmetali prtljago (moka za »naše« v ZRJ je bila na primer v prozorni poli-

vinilasti vrečki, kar spominja na marsikaj, še posebej šolano carinikovo oko), stekle lisice pa so kot po tekočem traku prečkale cesto prav v hipu, ko se juna je približevala natovna jena petka.

povrh. Pogovarjal sem se s tedaj še neznanim gospodom Bisićem, za katerega se je kasneje izkazalo, da je glavni scenarist najinega obiska. Nazadnje mi je v torek (na dan reformacije, ki je v ZRJ delovni, kot je delovni tudi prvi november) prijazno dejal: »Pridi, Bojan, kar najhitreje, z vizo je vse v redu!« Kdo pravi, kdo laže, da je Balkan Balkan! Na pot prek Budimpešte v Beograd bova krenila, kot sva načrtovala – natanko drugega novembra! *

JUGOSLAVIJA
ur. Socialistična
federativna republika J.
SFRJ (do nov. 1945
Demokratska federativna J.
do apr. 1963 Federativna
ljudska republika J.)
255804 kv. km, 22,40 mil.
preb. Glav. m. Beograd.
Uradni jeziki: srbohrvaški,
hrvaškosrbski,
makedonski, slovenski,
jeziki narodnih manjšin.

(citat gesla Jugoslavija,
Leksikon Cankarjeve
založbe, Ljubljana
1988)

Zahvaljujemo se vsem, ki so nama pomagali na poti v Beograd, naju tam čakali in pripravljali prave gostije (odojka z jabolkom v gobcu). Iskrena hvala tudi svojcem, prijateljem in znancem, ki so duševno trpeli ob misli, da se nama na negotovi poti lahko marsikaj zgodi.

Besedilo:
Bojan Peček
Fotografije:
Jure Zauneker

TO SE MOŽDA NEKO ZAJE V

29. in 30. novembra

* ZADNJA VEST: Ukinili so sankcije ZRJ, vstopnih viz pa še ne!!!

Ogrski Kalemegdan ob polni luni (je ta vplivala na ravnanje g. Bisića?),

pogled na Donavo s tega istega Kalemegdana

in »beograjski« hotel Metropol.

Sedanji poslanec v državnem zboru g. Feri Horvat je bil nekoč v jugoslovanski vladi in zato ima v Beogradu še vedno prijatelje. G. Vlado Kravčuk je med tistimi in za »najino stvar« je naredil vse. A to na Balkanu ni dovolj. Opravičujeva se mu, da sva toliko »težila«, pa iz vsega ni nič. Obema sva hvaležna še bolj kot svojcem, prijateljem in znancem.

V petki sva imela tudi posodo za bencin, ki sva ga nameravala kupiti pred vstopom na madažrski strani meje. Sicer pa gre za pripravo na obdaritev g. Bisića s pravo »palinko«. V ozadju je namreč zgradba jugoslovanskega veleposlaništva v Budimpešti. Šnops je g. konzul sprejel, sankcionirana država pa naju ne (Jure je na drugi strani fotoaparata) ...

Zdravko Bisić
First Secretary

Embassy of the Federal Republic
of Yugoslavia

Budapest, VI. Dózsa György út 92/b
Tel.: 322-14-39, 342-05-66

1980. sem bil v JLA. Z mano pa Slavko Štimac, igralec v mnogih znanih filmih (Se spominjaš Dolly Bell, Kdo to tam poje, Volk samotar, Salaš v malem ritu). Zdaj je zanimiv sogovornik predvsem, ker igra v Kusturičevem filmu Underground, ki je bil najboljši na enem najpomembnejših filmskih festivalov v Cannesu, v Sloveniji pa ga ne moremo videti (!?). Po 15 letih bi se v Beogradu seveda srečal tudi s Slavkom, a je ostalo le pri telefonskem pogovoru. Njegov komentar? Najkrajše ga opišeš takole: »Jebeš politiko!«

Med drugimi nama je v »pripravah na Jugoslavijo« veliko pomagal dopisnik RTV Slovenije iz Beograda Matej Šurc. Rezerviral je sobo v hotelu Metropol, se dogovoril z zanimivimi sogovorniki (npr. direktorjem nogometašev Zvezde Draganom Džajićem, politikom Vukom Draškovićem in mnogimi drugimi) in bil kljub temu, da je vaje vsega hudega, šokiran. Čeprav se mi ne zdi, da je maščevalen tip, je bil takoj za to, da Slovenija vrne udarec in ne pusti k nam neke srbske alternativne TV-ekipe ...

Nas tarejo problemi,
res ni jih malo,
pride dan, ko misliš,
da te bo pobralo.

(Adi Smolar)
Stokaš in vzdihuješ,
nikdar ne bo bolje,
zapoj si dagadagada
pa boš boljše volje ...

372 deljeno z 11 je 43 ali
1995 minus 1958 je 37 ali
5.45 do 22.00 je 16-krat 365 ali
94,6 in 548 ali
5-krat naj...

Najnovejša osebna izkaznica Radia Murski val, ki jo
zvestim poslušalcem najbolj poslušane regionalne
radijske postaje v Sloveniji gotovo ne bo težko
razvozlati, o včerajšnjem slavljenju razgrne večino
podatkov, pomembnih tudi zato, da bi nekoga želeli
pobljže spoznati, čeprav je na svoj način vsak dan pri
vas doma.

dagadagada ... to je Murski val.

BOJAN PEČEK

največji v redakciji, njena strokovna
eminenta, prva violina radijske
reportaže (dvakrat zapored prvi v tej
zahtevni novinarski zvrsti na festivalih
radijskih postaj Slovenije), novinar z
že kar prirojenim občutkom, biti v
pravem trenutku in pravem mestu in
človeška duša, ki ji zaupajo tudi: Slavko
Loren (fotografija je samo potrditev),
Jožica iz Lokavec, Vinci iz Vučje
Gomile, Hanzek iz Prlekije, Murini
Black gringos ... Je najbližje virom v
pomurskem nogometu in doma za
njegovimi kulisami, kar dviguje imidž
njegovi oddaji Oaj, kak san zlufto.
Zasebno se najraje umakne na gorički
ranč in kosi travo.

**DUŠAN
LOPARNIK**

najbolj šarmanten v novinarski ekipi, s posluhom, ki zna zaigrati na
klarinet, klavir... Je pravi terenec, ki je svoje sposobnosti pred leti
preveril v slovenski vojni in še danes se skoraj nič nenapovedanega ne
more zgoditi brez njega. Posebej ne zapora ceste, mejnega prehoda,
ekološka katastrofa ... Njegova ljubezen so lepi, predvsem pa hitri
avtomobili. Za sopotnika pa morate biti že pogumni. Ampak v oddaji
Vonj po bencinu vozi varno.

Zelo redko kaj spi, če pa, je to
kozarec ljutomerskega vina brez
slatine. Prlek,
kot se »šika«.

SMILJA BARANJA obdarjena z glasovnimi in
glasbenimi sposobnostmi, zato glasbena urednica in tudi voditeljica,
zdaj dolgolasa rdečelaska, avtorica glasbene oddaje, letos najboljše v
Kranjski Gori, delila pa si je tudi prvo mesto v kontaktni oddaji s kolegico
Simono. Okrog sebe je zbrala zanimivo ekipo glasbenih redaktorjev in
je tudi v njihovem imenu »kriva« za glasbeno podobo Murskega vala.
Slovenska glasbena scena cení njen pristen odnos in ji na stežaj odpira
svoja vrata. Trbovlje so njeno najlepše mesto, in če vam bo zapela
Prodajalko vijolic, boste otrpnili.

SILVA EORY

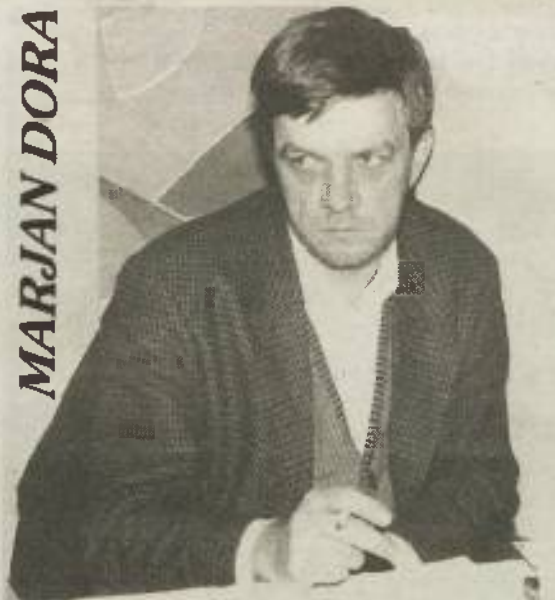

MARJAN MAUČEC

radijska novinarka, ki obvlada tudi
kamaro (dokumentirano s fotografijo)
in je bolj doma v Porabju kot Prek-
murju. Svoj vrčiček pridno okopava v
Panonskih odmevih, sicer pa ji je
spremljanje kmetijstva predvsem
delovna dolžnost. Njeni vesti ali
poročilu gotovo lahko zaupate – vsak
podatek je preverjen in natančno zapisan. Je navdušena spremljevalka mnogih športov
in radijski vagabund. Če je treba rešiti posebej zapleten problem, vzame nihalo ...

MARJAN DORA

programski šef posadke, in ker je moški, je dovoljeno
zapisati tudi, da najbolj dviguje njeno starostno poprečje.
Morda mu je v tolažbo, da je po stažu najmlajši
Murskovalovec in mnogim še vedno v spominu kot odlični
dopisnik komentator osrednjega slovenskega radia.
Čeprav je urednik, veliko da na novinarsko delo. Je
dobitnik prve nagrade letošnjega festivala radijskih postaj
Slovenije za komentar. Ko je potrebno na kakšen dogodek
hitro reagirati, že sedi pred mikrofonom. Je tudi razlog
za zaskrbljen pogled? Sicer pa, če našega študenta Dejana
Fujsa dalj časa ni iz Ljubljane, je na uredniški mizi nered.
Zasebno najraje gobari, tudi če ni gob ...

SIMONA
ŠPINDLER

črnelasa »Prlečka«, briljantna voditeljica, ki je v duetu s
kolegico Smiljo o tem s kontaktno oddajo prepričala
kranjskogorsko strokovno žirijo. Njuna jutranja
kontaktna oddaja o Prekmurcih in Prlekih je bila
najboljša. Prijazna beseda prijazno mesto najde, je njeno
vodilo. Morda so ji tudi zavoljo tega na stežaj odprli vrata
prekmurški Romi, s katerimi ustvarja Romskih 60
minut. Vedno je urejena, kot da bi jo poslušalci vsak
trenutek tudi gledali, in če ji želite kaj podariti, naj bo to
dober parfem ali jo povabite na kavo.

**NATAŠA
BRULC**

novinar
izpiljenega
glasu in
kritično uho,
ki sam sebi ne
dovoli
jezikovnega
spodrsiljaja in
to pričakuje
tudi od drugih
govorcev na
radiu. Giblje
se predvsem v
kulturniških
krogih, zunaj
lokalnih logov
pa išče iskrive
sogovornike
za Kratki stik.

najmlajša v novinarski ekipi – po letih in stažu,
odgovorna tudi za lektoriranje radijskih
besedil. Največ novinarskega časa namenja
socialnim temam, posebej ji je uspela tista o
narkomanih. Preživlja in doživlja vse tegobe
in lepote začetniškega novinarstva in morebiti
si kdaj tudi reče: Pa kaj mi je tega treba ... Če
bi jo povprašali po dogodku leta, bi morda
izbrala dan, ko se je v službo pripeljala s čisto
novim družinskim cliom.

TEHNIČNA TROJKA

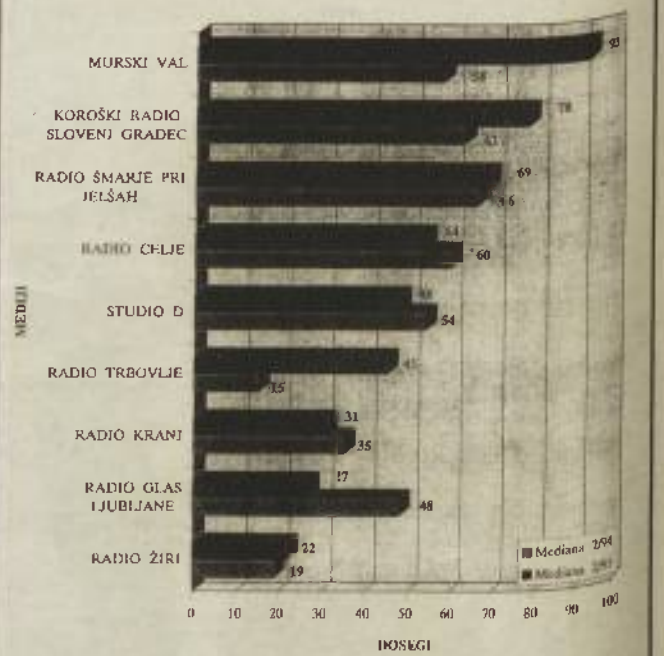
FERI HORVAT, glavni v studiu, izostreno uho, katerega nasveti
kolegi pred mikrofonom zmeraj poberejo. Posnel in zmontiral je
večino tekmovalnih prispevkov za vse dosedanje radijske festivale
in realiziral mnoge tudi zelo zahtevne neposredne prenosi. S
skromno tehniko mu je uspel prenos z nogometnih gostovanj Mure
v Švici in Litvi.

ŠTEFAN ČERNELA, najmlajši med vsemi, tonski tehnik z
izkušnjami glasbenega redaktorja. Čeprav slednjega ne počne
več, dobro poznavanje glasbenega arhiva velikokrat prav pride,
zlasti ko poslušalci natresajo svoje glasbene želje. Nekeč bo
ekonomist, pravi, in ob vsem delu pridno študira.

FERI KUPLEN, natančna roka in kritično uho, ki pri montazi
ustvarja izdelke, primerljive s posnetki vrhunskih mojstrov. Ko
vstane na desno nogo, je med kolegi na programu dobra volja.
Ko tehnik mora na hitro zapolniti programske minute z glasbo,
Ferijeva roka podzavestno poseže po posnetku Samba pa ti.

K temu, da je Radio Murski val na vrhu lestvice poslušaniosti med
slovenskimi regionalnimi radijskimi postajami in četrta najbolj poslušana
radijska postaja v Sloveniji sploh (takoj za drugim, prvim in mariborskim
programom Radia Slovenija), nenadomestljiv del prispevajo tudi številni
programski in drugi zunanji sodelavci. Vsekakor ne bi mogli pogrešati
kot so voditelji Nevenka Emri, Milan Zrinski, Beno Horvat, Jože Tkalec,
Ljubo Kralj in Dušan Radič, slednja tudi nepogrešljiva v ekipi zamurienov,
v kateri sta se udomačila še Berta Kološa in Jože Brunec, znan tudi kot
Džouži, ki je z vami še ob sredah jutraj. Sport je predvsem v domeni
Giderjevih – očeta Tončka in sina Gorazda. Za dober informativni program
imata zasluge tudi Sonja Černela in Dejan Fujs, študent, ki je, kljub
upokojencem. Program za mlade pripravljajo Matjaž Frangež, Dejan Čuč,
Maša Šiflar in Igor Zobot. Ob pol osmih se z nemščino trudita Tatjana Domst
in Marjan Geč. Za blagovno znamko oddaje Geza se zeza se odkriva Geza
Farkaš, še vedno pa vas enkrat na teden z žametnima glasovoma obdarita
Anica Kološa in Milan Petauer. Pod glasbeno podobo Murskega vala se
podpisujejo Stanko Kramar, Bojan Kos in Simon Lubšina. Zahtevno tehnično
področje pa redno zaposleni trojki pomagajo obvladovati Jani Hanč, Flavio
Dotto, Ivan Györek, Andrej Novak, Boštjan Rous in Srečko Vinkovič.
Še veliko dopisnikov je in drugih programskih sodelavcev, ki bi si tudi
zaslužili vsaj omembo imena, vendar bi bila tale časopisna stran prevelika. K
temu se prilejate tudi vsi tisti poslušalci, ki aktivno soustvarjate Murski val.

PRIMERJAVA DOSEGOV IZ MEDIANE 2/1995 IN 2/1994
(v 1000) - LOKALNE, REGIONALNE RADIJSKE POSTAJE

MEDIANA
1994-1995

Pri VENER! so si za Murski val izmislili slogan NIČ SE NE ZGODI
BREZ NAS. Vsaj dvopomenski je – pohvali in obeže.
Sicer pa se pod podobo EPP-produkcije na Murskem valu vsak dan
podpisujejo glavna v Veneri Renata Bakan Ficko, Robert Park, Franca
prvonagrajeni na festivalu radijskih postaj za samoreklamni spot, Franca
Stefanec, Dolores Pučnik, Nataša Praprotnik in Dragica Rantaša.
Besedilo: PENKA, fotografija: JUZA

RIMLJANI SO KLESALI OSEŠKI KAMEN

Školjčni apnenec – glavni gradbeni material v Slovenskih goricah že v drugem in tretjem stoletju

KO VAS POT ZANESE PO SLOVENSКИH GORICAH, SI OGLEDJTE IZ OKRASNEGA ŠKOLJČNEGA KAMNA SKLESANE HIŠNE PORTALE, TEMELJE BOGATEJŠIH DOMAČIJ IN STAROŽITNE KAPELICE TER CERKVE. IN ČE BOSTE POGLEDALI TA KAMEN OD BLIZU, BOSTE OPAZILI, DA JE SESTAVLJEN IZ ŠKOLJK IN DRUGIH BITIJ, KI SO V DAVNINI ŽIVELA V MORJU, KI JE VALOVILO V NAŠI PANONIJI

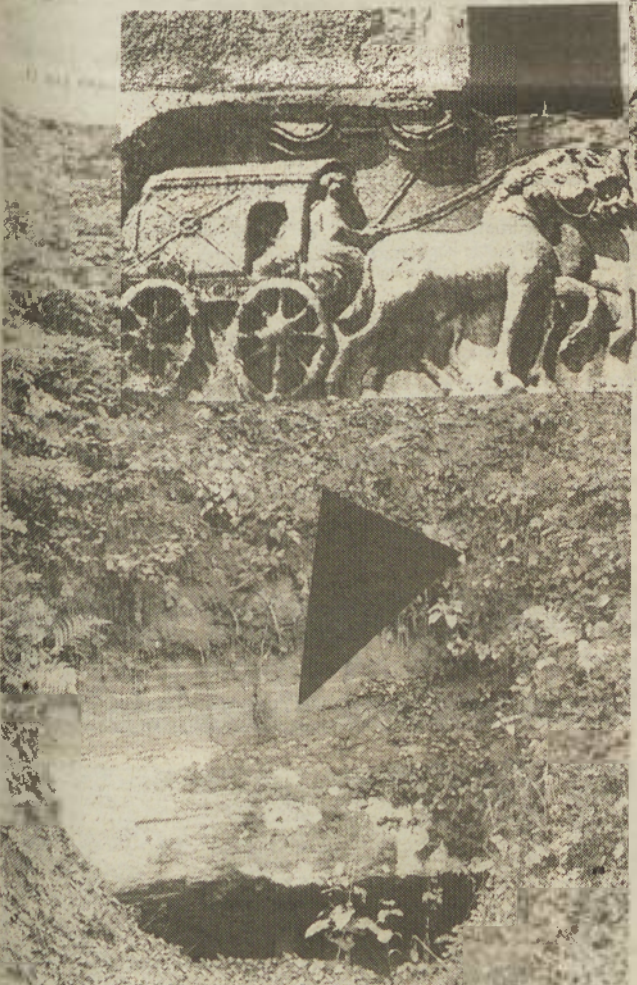
Prve snežinke so naznanjale prihod zime. Poplesavale so nad rahlo valovitim grčevjem, ki je spokojno dremalo. Videlki z njiv so bili pospravljani in drva za hladne dni so bila pripravljena. Zgodnje popoldne je bilo tistega davnega dne in leta, ko je čez Slovenske gorice vzvalovilo vpitje na pomoč. Iz odprine, ki je zevala iz hriba kakor požrešno temno žrelo, so kamnoseki vlačili težake, katerih blatna telesa in ob njih nemočno viseči udi so pričali, da se je zgodilo nekaj strašnega. Nekateri kamnoseki so tekali naokoli s prižganimi plamenicami in dajali povelja, kako se je potrebno lotiti reševanja preostalih, ki so ostali v globini temnega kamnoloma, zasuti s kamenjem, ilovico, gramozom ...

Tako so nekoč izgubljali življenja po Slovenskih goricah številni težaki, ki so globoko pod zemljo lomili školjčni apnenec.

KAKO JE NASTAL ŠKOLJČNI APNENEC?
Vso Panonsko nižino je v miocenski in pliocenski dobi pokrivalo morje. V njem so živele milijarde drobnih živih školjk, polžev, ameb, alg in nešteto enoceličarjev. Odeta so bila »plaščke« iz apnenca. Vsa ta bitja in rastline so padala na morskono, se sesedala in vezala. Tako je nastal školjčni apnenec, ki je bil glavni gradbeni material za mnoge slovenskogoriške stavbe in ceste.

KAMNOLOMI IN RIMSKI GROBOVI V OSEKU
Kamnolomi školjčnega kamna so še danes v Oseku in drugod po Slovenskih goricah. Prvi so začeli lomiti kamen v Oseku Rimljani že v drugem in tretjem stoletju našega štetja. O tem pričajo rimski grobovi, ki so tik nad kamnolomom. Ta poslednja počivališča rimskih kamnosekov so v notranjosti obložena s skladi apnenca, ki so sklesani v pravilni pravokotni obliki ali so oblikovani v kamnite rakve. Tudi vsi temelji do sedaj odkritih rimskih stavb v okolici Benedikta in drugod iz tega apnenca. Kamnolom se vleče skoraj kilometer in pol na severozahodni strani Oseka, kraja blizu Svete Trojice v Slovenskih goricah. Zdaj je kamnolom prehodni v dolžini kakih 36 m.

Sedaj uporabljajo ta kamen tudi pri gradnji škarp v Gornji Radgoni, njim so polepšana središča Lenarta in druga okolja. Ker ima kamen

Kamnolom v Oseku danes

Fotografija: Jure Zauneker

Kamniti križ iz Oseka z letnico 1358, ki spominja na čas, ko so tukaj lomili kamen za cerkev

V času, ko so Rimljani klesali kamen v Oseku, so v 20 km oddaljeni Poetovionii postavili ta mogočni nagrobnik.

lep videz, ga prebivalstvo ob rušenju starih poslopij skrbno ohranja in z njim lepša vhode v vinske kleti ali ga uporablja pri drugih novogradnjah.

ŠTEVILNI KAMNOLOMI
Sveže izkopen školjčni ali litavski kamen, kot se mu tudi pravi, se da lepo oblikovati, nato pa postane na zraku trd in trajen. Prebivalci Slovenskih goric so si nekoč služili denar z lomljenjem tega kamna v številnih »rudah« kot tukaj pravijo kamnolomom in gramoznicam. Litavski apnenec je danes mogoče najti blizu zemeljske površine na Humu, južno od graščine Hrastovec, na Strmi Gori, v Jaušju, na Ločkem Vrhu in seveda v Oseku in še marsikje.

Kamniti križ, ki stoji ob vhodu v oseški kamnolom, je bil postavljen 1358. leta. Mimosočnega spominja na čas, ko so tukaj lomili kamen za gradnjo cerkve Sv. treh kraljev, ki stoji nad bližnjim Benediktom v Slovenskih goricah.

S kamnom iz Strme Gore, kraja, ki leži med Voličino in Hrastovcem, so gradili cesto Lenart – Porčič – Sv. Trojica. Najstarejše stavbe pri Lenartu so zidali z apnencem iz kamnoloma v Jaušju, ki je blizu ceste Lenart – Šetarova. Tukaj je bilo najdenih veliko lepih losilov, in to okamenelih morskih zvezd, polžev, školjk ...

Iz slovenskogoriškega kamna so oblikovane tudi nekakšne kraške vrtače. Opazimo jih predvsem v okolici Hrastovca. Takšna jama je bila tudi na Preski gori pri Voličini, a je zdaj žal zasuta.

LITAVSKI KAMEN JE LEP IN TRPEŽEN. DAJMO MU UPORABNO VREDNOST, KI SI JO RESNIČNO ZASLUŽI.

FRANČEK ŠTEFANEC

ALI JE VODA V GORICI RES »MOSKA«?

Dober glas seže v deveto vas, boljši pa celo do Pena. In tako je prišel do nas glas o studentu v Gorici, ki naj bi imel najmanj najboljšo vodo v Pomurju. Govori pa se še marsikaj drugega. Tudi to, da so tam že večkrat opazili nekega Ljutomerčana, ki je zajemal vodo in jo v plastenkah vozil domov. Zakaj?

Šli smo po sledih govorice in tako najprej prišli do Karčija Poredoša, tamkajšnjega poveljnika gasilskega društva. Takoj ko smo si segli v roke, nas je odpeljal do požarnega bazena. Nekdo se bo ob tem zmrnil, toda bogve, če ni ravno ta bazen ključ do vsega drugega.

Za kaj gre? Ko so ga kopali, so med drugim izkopali tudi leseno hrastovo cev in tako potrdili govorice, ki so se že sto let in morda še dlje širile med domačini. Vodo iz goriškega zajetja naj bi si zaželela soboška grofica, ki so ji jo tudi speljali. Dolgo jo je pila, dokler se ni iz cevi nekoč prikazala kača. Vraževerna, kot je bila, je bila prepričana, da je to slabo znamenje, in je dala cev zamašiti ter skopati studenec na dvorišču. Postavlja se vprašanje, zakaj si je zaželela vodo ravno iz studenca v Gorici in kdo ji je povedal, da je ta voda nekaj posebnega? Se zdaj se namreč govori, da voda iz goriškega zajetja pomaga pri moški potenci! Je torej grofica potrebovala vodo za svojega grofa? Sušija se tudi, da to vodo pijejo okoličani, ko čutijo, da jim usihajo moči.

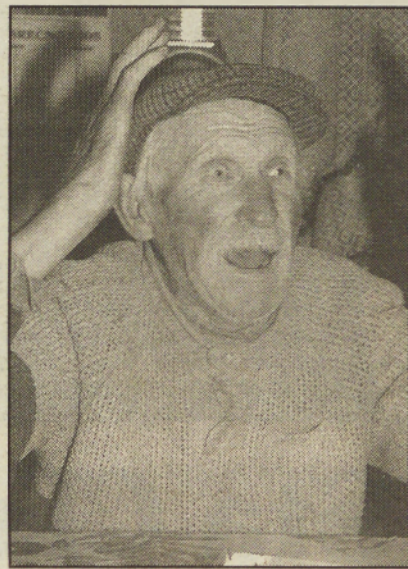
Kje je sploh Gorica. Če pogledate na zemljevid, poiščite najprej Puconce. Ko jih najdete, se obrnite proti zahodu, proti Brezovcem, in prva vas je Gorica.

Šli smo torej po sledih govorice. Kam naj bi šli? K najstarejšim domačinom. Če kdo, potem bodo ti vedeli kaj povedati. Strnite njihove izjave in sodite sami. Zadnje besedo pa morajo imeti strokovnjaki. Zakaj so bili doslej tihi, je njihov problem. Morda kaj prikrivajo?

JOLANKA LAJNSČEK, ROJ. LETA 1922

Oče mi je govoril, da je to vodo pila sama soboška grofica. Tudi sama jo, če se počutim slabo, rada popijem in se potem počutim kot prerojena. Tu poleg so leta 1935 zgradili bazenček, v katerem so ženske prale perilo. Tam niže spodaj pa se je napajala živina. V tej vodi mora biti nekaj!

KAROL POREDOŠ, ROJ. LETA 1906
Bil sem poleg, ko smo leta 1978 kopali požarni bazen. Izkopali smo tudi cev. Bila je vsa črna, zoglenela. Kakšen meter sem jo odžagal in odnesel domov za spomin. Cev je bila obrnjena proti Soboti. Voda mora biti zdravilna, sam sem jo veliko pil. Mislim, da ima veliko železa. Ko smo cev izkopali, sem vso zadevo poslikal. Ne vem, zakaj je naša voda tako dolgo ostala v anonimnosti.

Franc Grah, za leta smo ga pozabili vprašati
Tokrat, ko smo kopali požarni bazen, sem bil predsednik gasilskega društva. Ko smo zagledali v zemlji hrastovo cev, sem to takoj sporočil soboškemu muzeju. Nimam pojma, kaj so ugotovili, tudi ne vem, zakaj nas o izsledkih niso obvestili. Ali mar kaj prikrivajo? Zakaj bi vodo speljevali v Soboto? Če bi ne bila dobra, je zanesljivo ne bi.

Požarni bazen danes. V ozadju sedanji gasilski predsednik Karči Poredoš.

Požarni bazen ob izkopavanju. Cev iz hrastovine je usmerjena točno v smeri proti Soboti! Bo goriška voda ostala skrivnost ali pa se bo našel kdo in razrešil številna nerešena vprašanja. Pen je naredil svoje ...

MARCIA CLARK - MIMOGREDE

ZASLUŽILA 4 MILIJONE DOLARJEV

Marcia Clark

Marcia Clark, državna tožilka v procesu proti domnevnemu dvojnemu morilcu O. J. Simpsonu, si je verjetno finančno opomogla bolj, kot bi lahko o tem še pred letom dni samo sanjala. Znana založba Viking Penguin iz New Yorka je najbolj znani tožilki sveta najprej ponudila, potem pa tudi izplačala omenjeni honorar za knjigo o sojenju človeku, ki je prvič tako močno razdelil Ameriko na bele in črne. Belci so prepričani, da je ubil svojo belopolto ženo in njenega ljubimca, črnci pa, da je ni. Kakorkoli že, črnega nogometaša so oprostili, ostali pa so dvomi o ameriškem pravosodnem sistemu. Poleg sodnika ima namreč najpomembnejšo besedo porota, ki tudi odloča, če je obtoženec kriv ali ne. Razočarana tožilka, ki je o krivdi obtoženega prepričana, bo v knjigi pisala o procesu pa tudi o pravosodnem sistemu, vplivu medijev in navsezadnje tudi o svojih osebnih težavah, ki so se pojavile po procesu.

O. J. Simpson se lahko zadovoljno smeje. Poleg tega, da je na prostosti, je tudi on zaslužil milijon dolarjev za knjigo, ki jo še le piše.

Princa Charlesa skregala mama!

Iz angleškega dvora prihaja toliko novic, da pri Peni vedno bolj razmišljajo, ali ne bi morda tam odprli celo dopisništva. Tokrat je novica izredno zanimiva, vendar lahko rečemo, da ravno toliko tudi žalostna.

Kot vemo, je bila princesa Diana po ločitvi s Charlesom veliko bolj živahna kot princ in tudi v javnosti so jo več videvali. Bogve, kaj je v tem času počel princ. Ali se je jokal in samotni blodil po grajskih sobanah ali se je pripravljaj na kakšno veliko delo. Kakorkoli že, nekega dne, govorijo da v dneh po obisku Nemčije, se je spoznal s Camilo. Dolgo sta se skrivala in uživala v ljubezenski romanci, vse dokler tega ni zvedela mati kraljica. »Ne, ne, ta 48-letna ločenka pa ne pride v poštev za poroko z mojim 47-letnim sinom,« je rekla Elizabeth, in v deželi, kjer kraljuje, so njeno izjavo že razglasili za prepoved meseca.

Princ in Camila, preden je o nji zvedela mama kraljica.

Sta Claudia in David že

Danes, ko to berete, je vse jasno, nam takrat, ko smo to pisali, ni bilo nič. Torej nekaj že, vendar je bilo takrat vse skupaj samo še šušljanje. Včeraj (28. novembra) naj bi se v New Yorku poročila Claudia Schiffer, plavalasa lepotica in manekenka, in črnolasi David Copperfield, eden največjih živih iluzionistov, če že ne čarovnikov iz Las Vegasa.

poročena?

Yorku poročila Claudia Schiffer, plavalasa lepotica in manekenka, in črnolasi David Copperfield, eden največjih živih iluzionistov, če že ne čarovnikov iz Las Vegasa.

Če sta danes že srečno poročena, jima tudi mi želimo srečen in ploden zakon, če pa je bil vse skupaj samo reklamni trik, pa tudi dobro. Se bosta pa drugič (vsaka rit svojo kahlo najde).

Antonio Banderas razkrinkan

»To je brutalen človek, ki me je kadarkoli pretepel. Bil je grob, kadarkoli me je vrgel na posteljo in z mene strgal obleko. Jaz sem mu pa pomagala pri karieri ...« Takšne besede in še hujše je o Antoniu Banderasu, seks simbolu Hollywooda, povedala 31-letna Ana Leza Banderas, ki se je po devetih letih zakona (v začetku je bil, kot pravi, srečen) odločila, da se bo ločila.

Pravzaprav ji drugega tudi ne prostane, saj je Banderas močno zaljubljen v Melanie Griffith. Antonio bi za ločitev Ani plačal 300.000 mark, vendar je Ana manj skromna: za ločitev zahteva 450.000 mark na leto ter stanovanji v Madridu in New Yorku.

Antonio in Ana v prvih letih zakona

Melanie in Antonio v prvih mesecih poznanstva

Sergeja se predstavi

Sem Sergeja Sukič. Prihajam iz Trdkove na Goričkem. Obiskujem OŠ G. Perovci. Hodim v 7. razred. Rada pojem že od 6. leta starosti. Velikokrat sem že tudi nastopila, in sicer sem prepevala pesmi drugih pevk v spremstvu Cirila Kozarja. Že od nekdaj je bila moja velika želja, posneti svojo lastno kaseto. S pomočjo staršev in z veliko truda mi je to sedaj tudi uspelo. Aranžmaje za pesmi mi je napisal g. Boris Vučkvič, za besedila pa je poskrbel Drago Horvat. Za obleke poskrbimo mamica, jaz in moja osebna šivilja.

Nastope in podobne stvari pa ureja moj očka. Poleg petja

se ukvarjam tudi z igranjem klavirja, sedaj pa se učim igrati tudi kitaro. Na domačem območju sem imela že veliko nastopov. Sedaj pa razmišljam tudi o nastopih v tujini, od koder sem dobila že prve ponudbe.

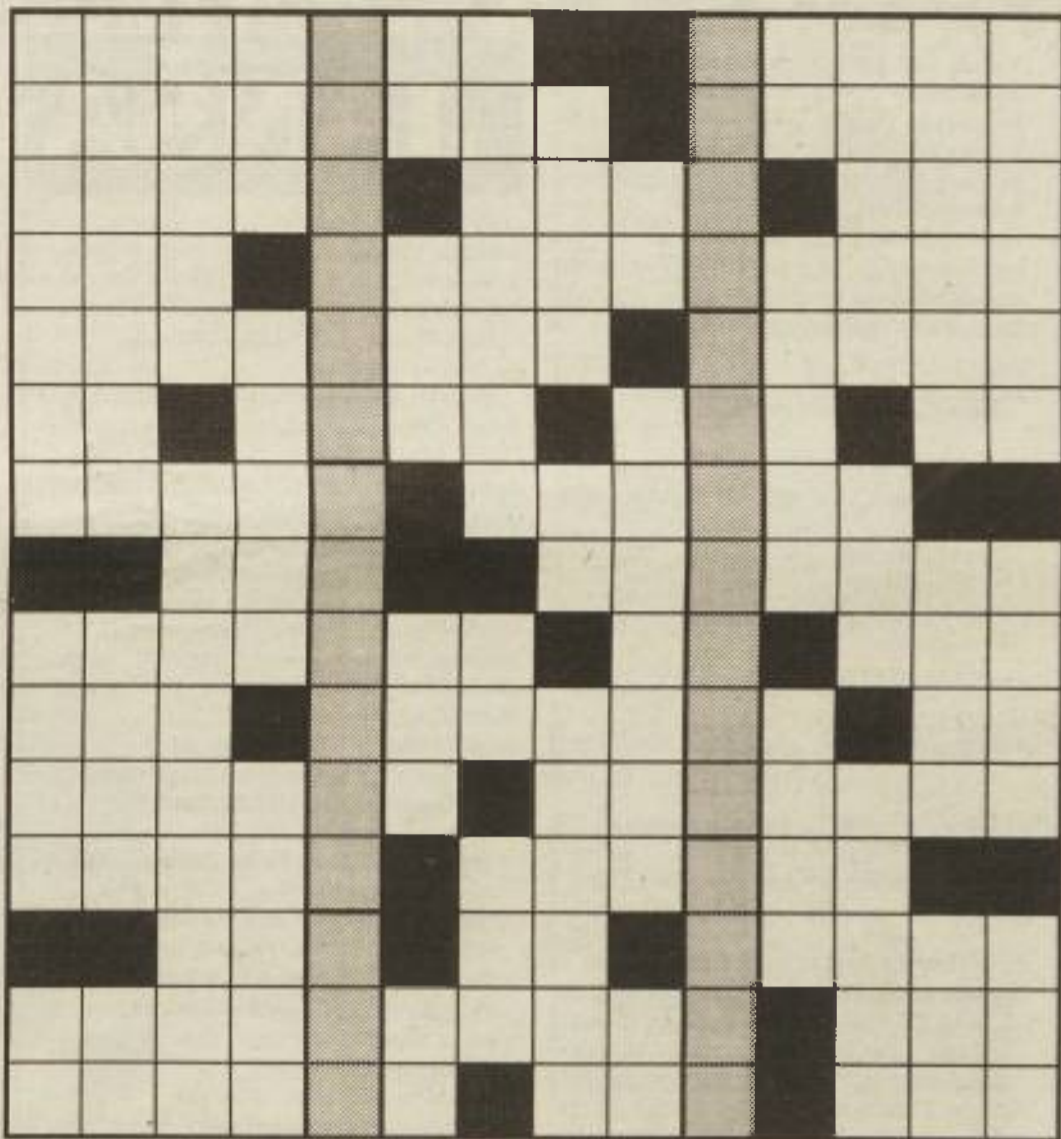
Pred kratkim sem posnela tudi kaseto skupaj z Brendijem in drugimi pevci, ki nosi naslov Brendi in njegovi korenjaki.

Moja kaseto nosi naslov Polžku se ne mudi, na njej pa so še naslednje pesmi: Dedku, Mojemu atiju, Naj angel čuva te, Na Goričkem sem doma, Moja vas, Tomažek, Rock and roll ...

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA

NAVODILO: Spodnje besede razvrstite v lik tako, da boste v osenčenih stolpcih prebrali znan pregovor.

Avtor: Štefan Hajdinjak

- 2 črki: AG, AK, AM, AN, AR, AV, EO, KE, LE, OI, PO, RI, VI, VV
- 3 črke: AER, ALK, ARA, ARI, BOA, DOM, KEN, LER, LEŠ, MOR, NAK, OMA, ONE, RAA, SKI, TAM, TLA
- 4 črke: AERO, AKRA, DELO, KLER, RENO, TOME, VLAKE, VLEK
- 5 črk: AARON, AKRIL, ANODA, ATENA, IRSKA, JAKNA, KIPAR, NKOMO, OSRAM, RAKEV, ROVAŠ, SPARK, VAASA
- 6 črk: ARIJAN, BENZEN, CENZOR, ERIVAN, KARINA, O'NEILL, VOKALI
- 7 črk: ANKARAN, JEGOROV, KADILEC, KAPALKA, NAVLAKA, OKINAVA, PLATNAR, PROSTAK, REKLAMA
- 8 črk: LESKOVAR, NAMAKALO
- 9 črk: KOPRIVNIK
- 10 črk: ITINERARIJ, VPISOVALKA

V uredništvu so mi predlagali, naj spregovorim o pobudi bolj ali manj organiziranih posameznikov, da bi nekje v ožjem središču Murske Sobotne postavili fontano. Fontana je seveda arhitektonsko zasnovana in dovolj plastično oblikovan vodnjak, ki ga ponavadi krasi vodomet. Razumljivo je, da lahko zanesljivo spregovorim predvsem o simbolnih razsežnostih te ideje in morebitnega znamenja. To so pravzaprav tudi tisti prostori, ki jih vrednosti kart zapolnjujejo z največjim navdihom. Žal je že prvo polaganje kart opozorilo, da postavitve fontane v Murski Soboti ni samo po sebi umevno dejanje - že v presečišču ideje namreč stoji XVI. veliki arkan, tj. Stolp, ki ga zadene strela, ob njem pa osem Mečev, torej karta, ki je s tem mestom očitno vitalno povezana, saj je bila tako rekoč v vseh naših polaganjih, ki so se kakor koli nanašala na Mursko Sobotno.

Papilot Lemur

polaga karte samo za pen

DEMONIZACIJA IDEJE O POSTAVITVI FONTANE

Karte opozarjajo, da je predlagano dejanje veliko usodnejše, kot se zdi na prvi pogled. Fontana tu in zdaj - ta sintagma vsekakor vsebuje izrazit simbolni in magijski element. Nikakor torej ne gre zgolj za materialni ali objekt. Kvečjemu nasprotno. Morebitni postavitvi je dodeljen status preobrazbe, ki bo nujno temeljila na celostnem spoznanju problema in bojevitnem soočenju z njim.

Stolp, ki ga zadene strela namreč - rečeno naravnost, a še zmeraj dovolj natančno - ponazarja predvsem zdajšnji zastoj v usodi in obenem napoveduje proces ustvarjalne (graditeljske) krize. Ta kriza je lahko - to moramo prav razumeti! - izključno

odrešujoča. Meči so v tem primeru povezani predvsem z vodo. Dojeti bo treba na način, ki ga opisuje starodavna vzhodnjaška legenda, ali na način, ki je iz izročila znan tudi nam zahodnjakom.

Prva govori o mečih, ki planejo v vodo in se spremenijo v zmaje. Izročilo govori o meču, ki se zasadi v zemljo, da priteče voda. Vsekakor pa je kristalno jasno, da bo v Murski Soboti uspel postaviti fontano le nekdo, ki ima tako moč. To pa seveda z drugimi besedami pomeni, do bo tisti, ki bo postavil fontano, v mestu tudi vladal.

Na neki ravni to seveda lahko velja celo dobesedno. Toda nas zanima predvsem magijski element, ki ga taka fontana tu in zdaj očitno dobiva. Graditelji tako sijajnih generatorjev se tega seveda zavedajo.

JALOVA FONTANA (ŽE STOJI PREDHOTELOM DIANA)

Ob izjemnem pomenu, ki so ga predlagani fontani pripisale karte, smo seveda upravičeno pomislili, čemu je ob tem vprašanju že obstoječa soboška fontana obravnavana, kot da je pravzaprav ni. To nas je seveda nujno spodbudilo, da smo se ustavili ob njej. Torej: v žarišču odgovora vsekakor XVII. veliki arkan, tj. Zvezde in pet Kup. In pa vendarle tudi začudenje, kajti bolj neposrednega odgovora si pravzaprav ne bi mogli niti zamisliti. Golo dekle - če izhajamo iz najbolj povnanjene podobe te karte - je vsekakor v stanju neizmerne receptivnosti, zase ne obdrži ničesar, kar se ji ponudi in kar sicer tudi sprejme. Gre torej vsekakor za simboliko stvarjenja, ki pa oblikovanje novega sveta šele nakazuje.

Fontana pri hotelu Diana je torej kvečjemu prvi vzgib. Je počelo ideje o postavitvi fontane v Murski Soboti. S tem pa je njena funkcija žal izčrpana, ker se kot materializacija simbolnega in kot magijsko presečišče očitno ni posrečila. Poglavitni vzrok je najverjetneje že izbira nosilnega motiva. Kajti zamislimo si vendar soočenje XVII. velikega arkana tj. Zvezde in Diane, tj. Artemide, Zevsove hčerke, Apolonove sestre dvojčice, nezaupljive in maščevalne device, skratka najpopolnejšega nasprotja Afrodite.

nato pa jo na žrtveniku zamenjala s košuto, več kot očitno ni položena na (v) pravo mesto. Blokirani so njeni siceršnji pozitivni atributi. Fontana pred hotelom Diana ostaja zgolj skulptura. Razumljivo je navsezadnje tudi, da s takimi izhodišči ni prepričljiva niti kot umetnina.

NAPOVED

Ideja o postavitvi fontane v Murski Soboti, simbola fizičnih, moralnih in navsezadnje mističnih pretvorb, bo dokaj zaznamovala dogajanja, ki so povezana z novo urbanistično zasnovo mestnega jedra. Mnogi bodo poskušali, uspelo pa bo tistim, ki že poznajo formulo. Bodite pozorni, kajti pred njimi, ki se bodo prvi okopali v njenem vrelcu, se bodo priklanjali vaši otroci.

L'ÉTOILE

V PENNAJ BI PISAL TUDI

Nekaj čez 100 bralcev, ki so sodelovali v Penovi anketi, je pokazalo visoko penovsko zavest in bujno domišljijo. Le enega, čeprav verjamemo, da so iskreni, jim ne moremo verjeti. Nekaj čez sedemdeset jih je namreč na vprašanje, če bi v prihajajoči zimi in predvolilnem obdobju lahko zdržali brez Pëna, odgovorilo, da ne bi!

JANŠA

nikih npr. beltingov, ker so zaposlovali, manekenstvo, ljubezen mladih, 1. slovnogometna liga, o G. Petrovcih, Križevcih, Sulincih, Lucovi, Adrijancih, manjka humor, ribičija, o vaščanih.

Kdo bi moral pisati v Pen: Ela Pivar 4-krat, Milan Jerše, Janez Janša, bralci, Desa Mušič, Jonas Z, bralci, osnovnošolci, dijaki, mladi novinarji, Milan Gašpar, Boštjan Celec, tisti, ki imajo talent, kinološko društvo, svetovniki popotniki, Michael Jackson, Breda Žunič, Rade Bakračević, Marjan Dora, Vlado Paveo, Brunec, Aleksandra Nana Rituper, kakšen dober humorist: Geza, Dodo, Toč, Jonathan Brandis, Tobias Moretti, pomurski župani, Edvin Flisar, Jože Hudeček, Jože Graj, vsi, ki so do zdaj, Geza in zamurjenci, sam osebno, Irma Benko, Sašo Hribar, zamurjenci.

Bi vzdržali brez Pena čez zimo itd.:
ne 78
da 57

Zanimivo: Lilijana iz Lipovec predlaga ljubezenske zgodbe bralcev, Irena Varl iz Kamne Gorice: Pen je v redu »cajteng«.

Kuverte z odgovori smo dobro premešali in nato tri izvlekli. Izžrebani bodo dobili, kot je bilo dogovorjeno, majice z dolgimi rokavi:

- 1. Drago Hozjan, Rakičan, Jezera, 69000 M. Sobota
- 2. Andrej Berden, Tropovci 14, 69251 Tišina
- 3. Aleš Rantaša, Paričjak 20, 69252 Radenci

Drugi odgovori so taki:

O čem naj bi v Penu pisali in o čem naj bi pisali več (številke pomenijo število odgovorov):

- o siromakih: 24,
- o bogataših: 11
- o erotiki: 18
- o politiki: 3
- o zasebnem življenju politikov: 8
- o živalih: 21
- o konjih: 9
- o domačih krajih: 28
- o tujih krajih: 10
- o ekologiji: 4
- o astronomiji: 8
- o drugem: (odgovorov nismo lektorirali)

O resničnem življenju Prekmurcev, o življenju malih prekmurskih ljudi, zgodovina, Goričko, o živalih, o zasebnem življenju na Murskem valu, o avtomobilizmu in seksu, zgodovina raznih krajev, o mladih še nepoznanih umetnikih, o Prlekijah in Prlekiji, o novostih na knjižnih policah, spet uvedite rubriko Zoopenčki, šport, o glasbi, glasbenikih, o znanih slovenskih osebah, glasbeni kotiček, ljubezenske zgodbe bralcev, o domačih običajih, o glasbi 2 x, metal, rock, techno, tuja glasba, šport (zakulisje), glasba, tudi sedaj je okej, o poklicu natakara: kaj vse mora biti: informator, psiholog itd., več o tuji glasbi, o športu, o znanih šport-

IZ ŽIVLJENJA penMURSKÉ AMBASADE VI

Ljubljana, 11. 11. 1995, PENREUTER:

In mošt je postal vino, je odmevalo po marmornatih hodnikih in žametnih salonih ambasade v dnevih nebrzdanega slavlja, ko gosi padajo z neba pod mečem razuzdanega svetega Martina. V medkljkih pa je bilo mogoče slišati glasove z vrhov Institucije, kjer so reševali usodna vprašanja obstoja in poročanja o našem poslanstvu. Naši sveti prostori politike v osrčju bele Ljubljane so namreč znova postali tarča netaktnih napadov in obrekovanj. Sredstva, ki se jih tokrat poslužujejo naši nasprotniki, od obtožb do diskvalifikacije, skratka sledi podlega opozicionizma, so ostro pretresla prage naše Steklena palače. Toda tukaj vam sporočamo, da sta naša samozavest in volja do resnice nezlomljivi.

Da bi zlobnim obrekovalcem in nizkim duhovom znova dokazali svojo iskreno politiko in pripravljenost za svobodno pijančevanje, politikotorej, ki smo jo simbolično označili s sloganom »PROSTORI DRUGAČNOSTI«, vam tokrat, dragi bralci in simpatizerji, predstavljamo novo epizodo iz našega čudovitega življenja. Bilo je na sv. Martina, v bifejih in ložah našega veleposlaništva je potekal običajen program lobiranja s pijačo in krajcarji, ko je v separeju ministrstva za estetiko in čistost nenadoma odjeknila eksplozija smeha. V nezmotljivo družbo ocenjevalcev mimoidočih dam je namreč stopil par neuničljivih »žicarjev« cigaret in alkohola ter podtaknil mino standardnih obtožb in posmeha na svoj račun. Fanta pa

se nista dala zapeljati. V trenutku sta stakrtila glavi in se domenila za čudovito šalo na račun smejočih se (glej fotografijo). Povzpela sta se do »šanka« tiskovnega središča Mladine, ki jo vodi naš znanec Zmago, ter mu zmaknila zadnji izvod. Z revijo pod plaščem sta se zapirala v zahajališče moške intimne, iz časopisa iztrgala poster gole dame ter vanj vložila »vroč« portret enega vidnejših predstavnikov naše Ambasade, ki ga je fotografsko oko PENA ujelo na nepravem mestu. S časopisom pod pazduho in pobalinskimi meškom na licu sta se vrnila v družbo playbojev. Družba, ki je še naprej praznila vrčke

in se zabavala z ocenjevanjem dam, je pravkar hvalila odlične posterje damic, ki da bojda krasijo slovenske politične magazine. In glej ga, zlomka, zdaj nas topita naša konspiratorija. Na pult položita revijo in »zažičata« tobak, pa nič. Najglasnejši in sploh »naj« ženskar med pivlju znova osorno zavrne, pograbi

nastavljeno Mladino in jima zabrusi: - Poberita se, fanta, to ni za vaju, raje poučita, kako se streže tem stvarim. In razgrne sredico časopisa ter doda: Ko bosta poučila, se oglasita pri meni, da vaju preizkusim! Zdaj se zasliši gromki aplavz pivcev, ki kmalu razširi po vsej Ambasadi. Namreč, portret, ki je krasil razgrnjen časopis, je bil govorčev. Takšen, lep, z vsem, kar sodi zraven, veste. V prostorih drugačnosti se ni šaliti! Vilmoš Penovski Kalman Panonski

Od 30. novembra do 29. decembra HOROSKO PEN Pripravlja: Agencija Hogod

OVEN

(21. III. - 20. IV.)

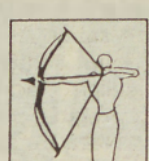
V stikih z osebami drugega spola bodite previdni. Pred vami so dnevi, ko se bodo možnosti za ljubezen na prvi pogled kar vrstile. Ker boste v šoli oziroma pri delu z rezultati zadovoljni, bo to dodatno vplivalo na vaše osvajalske sposobnosti, saj vam bodo uspehi skorajda dobesedno napisani na čelu, kar vas bo delalo še privlačnejšega.

LEV

(23. VII. - 22. VIII.)

T o, da vas včasih ne razumejo, lahko pripisete tudi sebi. Ne pričakujte običajnih pohval, se bo pa to pokazalo na drugačen način. Če imate stalno ljubezen, se bo začela rahlo majati, če ste »prosti«, se bo nekaj kuhalo. Vsekakor bo dobro, če boste v teh dneh več doma. Z idejo pridite na dan. Tisti, ki odločajo, je ne bodo zavrgli. Neki popoldan, ko boste začutili potrebo, pojdite na drugo stran ceste...

STRELEC

(22. XI. - 21. XII.)

N ačrti ob koncu meseca se bodo uresničili le delno. Zadeve ne boste prej speljali natanko tako, tako kot ste si zamislili. V družbi boste blesteli, kar nekemu ne bo všeč, čeprav onemu ne bo v škodo, vam pa ne v korist. Spremenite barvo. Preberite tri Cankarjeve črtice. V eni od njih boste našli rešitev, ki se vam je takrat zdela enostavna, danes pa veste, da ni. Potem bo koncu leta srečen.

BIK

(21. IV. - 21. V.)

P o 14. boste ugotovili, da se je čas, ki ste ga porabili za obnavljanje prijateljstev in poslovnih zvez, obrestoval. Mars vam je naklonjen, zato izkoristite ta čas in postorite stvari, s katerimi ste v zaostanku. Čas za potovanje je ustrezen, manj za finančne zadeve. Začinjena ljubezen vendar ni nevarna. Odgovorite dvakrat z da in enkrat z ne, potem pa čakajte na potezo nasprotni strani.

DEVICA

(23. VIII. - 22. IX.)

U speh naj vas preveč ne vrže s tira. Zmage je treba slaviti, rane poraza celiti. Na pot se odpravite proti koncu meseca, začetek prepustite športu. Več bo šlo ven kot noter. Cvetlice še cvetejo, kakšno bo treba utrgati. Vsi planeti so vam naklonjeni oziroma se gibljejo v tej smeri, vendar ne zahtevajte preveč.

KOZOROG

(22. XII. - 20. I.)

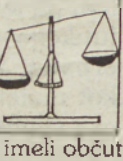
Z vezde vam bodo naklonjene v vsem, razen v poslovnih zadevah, zato kakšnih velikih korakov v tej smeri ne delajte. Dajte, da boste dobili. Dogodek v drugi polovici meseca ne bo uspešen, bo pa pomemben. Pri prehrani bodite previdni. Tisto, kar boste pričakovali, ne naredite takoj. Malo manj sanjarjenja tudi ne škodilo.

DVOJČKA

(22. V. - 21. VI.)

P omembne pogovore, zmenke, odločitve ali kakršne koli akcije načrtujte do 13. Zgovoren pogled vam bo dal misliti. Odločitev bo na vaši strani, časa ne bo veliko, zato odgovorite v smislu »da ali ne«! Naloga, ki jo hočeš nočeš morate opraviti, bo po 10. vedno težavnejša, zato se je lotite takoj. Marsikje vas pričakujejo. Med drugim tudi zobozdravniki!

TEHTNICA

(23. IX. - 22. X.)

V ečkrat boste imeli občutek, da niste v formi, vendar boste že naslednji dan ta občutek izgubili. Forma bo torej nihala tako kot tudi zdravje. Malo več zmernosti. Tisti dotik ne bo naključen. O denarju ne razmišljajte, ker boste slabe volje. Kar tako brez vzroka pokličite neki torek prijatelja. Zaradi drobne laži, h kateri boste prisiljeni, naj vas ne boli glava.

VODNAR

(21. I. - 19. II.)

P red vami so naporni dnevi, zato skrbite za kondicijo. Vse, kar boste končali, bo uspešno, čeprav to morda ne bo takoj očito. Skrivnostni namig ima svojo vrednost. Zadovoljivi odnosi z osebami drugega spola, kaj več pa tudi ne. Na finančno izboljšanje še ne računajte.

RAK

(22. VI. - 22. VII.)

P ritajena želja, ki vam že nekaj časa dela rahle preglavice, hoče na plan. Dva dni se pripravljajte na akcijo, tretji dan si (zjutraj, opoldne in pred spanjem) recite, da jo lahko uresničite. Četrty dan naredite. Bodite trgovec! Proti koncu meseca pazite na zdravje. Če nabirate znanje, boste imeli pri tem rahle težave, vendar bo pozneje zato šlo nekoliko laže.

ŠKORPION

(23. X. - 21. XI.)

D an po tistem boste morali globoko razmisliti. Pobrskajte po spominu, kajti nekaj ste očitno prezrli. Če imate stalnega partnerja, ga prijetno presenetite prej, kot pričakuje. Stare spomine ne povezujejte z jutrišnjim dnem. Po 23. vam bodo razmere naklonjene. Nekaj nujnih nakupov vam bo izpraznilo denarnico in napolnilo dušo. Zjutraj hladna voda.

RIBI

(20. II. - 20. III.)

B učne družbe vam bodo bolj v breme kot veselje, brez njih ne bo šlo. Srečanje v drugem kraju bo koristno, daljnosežno. Novica o sorodnikih je pomembna tudi za vas. V drugi dekadi si lahko privoščite tveganje, za kar ne smete prejeti nasvetov.

DEJA JE

Tako močan je namreč njen motor, s katerim si da duška, ko ima zase kaj časa.

Dejo poznamo predvsem s Karaok, vendar pa je dela veliko več, kot samo to, kar vidimo na ekranih. Tudi njena energija ostaja nekje za kamerami, a če jo spoznamo v živo, spoznamo tudi njeno močno osebnost. Deja je oseba, ki naredi velik vtis in je prepričljiva. Zato tudi uspeva in uspeva predvsem zaradi lastne angažiranosti in prepričanja. Težko jo je opisati, treba jo je doživeti.

Sama pravi, da ima dobre občutke za naprej, saj je letos njeno leto, leto strelca. Predvsem si pa želi več delati z glasbo. Karaok je vzamejo veliko časa, tako da je petje sedaj na drugem tiru. Vendar pa pravi, da je treba početi vse ob pravem času in čas glasbe šele prihaja. Pesmi za ploščo še pripravlja in zaupala mi je, da tudi ona čaka klic iz Amerike. Je

TEŽKA 1100 cm³

namreč v stiku s producentom, katerega ime pa naj ostane še skrivnost. Jasno pa je, da bo delala doma, ker se v Sloveniji najbolje počuti in možnosti za snemanje dobre glasbe so pri nas ravno takšne kot v tujini. O tem se je lahko prepričala sama, saj je kar nekaj let preživela v Londonu in si nabirala izkušnje tudi v glasbi.

»V Londonu se je izoblikoval cvet, tu se je pa odprl, in če sam sebi zaupaš, ti ne more nihče ničesar vzeti,« je povedala o tem, kaj je odnesla iz tujine.

Njene želje so torej petje in želi si, da bi ji tu to tudi omogočili. Pravi, da je treba glasbeno sceno pri nas šele ustvariti in da preveč tujih ljudi posega v naš prostor, ki se poigravajo z našim časom in dajejo naše glasbenike v nič. Semena naše glasbe so dobra, vendar ne dobijo rodne zemlje. A Deja ve, da bo prišel boljši jutri. Tudi ona prispeva k temu. Poleg tega pa je zagovornik, da si morajo ljudje, predvsem glasbeniki, med seboj pomagati. Zato je tudi ona pomagala Viliju Resniku in mu z veseljem posodila svojo spremljevalno skupino. Takoj je bila navdušena nad to idejo, saj meni, da edino njeni fantje lahko Viliju omogočijo, da stopi korak naprej.

Za konec pa še nekaj: menda se med Dejo in Vilijem nekaj plete. Kaj, bomo odkrili prihodnjč.

KRATKO IN JEDRNATO

Pred dnevi je izšla prva kompaktna zgoščenka ali po domače CD-plošča skupine Requiem, ki je nastala v Studio Alex.

V istem studio dokončuje svoj material tudi Marta Zore. Martina plošča zamuja, ker bodo na njej tudi stare skladbe, ki jih mora potegniti iz studia 26, ki pa je trenutno zaradi popravil zaprt.

Škandalozna ljubljanska skupina Bombe je poskrbela za nov škandal. Fantje so se na intervjuju na kamniški kabelski televiziji obnašali tako sramotno, da so se ogorčeni gledalci še ure pritoževali po telefonu.

Irena Vrčkovnik in Ivan Hudnik sta se vrnila z uspešnega popotovanja in gostovanja v Kanadi, kjer sta prepevala našim izseljencem.

Reginina nova plošča, ki je obarvana v novem plesnem disco ritmu, bo izšla 1. decembra. Naslov je sicer Religija ljubezni, vendar bo pesem Bodi tu zagotovo pravi hit.

Agropop je s svojo novo ploščo Kič po neokusnosti prekosil samega sebe. Šerbi pa je prestopila v muslimansko vero in se sedaj imenuje Fatula.

VOJNA SE NADALJUJE

Prvi spopadi so bili med Alijem Enom in Janom Plestenjakom. Ali je napisal celo skladbo o Janu, maminem sinčku, ki ga mama forsira in podkupuje novinarje, zato da bi uspel, sam pa je nesposoben in ne zna peti. Spor zaradi te pesmi je pripeljal celo do fizičnega obračuna med Alijem in Janom.

Vendar je Ali šel še dlje oziroma nižje. Napisal je pesem Lava scena in se dotaknil, po njegovem mnenju, glasbenikov v oklepajih. Torej glasbenikov, ki si tega imena ne zaslužijo in so prišli do slave prek raznih privilegijev in načinov, kot so na primer Pop design, Agropop oziroma Klinar, Anja Rupel in Tomaž Domicelj. Slednjega si je Ali prav pošteno privoščil in ga imenoval zastarelo zvezdo, ki ni naredila nič drugega kot eno samo dobro pesem, in to je Slovenskega naroda sin.

Tomaža je to tako pretreslo, da je Aliju napovedal vojno. Pa ne samo Aliju, temveč tudi svojim sedaj nekdanjim prijateljem Neci Falk in njenemu soprogu.

Neca in Tomaž sta v času njene slave uspešno sodelovala, saj ji je Tomaž napisal več besedil, med drugim tudi njene slovite Banane. Zato ga je dejstvo, da je Necina založba omogočila izid Alijeve plošče, ki se norčuje iz Tomaža, pripeljalo do tega, da je povedal tudi o Neci vse najslabše. Tomažev

moto je: Če je Ali lahko nizek, sem jaz lahko še nižji in mu zadam tudi nižje udarce.

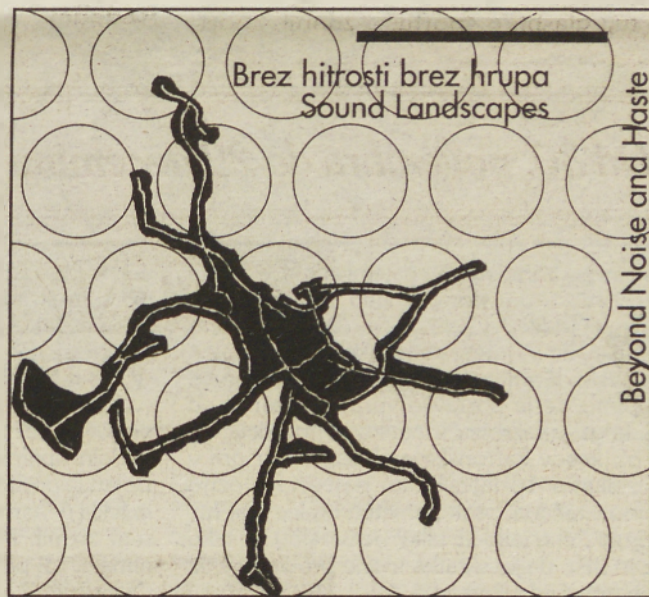
Kako nizki so Tomaževi udarci, nam pove v pesmi, ko odkriva, da se Ali norčuje iz slovenske glasbene scene zato, ker sam ni Slovenec, ampak potomec nacije obrezancev, ki ne pozna toaletnega papirja.

Tomaž je šel še nižje. Aliju je zadal direkten udarec in ga ogovoril še s sočno kletvico. Kaj mu je povedal, boste morali poslušati sami, kajti tukaj tega ne smemo napisati.

BOR TUREL

Brez hitrosti, brez hrupa.

Naslov prve CD-plošče z elektroakustično glasbo pri nas. Bor Turel, avtor te plošče, je s tem materialom dokazal, da tudi Slovenija v kulturnem razvoju glasbe prav nič ne zaostaja za svetom. Na plošči je 5 skladb, od katerih je Etuda za requiem prava mojstrovina današnjega časa. Kombinacija zvoka, elementov in prostora je naravnost neverjetna. Bor Turel, naš pionir elektroakustične glasbe, je ploščo predstavil 3. novembra v bežigradski galeriji. To ni bila promocija, ampak popolna predstava, saj si je bilo poleg izvedbe tako zelo zahtevnega materiala mogoče ogledati tudi sovpadajočo razstavo akademskega slikarja Bojana Gorenc. Medtem ko uradni kritiki že pišejo recenzijo plošče, vam jaz povem: To, kar rečemo, ostaja pozabljeno za tistim, kar je povedano v tem, kar slišimo.

Podobno kot delavci v kakšnem podjetju, ki ne posluje najbolje, so tudi šankrokovci na čakanjju in živijo v negotovosti. Edina razlika je v tem, da so fantje poslovali po svojih najboljših močeh.

Na čakanjju pa so zaradi neizprosne tujine oziroma konkurence, ki vlada tudi v glasbenem svetu v Ameriki.

ŠANK ROCK NA ČAKANJJU

pen

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenom in asociacijami, učinkoval kot časopis pen (tnalo) in penetrantnej (prodirelec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje, katerega direktorica je Irma Benko, odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Rituper in Štefan Smej. Oblikuje ga Endre Gontar, za fotografije skrbita Natasa Juhnov in Jure Zauneker. Lektorica Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!

Pénova trojka se je vrnila

Odkar svet stoji, se je človek spraševal, kaj je bilo prej: kura ali jajce. Mislim, da je Pénova trojka tej dilemi za vselej naredila konec: Prej so bile kure! Kajti kure so vedno in vsepovsod, jajc pa ni vedno, še manj vsepovsod. Najmanj pa v Vučji Gomili ...

Pređen smo lahko prišli do te pomembne ugotovitve, je bilo potrebno rešiti številne probleme in problemčke, s katerimi ne bi rad moril spoštovanega bralca, ker vem, da ima dovolj svojih težav, kaj šele, da bi poslušal tuje. Mimo dveh zadev vseeno ne moremo (s tema dvema je pa je povezana tretja, morda celo četrta in peta, vendar o tem pozneje ali pa tudi ne). Štef tokrat v trojki ne bo sodeloval, je bilo povedano, nima veze, zakaj (zdaj mu je zdravje že boljše, hvalabogui!). Ali naj torej Pénova akcija odpade? Ne, Štef bi to zameril. Dobro, šli bomo, a kdo bo tretji!? Naj bo Irma, sva odločila z Bojanom. Ko mi trije razmišljamo o novem Pénu, sedi ona vedno zraven in poslušna naše mozevanje. Poleg tega je ona direktorica in naj vidi, kako težko je naše delo, ko se v akcijah prebijamo skozi dež in meglo, snežne meteže ali blodimo v sončni pripeki po naši čudoviti deželici, samo da bi bili naši bralci, ki po navadi preberejo vse, kar je v Pénu, zadovoljni. Vidite, tako je bilo!

Potem smo se morali odločiti, kaj bomo počeli, in smo se odločili, da bomo kupovali jajca, kar je bilo najlažje. Potem sem predlagal, da bomo šli kupovat v Veščico, a onadva sta rekla, da nimam prav in da bomo šli raje v Vučjo Gomilo. Tu se je spet pojavil

problem: kaj bomo delali z nakupljenimi jajci? Šle bodo v ta ali oni dom, je bilo samaritanško odločeno. Vidite, o koliko stvareh je potrebno razmišljati, ko se lotevaš take akcije. Pa to sploh še ni vse. Koliko jajc sploh lahko največ pokupimo, se je postavilo vprašanje samo od sebe, ki ga je razrešila Irma, ko je povedala, da ima 62 kosov kartonske embalaže. Ker gre v vsako škatlo 10 jajc, lahko največjo možno količino izračuna vsak pameten bralec (ha, ha, oni drugi Péna tako ali tako ne berejo!). In tako dalje in tako dalje, skratka morje problemov, ki terjajo temeljite priprave.

Seveda sva jih z Bojanom imela. Sodeloval je tudi Endre. Prišli smo tako daleč, da smo razmišljali celo o tem, kaj bomo delali, če nam kdo ponudi gosja jajca. Morda bi celo prišli do novejih jajc, vendar je bila Čarda že zaprta, poleg tega je bil jutri delovni dan.

In tako je prišel dan J (J kot jajca). Bila je čudovita novembrska sobota. Marsikdo je še poležaval z mačkom v postelji, ko sem se poslavljaj od družine. Tako strupeno mrzlo že dolgo ni bilo pa še nizki, sivi oblaki so pritiskali. Na glavo sem si poveznil klobuk. To mi je ostalo od mladosti, ko mi je mama vedno govorila, naj čuvam glavo (takrat so nas v šoli še topli).

Vozil je Jure, ki je pozneje tudi fotografiral. Irma je bila kot glavni blagajnik (8.940 tolarjev je imela na voljo, da jih napravimo, torej, da kupimo jajca). Midva z Bojanom sva bila kot »kupinarja«. S tako razdeljenimi vlogami smo v Tešanovcih zavili na levo in se pri pokopališču odločili, da se ustavimo že pri nekdanjem Dajčevem mlinu. Začetek je vedno težak. Pređen smo pozvonili, sem se za trenutek spomnil na gospoda Dajča, nekdanjega mlinarja. V mesto se je vedno pripeljal s kolesom. Ker je bil močne postave, ni imel navadnega »zica« (sedeža), ampak je na kolo zmontiral mopedov »zic«. V Soboti so ga vsi poznali in spoštovali.

Tu smo torej pozvonili, nakar se je pokazala gospodinja.

»Dober dan, gospa, prišli smo vprašat, če imate kaj jajc za prodajo,« sem vljudno povprašal in vmes gledal proti psu, če ni veriga predolga. Pogledala me je začudeno, kot če bi prosil kaj

nenavadnega, kokosovo mleko recimo. »Kje pa, tudi sami jih kupujemo,« je odvrnila z nasmeškom. »Vsaj nekaj bi jih kupili,« sem vztrajal in jo hotel omehčati: »Za poroko bi radi sveža jajca.« Da bi se nas rešila ali pa da bi nam pomagala, nam je svetovala, naj gremo v Mlajtince. Morali smo se posloviti brez jajc.

Polni optimizma se ustavimo pri neki hiši v vasi. Bojan je preštel tri kokoši, nato še četrto. Irma je izlekla denarnico, Jure je iskal fotoaparata, jaz pa sem zvonil. Pokazalo se je mlado dekle. Jajc nimajo, zdi pa se ji, da bi jih dobili više gor, pri Casarjevih. Lepo nam je opisala pot njih, vse skupaj še enkrat ponovila, vendar smo jo vseeno zgrešili in prišli do stranske ceste, ki so jo asfaltirali. To mi je bilo všeč. Morda nam bo v naši domovini še kdaj lepo, sem pomislil. Našli smo domačijo Casarjevih. Razen starega gospoda ni bilo doma nikogar. Pa tudi če bi kdo bil, bi bil rezultat isti. Jajc nimajo. V Mlajtince naj gremo, nas je napotil.

Zdaj nismo več bili tako prepričani, da bo z jajci vse v redu, kljub temu smo se ustavili pri hišni številki 111. Stari ženici, ki sta samevali v kuhinji, sta povedali, da imajo sicer šest kur, vendar trenutno ne nesejo. Samo sedijo na toplem v hlevu in ne nesejo. Tudi kure so, kaže, postale pametne! Povedali sta tudi, da nimata pojma, če bi kdo prodajal jajca.

To je tudi pomenilo, da bomo morali končati akcijo, in to brez jajc.

Ko smo se ponovno peljali skozi Tešanovce, sta Irma ali Bojan na nekem dvorišču opazila kure. Veliko kur. Še tukaj bomo poskusili srečo. »Dober dan, gospa, bi lahko dobili pri vas kaj jajc,« smo se proseče zagledali v gospodinjino. Najprej da ne, potem smo pa vse bolj vztrajali in na koncu sklenili posej. Sicer s težavo, ker je menda sin že nekomu obljubil, smo se pogodili za pet jajc in jih tudi pošteno plačali. To je bilo pri Sambtovih. On je bil nekoč republiški poslanec, če se spomnite. Tu se je naša zgodba v glavnem končala. Gospodinjino smo še toliko nagovorili, da je priklicala kokoši in se na to v spomin slikali: kakšnih 15, 20 kokoši, gospodinja. Pénova trojka in pet jajc, ki pa se ne vidijo, saj smo jih previdno zložili v škatlo, da se to bogastvo niti slučajno ne bi strlo. Jožef Rituper

penelopa

ANITA KRENOS, 19 let

Anita študira ekonomijo in računalništvo in rada hodi v staro domovino na počitnice. Tudi letos je bila doma, na Goričkem, in zaposila je našega fotoreporterja, da jo poslika za Pen. Da, skoraj bi pozabili: njena starša sta naše gore lista, zdaj pa vsi skupaj živijo v Avstraliji v Melburnu in radi mislijo na domači kraj. Odslej jim bo verjetno Pen še lepši in boljši.